

वैदिक ज्योतिष संस्थान (रज.)

VEDIC JYOTISH SANSTHAN (REGD.)

Reg. No. Bombay Public Trust Act

Vide Registration No. E-26475 (Mumbai)

121/44-D, Vishwakunj CHS., Sector-1, Charkop, Kandivali (W), Mumbai - 400 067.

Email : vjtvv1@gmail.com • www.vedicjyotishsansthan.com

गुरु पूर्णिमा महोत्सव

GURU PURNIMA MAHOTSAV

On Sunday, 24th July - 2016

Classes in Gujrati & Hindi Medium

Our Centers : Borivali (Sat.) • Malad (Sun.) • Borivali (Mon.)

गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत्

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाग्ं सस्तूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः ।
स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ।
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ नमस्ते गणपतये । त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि । त्वमेव केवलं कर्ताऽसि ।
त्वमेव केवलं धर्ताऽसि । त्वमेव केवलं हर्ताऽसि ।
त्वमेव सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि । त्वं साक्षादालाऽसि नित्यम् ॥१॥
ऋतं वच्मि । सत्त्वं वच्मि ॥२॥

अव त्वं माम् । अव वक्ताग्म् । अव श्रोतारम् । अव दाताग्म् ।
अव धातारम् । अवानूचानमव् शिष्यम् । अव पशुचातात् ।
अव पुरस्तात् । अवोत्तगतात् । अव दाक्षिणातात् । अव चोर्ध्वातात् ।
अवधरातात् । सर्वतो मां पाहि पाहि समन्तात् ॥३॥
त्वं वायस्त्वं त्वं चिन्मयः । त्वमानन्दमयस्त्वं त्वं ब्रह्ममयः ।
त्वं सष्टिदानदाऽद्वितीयोऽसि । त्वं प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ।
त्वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि ॥४॥

सर्वं जगदिदं त्वत्तो जायते । सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति ।
सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेष्यति । सर्वं जगदिदं त्वयि प्रयेति ।
त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नमः । त्वं चत्वारि वाक्पदानि ॥५॥

त्वं गुणत्रयातीतः । त्वं अवस्थात्रयातीतः । त्वं देहत्रयातीतः । त्वं कालत्रयातीतः ।
त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम् । त्वं शक्तित्रयात्मकः । त्वं योगिनो ध्यायन्ति नित्यम् ।
त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वं त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वममिस्त्वं वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं
ब्रह्म भूर्भुवःस्वरोम् ॥६॥

गणादिं पूर्वमुठार्यं वर्णादीं स्तदनन्तरम् । अनुस्वारः परतरः । अर्धेन्दुलसितम् ।
तापेण ऋद्धम् । एतत्तव मनुस्वरूपम् । गकारः पूर्वरूपम् ।
अकारो मध्यमरूपम् । अनुस्वारश्चान्तरूपम् । विदुर्गुणरूपम् ।
नादः सन्धानम् । सर्गहिता सन्धिः । सैषा गणेशविद्या ।
गणक ऋषिः । निचद्रायत्रीच्छन्दः । गणपतिर्देवता । ॐ गं गणपतये नमः ॥७॥

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥८॥

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम् । रदं च वरदं हस्तेर्बिभ्रान् मूपकध्वजम् ॥
रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम् ।
रक्तगन्धनुर्लिताङ्ग रक्तपुष्पैः सुपुजितम् ॥
भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम् ।
आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः पुरुषात्सरम् ॥
एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥९॥

नमो ब्रातपतये । नमो गणपतये । नमः प्रमथपतये ।
नमस्तेऽस्तु लम्बोदरगवैकदन्ताय विजयनाशिने शिवसुताय श्रीवग्दमूर्तये नमो नमः ॥१०॥

एतदथर्वशीर्षं योऽधीते स ब्रह्मभूयाव कल्पते । स सर्वविधैर्न वाध्यते ।
स सर्वत्र सुखमेधते । स पञ्चमहापापात् प्रमुच्यते ।
सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति । प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति ।
सायं प्रातं प्रयुञ्जानो पापोऽपापो भवति । सर्वत्राधीयानोऽपविभ्रो भवति ।
धर्मार्थकाममोक्षं च विन्दति । इदमथर्वशीर्षमशिष्याय न देयम् ।
यो यदि मोहाद् दाम्यति स पापीयान् भवति ।
सहस्रावर्तनाद्यं यं काममधीते तं तमनेन साधयेत् ॥११॥

अनेन गणपतिमभिषिञ्चति स वाग्मी भवति ।

चतुर्थ्यामनश्नन् जपति स विद्यावान् भवति ।

इत्यथर्वणवाक्यम् । ब्रह्माद्यावरणं विद्यात्र विभेति कदाचनेति ॥१२॥

यो दूर्वाङ्कुरैर्व्रजति स वैश्रवणोपमो भवति । यो लानैर्व्रजति स यशोवान् भवति ।
स मेधावान् भवति । यो मोदकसहस्रेण यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति ।
यः साज्यमिन्द्रिर्व्रजति स सर्वं लभते स सर्वं लभते ॥१३॥

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग् ग्राहयित्वा सूर्यवर्चस्वी भवति ।

सूर्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासत्रिधौ वा जप्त्वा सिद्धमन्त्रो भवति । महाविधात् प्रमुच्यते ।

महादोपात् प्रमुच्यते । महाप्रत्यवायात् प्रमुच्यते । स सर्वविद्भवति स सर्वविद् भवति ।

य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥१४॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

अन्य स्तोत्र पीछे दीये है । / वीज स्तोत्र पाछण आपवामां आट्या छे.

आश्चर्य कहेवाच के मानवी जिंदगी वधाखा मांगे छे, पर सुधाखा नथी मागतो !

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

Acharya Ashok Chauhan
President - Hon. Trustee
(Jyotishalankar)

Hiren Bhavsar
Hon. Principal

Harilal Malde
Hon. Lecturer

Varsha Raval
Hon. Lecturer

Jayesh Waghela
Hon. Lecturer

Pradip Joshi
Hon. Lecturer

Chaitali Parmar
Hon. Lecturer

Zankhana Dave
Proxy Lecturer

Dr. Himanshu Vyas
Hon. Lecturer

Nitin I. Bhatt
Hon. Lecturer

Pratima Pandya
Hon. Lecturer

Swapnil Kotecha
Hon. Lecturer

Tejas Jain
Hon. Lecturer

મહાન માનવીની પ્રથમ કસોટી વિનમ્રતા છે.

॥ श्री ॥

ગુરુવંદના

એવું કહેવાય છે કે, કંઈ પણ નવું શીખવા માટે ક્યારેય માણસને ઉંમરનો બાધ નડતો નથી. જીવનના કોઈ પણ સોપાને, કોઈ પણ વ્યક્તિ પાસેથી આપણને જો કંઈક નવું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય, તો તે વ્યક્તિ આપણા 'ગુરુ' છે.

પરંતુ જે "ગુ" - અજ્ઞાનરૂપી અંધકાર તરફથી "રુ" - 'જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ' તરફ લઈ જાય તે જ સાચા અર્થમાં "ગુરુ" છે. ગુરુ એ ભલે ગોવિંદ નથી - પરંતુ ગોવિંદને ઓળખવા - પામવા માટે એક શાશ્વત કડી તો ચોક્કસપણે છે જ! અને માટે જ ફક્ત કબીરજી માટે જ નહીં, આપણા સર્વે માટે...

બલીહારી ગુરુ આપકી ।

ગોવિંદ દિયો બતાય ॥

ગુરુ એ ગોવિંદ કરતાં એક પદવી આગળ જ છે !

આપણા સૌના હૃદયમાં આવું આગવું થાન ધરાવનાર સર્વે ગુરુજનોને હૃદયપૂર્વકના સાષ્ટાંગ વંદન.

अज्ञान तिमिरान्धस्य ज्ञानांजन शलाक्या ।

चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्री गुरुवे नमः ॥

અજ્ઞાનરૂપી અંધકારને કારણે અંધ બનેલા જીવનાં નેત્રોને જેમણે જ્ઞાનરૂપી અંજનશલાકા વડે ખોલી આપ્યા છે, એવા તિમિરથી તેજ તરફ અને બંધનથી મુક્તિ તરફ લઈ જાય તેવા ગુરુને નમન છે.

॥ અસ્તુ ॥

- વર્ષા રાવલ

સ્નાનથી તન, દાનથી ધન, સહનશીલતાથી મન અને ઈમાનદારીથી જીવન શુદ્ધ બને છે.

સંસ્થા પરિચય

વૈદિક જ્યોતિષ સંસ્થાનનો મૂળ ઉદ્દેશ્ય આજના આધુનિક યુગમા જ્યોતિષ તથા વાસ્તુશાસ્ત્રને પહેલા જેટલું જ આદરપાત્ર બનાવવાનું તથા જ્યોતિષ અને વાસ્તુશાસ્ત્રને જીવંત રાખવા માટે નિઃસ્વાર્થભાવે તેનો પ્રચાર અને પ્રસાર કરવાનો છે.

હાલનું દૂષિત માનસ જ્યોતિષ તથા વાસ્તુશાસ્ત્રને ખુબ જ નિમ્નકક્ષાનું ગણે છે. શાસ્ત્રના રચનાકારો એ કલ્પના પણ ન કરી હોય એવી અવહેલના આજના સમયમાં થવા માંડી છે, લોકો જ્યોતિષ કે વાસ્તુમાં વિશ્વાસ જાહેર કરવામાં નાનમ કે શરમ અનુભવતા હોય છે, ગુપ્તતા જાળવતા હોય છે, હિણપત અનુભવતા હોય છે, શાસ્ત્ર પ્રત્યે સૂઝ ધરાવતા હોય છે, કારણ શું...? કારણ કે આજે આપણે આપણી મૂળ સંસ્કૃતિથી વિમુખ થઈ રહ્યા છીએ. સંસ્થા લોકોના માનસમાંથી આ વિદ્યા કે શાસ્ત્ર પ્રત્યેના ખોટા ભ્રમ અને ડર દૂર કરવાના હેતુ થકી નિઃસ્વાર્થ પ્રયાસ દ્વારા લોકોને જ્યોતિષનું નિર્મળ જ્ઞાન પ્રદાન કરે છે.

જ્યોતિષશાસ્ત્ર પાસે લોકોની આપેક્ષા એલોપથી દવા જેવી થવા લાગી છે. આજના સમયમાં લોકોને પોતાની તકલીફોનું તરત જ નિવારણ જોઈએ છે. લોકોને અંધશ્રદ્ધા, પૂર્વગ્રહ તથા હાથોહાથ નિકાલ આપતા અન્ય ઉપાયો દ્વારા તેમની તકલીફોનું કલાક અને મિનિટોમાં જ સમસ્યાનું નિરાકરણ જોઈએ છે. ટીકડી ખાતા જ દઈ ગાયબ...! આ માનસ બદલાવું જોઈએ. સંસ્થાનો અભ્યાસક્રમ એ એક ગણત્રી તથા વિજ્ઞાન જ છે, જેના દ્વારા વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી પૌરાણિક દાખલા, કથાઓ, દ્રષ્ટાંતો દ્વારા ખુબજ સરળ પદ્ધતિથી શાસ્ત્ર ભણાવવામાં આવે છે. જ્યોતિષ શાસ્ત્ર, હસ્તરેખાશાસ્ત્ર, વાસ્તુ શાસ્ત્ર તેમજ સ્વરજ્ઞાન વગેરે વિષયોને આવરી લઈ વિસ્તૃત અભ્યાસ ક્રમ દ્વારા જ્ઞાનદાનની નિઃશુલ્ક સેવા માનદ્ અધ્યાપકો દ્વારા આપવામાં આવે છે. કોઈ પણ નાત-જાતના ભેદભાવ વગર ભાષાનું સામાન્ય જ્ઞાન ધરાવતાં કોઈપણ ઉંમરના ભાઈ-બહેનોને જ્ઞાન મેળવવાનું સહૃદય આમંત્રણ આપવામાં આવે છે. વર્ષાતે પરિક્ષા લઈ પ્રમાણ-પત્ર આપવામાં આવે છે. આ શાસ્ત્ર વેદો દ્વારા મળેલો અમૂલ્ય વારસો છે, વરદાન છે, જે ઋષિ-મુનિઓની ન જાણે કેટકેટલા વર્ષોની મહેનતનો નિચોડ છે. જ્યોતિષ શબ્દનો અર્થ શું છે ? ઉત્તર છે, ઈશ્વરની જ્યોત...! માનવને જીવન જીવવાના માર્ગો તો અનેક છે, પરંતુ સદ્-જીવન જીવવાનો સાચો માર્ગ કયો છે ? તે આ ઈશાની જ્યોતનો પ્રકાશ એટલે કે જ્યોતિષશાસ્ત્રના જ્ઞાન દ્વારા જ જાણવા મળી શકે છે.

માનદ્ અધ્યાપકો

શ્રી હીરેનભાઈ ભાવસાર	શ્રી હરીલાલ માલદે	શ્રીમતી વર્ષાબેન રાવલ
શ્રી જયેશભાઈ વાઘેલા	શ્રી પ્રદીપભાઈ જોશી	શ્રીમતી ચૈતાલીબેન પરમાર
ડૉ. હિમાંશુ વ્યાસ	શ્રી નિતીન ભટ્ટ	શ્રીમતી પ્રતિમા પંડ્યા
શ્રી સ્વપ્નીલ કોટેયા	શ્રી તેજસ જૈન	કુ. ઝંખના દવે

વ્યવસ્થાપન સમિતિ

શ્રી મુકેશભાઈ મહેતા   શ્રી શર્વીલભાઈ વૈદ્ય   શ્રી સૂર્યકુમાર મિશ્રા

પગલું ભરતા પહેલાં જે વિચાર નથી કરતો એ ક્યારેય સ્થિર નથી ઊભો રહી શકતો.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

ī u r _ f S _ c p C Ā i u
1-1-1927 \u 13-10-2014

શ્રી ગુરુવર્ય

સૌરાષ્ટ્રના પ્રખ્યાત કેળવણીકાર અને સુપ્રસિદ્ધ શ્રી ઈશ્વરલાલ કરશનજી જોશી અને લક્ષ્મીબહેનને ત્યાં તા. ૧-૧-૧૯૨૭ ના રોજ ડેડાણ ગામે અર્વાચીન યુગના જ્યોતિષ ભાસ્કર શ્રી નિરંજનભાઈનો દ્વિતીય પુત્ર તરીકે જન્મ થયો. જરૂરી શિક્ષણ ગુજરાતમાં પુરું કરી પઠના દાયકામાં મુંબઈ આવી અર્થોપાર્જન માટે પ્રવૃત્તી શરૂ કરી અને સાથે સાથે જ્યોતિષવિદ્યાની સાધનાની શરૂઆત કરી. પિતાશ્રી શ્રી ઈશ્વરલાલભાઈના સિદ્ધાંતોને પોતાના જીવનમાં સ્થાન આપી નિર્ણય કર્યો કે “જ્ઞાનની પરબ હોય, વિદ્યાનું વેચાણ નહીં” અને સન ૧૯૫૬ માં ચોપાટી પર આવેલ ‘મરીના મોર્ડન’ સ્કૂલમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના નિઃશુલ્ક વર્ગો શરૂ કર્યાં. એક જ ભાવના અને ખેવના સાથે કે ભણ્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓ ધંધો કરશે તો પણ માર્ગદર્શક બનીને. પણ કમસેકમ લેભાગુ

અને સ્વાર્થી જ્યોતિષોની જેમ સમાજને ગેરમાર્ગે તો નહીં દોરે. ચાર દાયકાથી વધુ તેમણે કરેલા આ જ્ઞાનચંદ્રમાં ૪૫,૦૦૦થી વધુ ભાઈબહેનો જેમાં સામાન્ય માનવીથી માંડીને વૈજ્ઞાનિક, ડોક્ટરો, વકીલો અને નિવૃત્ત ન્યાયાધીશોને જ્યોતિષ જાણતા અને માણતા કર્યાં. કોંકીટના જંગલ જેવા મુંબઈ શહેરમાં અઠવાડિયાના દરેક દિવસે કેન્દ્રમાં વર્ગ અને રવિવારે ત્રણ કેન્દ્રમાં વર્ગ જેમાં કામા હોલ, ગીરગામ, પ્રેમપુરી આશ્રમ, સાંતાક્રુઝ, મલાડ, બોરીવલી, માટુંગા, મુલુંડ અને ઘાટકોપર સામેલ હતાં.

જ્યોતિષશાસ્ત્રના પ્રસાર અને પ્રચાર માટે આજીવન ભેખ ધારી ૯-૯ કેન્દ્રમાં પોતે જ ભણાવેલ વિદ્યાર્થીઓના સાથ સહકાર લઈ યોગ્યતા પ્રમાણે અધ્યાપક નીમિને અવિરત જ્ઞાન પ્રસાર, પ્રચાર અને સમાજસેવા, માર્ગદર્શનનું જ્વલંત ઉદાહરણ કદાચ આવતા અનેક વરસો સુધી જોવા નહી મળે.

આજીવન નિઃસ્વાર્થ અને ભેખધારી નિષ્ઠાવાન વ્યક્તિત્વને શત શત વંદન.....

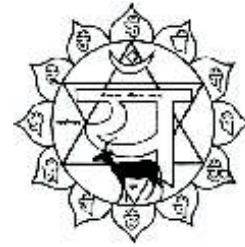
મુલાધાર ચક્ર

સ્વાધિષ્ઠાન ચક્ર

મણિપુર ચક્ર

અનાહત ચક્ર

વિશુદ્ધી ચક્ર

આજ્ઞા ચક્ર

સહસ્ત્રાધાર ચક્ર

સ્વભાવથી જ જે અયોગ્ય હોય તેના પર સત્સંગની અસર થતી નથી.

माननिय गुरुजी श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे

आचार्य अशोक चौहानजी का आदेश कि मुझे योगी श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे जी (श्री कर्वे गुरुजी) का संक्षिप्त जीवन परिचय गुरु पूर्णिमा महोत्सव २०१६ के कार्यक्रम हेतु लिखना है, सुनते ही मुझे अपनी अल्पज्ञता और श्री कर्वे गुरुजी के बहु आयामी देवत्व से ओतप्रोत व्यक्तित्व का मान हुआ और अनायास ही संत श्री कबीर की वाणी स्मरण हो आयी -

सात समंदर की मसि करौं, लेखनी सब वनराई । धरती सब कागद करौं, गुरु गुन लिखा न जाई ॥

अतः सभी गुरु भाईयों से करबद्ध प्रार्थना है की इस प्रयास में मुझसे हुई त्रुटियों को वह जरूर क्षमा करेंगे, क्योंकि गागर मे सागर का समाना सम्भव ही नहीं है ।

अखंडमण्डलाकारं व्याप्तम् येन चरारचम् । तदपदम् दर्शतम् येनः तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे जी का जन्म आषाढ, सुदी एकादसी को महाराष्ट्र के पूना शहर के बाह्य परिवार में हुआ, वचपन से ही परिवार में नित्य वेदपाठ और पूजा पद्धति को श्री कर्वे गुरुजी ने अपने माता-पिता को प्रथम गुरु मानते हुए आत्मसात कर लिया । लगभग आठ वर्ष की उम्र में श्री कर्वे गुरुजी का ईश्वरी कृपा से श्री गीश विश्वनाथ जोशी जो सूरदास ज्योतिषाचार्य थे, से साक्षात्कार हुआ और उन्होंने श्री कर्वे गुरुजी को अपना शिष्य स्वीकार किया । जब श्री कर्वे गुरुजी की उम्र लगभग ८ वर्ष थी, तभी पूना के लक्ष्मीनारायण मंदिर में श्री विष्णु के विग्रह में श्री गुरुजी को क्रमशः श्री भगवान विद्वल तत्पश्चात् श्री तिरुपति बालाजी और श्रीनाथजी के दर्शन हुए एवं उसी समय ईश्वर अनुकंपा से एक प्राचीन ग्रंथ प्राप्त हुआ, जिसके प्रासम्भ में भगवान श्री राम तथा श्री कृष्ण की जन्म पत्रिकाए थी । उन जन्म पत्रिकाओं एवं ग्रंथ के अध्ययन के पश्चात् श्री कर्वे गुरुजी को असाधारण अंतःस्फुरण शक्ति ईश्वर कृपा से प्राप्त हुई । किसी भी जातक जिसके बारे में चर्चा की जा रही हो वह सन्मुख हो या नहीं श्री कर्वे गुरुजी उसके भूत, भविष्य व वर्तमान के बारे में इस तरह बताने लगते हैं जैसे उनकी आँखों के सामने समस्त ग्रह मण्डल और व्यक्ति की जन्म पत्रिका चलचित्र के भांति उपस्थित हो जाते हैं और इस तरह श्री कर्वे गुरुजी की ख्याति धीरे-धीरे देश में चारों ओर फैलने लगी, आज तक अनगिनत व्यक्ति श्री कर्वे गुरुजी से आशीष तथा मार्गदर्शन प्राप्त कर चुके हैं । देश-विदेश के हर क्षेत्र के प्रसिद्ध शीर्षथ लोग (नामों का उल्लेख विवरण को बहुत बड़ा कर देगा अतः उल्लेख नहीं कर रहा हूँ) श्री कर्वे गुरुजी के आशीष और मार्गदर्शन से लाभान्वित होते रहे हैं, साथ ही श्री कर्वे गुरुजी में हमेशा सभी के लिये समदर्शी भाव देखा है, जहाँ एक से एक नामी गिरामी हस्तियाँ श्री कर्वे गुरुजी के आशीष और मार्गदर्शन के लिये आतुर रहती हैं वही श्री गुरुजी साधारण से साधारण व्यक्ति के लिये भी सरलता से सुलभ रहते हैं । श्री कर्वे गुरुजी ने अनगिनत जातकों को जिनको अपना जन्म-समय, तिथि वगैरह नहीं पता हो उन्हें सही जन्म-समय बताया, हजारों लोग जिन्हें अपना जन्म-समय

रचनावथी ५ ५ अयोग्य होय तेना पर सत्संगनी असर यती नथी.

माननिय गुरुजी श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे

आचार्य अशोक चौहानजी का आदेश कि मुझे योगी श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे जी (श्री कर्वे गुरुजी) का संक्षिप्त जीवन परिचय गुरु पूर्णिमा महोत्सव २०१६ के कार्यक्रम हेतु लिखना है, सुनते ही मुझे अपनी अल्पज्ञता और श्री कर्वे गुरुजी के बहु आयामी देवत्व से ओतप्रोत व्यक्तित्व का मान हुआ और अनायास ही संत श्री कबीर की वाणी स्मरण हो आयी -

सात समंदर की मसि करौं, लेखनी सब वनराई । धरती सब कागद करौं, गुरु गुन लिखा न जाई ॥

अतः सभी गुरु भाईयों से करबद्ध प्रार्थना है की इस प्रयास में मुझसे हुई त्रुटियों को वह जरूर क्षमा करेंगे, क्योंकि गागर मे सागर का समाना सम्भव ही नहीं है ।

अखंडमण्डलाकारं व्याप्तम् येन चरारचम् । तदपदम् दर्शतम् येनः तस्मै श्री गुरुवे नमः ॥

श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वे जी का जन्म आषाढ, सुदी एकादसी को महाराष्ट्र के पूना शहर के बाह्यण परिवार में हुआ, बचपन से ही परिवार में नित्य वेदपाठ और पूजा पद्धति को श्री कर्वे गुरुजी ने अपने माता-पिता को प्रथम गुरु मानते हुए आत्मसात कर लिया । लगभग आठ वर्ष की उम्र में श्री कर्वे गुरुजी का ईश्वरी कृपा से श्री गीश विश्वनाथ जोशी जो सूरदास ज्योतिषाचार्य थे, से साक्षात्कार हुआ और उन्होंने श्री कर्वे गुरुजी को अपना

कु. संजीवनी कर्वे - जीवन परिचय

कु. संजीवनी कर्वेजी का जन्म योगी श्री कृष्ण गोपीनाथ कर्वेजी के परिवार में उनकी छोटी पुत्री रत्न के रूप में हुआ । श्री कर्वे गुरुजी जो अद्भुत अंतःस्फुरण और दिव्य शक्तियों के धनी और ज्योतिष जगत में सूर्य की तरह प्रकाशित हैं, तो संजीवनी कर्वे के बारे में हिन्दी की लोकोक्ति - 'होनहार बिरवान के होत चीकने पात' अर्थात् होनहार व्यक्तित्व के लक्षण बचपन में ही दिखाई देने लगते हैं । कु. संजीवनी जो अपने लघु नाम पिंकी से बहुत ही लोकप्रिय हैं, बचपन से ही चंचल एवं नटखट थीं, जब कोई जातक श्री गुरुजी को मिलने आता संजीवनी खेलते खेलते उनके भविष्य में आनेवाली घटनाओं का बयान कर देती, अतिआश्चर्य तो तब होता जब वह जातक के प्रश्न पूछने से पहले ही उसको उत्तर दे देती । कु. संजीवनी कर्वे ने देश में बहुत सारे स्थानों पर ज्योतिष पर व्याख्यान दिये और कई संगोष्ठियों में भाग लिया । कु. संजीवनी कर्वेजी ने विदेशों में महान गुरुकुलम कार्यक्रम के तहत जैसे दुबई, हालैन्ड, ब्रिटेन और संयुक्त राज्य अमेरिका में कई संगोष्ठियों में हिस्सा लिया । कु. संजीवनी कर्वे जीवन में योग के महत्व पर लोगों को जागृति देने के साथ-साथ व्यक्ति की परेशानी अनुसार ग्रहों की शान्ति के उपाय और कई बार आवश्यकता महसूस होने पर जातक को पवित्र तीर्थ स्थानों पर यज्ञ व अन्य वैदिक अनुष्ठान करने की सलाह भी देती हैं, उनका एक ही सूत्र होत है की जातक शांतिपूर्ण और सफल जीवन प्राप्त करें ।

वे रहीम नर धन्य है, पर उपकारी अंग ।

बाँटन बारे को लगे, ज्यो मेहंदी को रंग ॥

कु. संजीवनी कर्वेजी का व्यक्तित्व भी उनके पिता के रंग में रंग गया और समाज के उत्थान को समर्पित हो गया ।

डिङ्गला पाणीमां प्रतिबिम्ब न देजाय तेम झोधी माएस पोतानुं हित शाभां छे ते ज्ये शक्तो नथी.

શ્રીમતી સ્મિતાબેન આર. પારકર અનાવીલ બ્રાહ્મણ કુટુંબમાંથી આવેલ છે. એમણે એમ.એ. તથા M.Ed. કરેલ છે. તેમના જીવનનો મુદ્રાલેખ છે કે શાળા એ મંદિર છે તથા શિક્ષણ આપવું જે પુણ્ય-આરાધના છે. તેઓ લગભગ ૧૮ વર્ષ સુધી શિક્ષિકા તરીકે સેવા આપી ચુક્યા છે. વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપી એમને આગળ વધતા જોઈ ગર્વ અનુભવે છે, એમનું જીવન ધ્યેય છે કે દેશનું દરેક બાળક-બાલિકા શિક્ષિત હોય, શિક્ષણનો પ્રકાશ સર્વત્ર ફેલાય, શિક્ષા ક્ષેત્રે ૧૮ વર્ષની સેવા આપ્યા બાદ તેઓ સરકારના એજ્યુકેશન ઈન્સ્પેક્ટર (શિક્ષણ ક્ષેત્રે તપાસકર્તા) તરીકે ૬ વર્ષ સેવા આપી, આ દરમિયાન તેઓને વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાઓનો સારો એવો અનુભવ થયો અને તેમની ઉત્કૃષ્ટ સેવા તથા અનુભવને કારણે સરકાર દ્વારા મોટી જવાબદારી આપવામાં આવી જે (શિક્ષણ વ્યવસ્થા) એજ્યુકેશન સુપરીટેન્ડન્ટ તરીકેની હતી. અહીં તેમણે પોતાની કાર્ય સાધકતા, કાર્ય સમતા, સમર્થતાનો ઉત્કૃષ્ટ પરિચય આપ્યા બાદ નિવૃત્ત થયા, પરંતુ બીજા લોકોની જેમ નિવૃત્તિ બાદ શાંત બેસવું એમના સ્વભાવમાં ન હોવાને કારણે ફરી શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં સેવા માટે બોરીવલીની બંને તરફ રહેલી જયાબેન ખોલ હાઈસ્કૂલ ખાતે એજ્યુકેશન ડિરેક્ટર તરીકેની સેવામાં પ્રવૃત્ત થઈ ગયા. તે ઉપરાંત તેઓ સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના મહિલા વિભાગમાં કાર્યરત રહે છે. તે ઉપરાંત તેઓ કુમારીકાર્યો તથા યુવતીઓના સુધારા, પ્રગતી, શિક્ષણના લાભાર્થે કાર્ય કરનારી સંસ્થાના પ્રમુખ પદની જવાબદારી પણ સંભાળે છે. વેદિક જ્યોતિષ સંસ્થા તેમની આ સેવામય સફરમાં હંમેશા આગળ વધવાની શુભેચ્છા આપે છે અને ઈશ્વર તેમને આ કાર્યમાં હંમેશા આગળ વધવાની શક્તિ પ્રદાન કરે અને આપણી સંસ્થાના ગુરૂપૂર્ણિમા સમારોહના માનવંતા મહેમાન બનવાનું આમંત્રણ સ્વિકારવા બદલ આભાર વ્યક્ત કરે છે.

નિકુંજ શેઠ

અંગ્રેજી માધ્યમમાં દીકરીને ભણાવવા પાછળનો માતા-પિતાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય છે, દીકરી સ્પર્ધાત્મક જગતમાં પાછળ ન રહી જાય. ભણાવવું ખોટું નથી ખૂબ ભણાવો, પણ આપણે મોટી ભ્રાંતિ સાથે ભણાવીએ છીએ. 'દીકરીઓ ખૂબ ભણી હશે તો લગ્ન પછી કંઈ તકલીફ પડે તો દીકરી તેના પગ ઉપર ઉભી રહી શકે ! પોતે કમાણી કરી સ્વતંત્ર રહી શકે.' આવી ગેરસમજથી શું થાય?

છોકરીઓને ખૂબ ભણાવતા ૨૪-૨૫ વર્ષ નીકળી જાય. મા બાપ વિચારે આટલું ભણી હોય તો નોકરી કરી પોતાની કેરીયર બનાવે. દીકરીને પણ મનમાં લાગણી હોય છે કે મા-બાપ ભણતર પાછળ લાખો રૂપિયા ખર્ચી નાખ્યા છે, તો નોકરી કરીને તેમના પૈસા પાછા આપી દઉં અને લગ્ન માટે પૈસા ભેગા કરી દઉં. દીકરીઓ મનમાં ગાંઠ બાંધી લે કે ભણાવવું કે લગ્ન કરાવવા એ માતા-પિતાનું કર્તવ્ય છે એના બદલામાં તમારે એક રૂપિયો કમાવવાની જરૂર નથી. હાં, મા-બાપની સેવા જરૂર કરવાની છે. ઘરમાં મદદરૂપ જરૂર થવાનું છે. ભણતરના અને લગ્નના ખર્ચના પૈસા ભેગા કરવામાં ૩૦ વર્ષ થઈ જાય છે. હવે મા-બાપ દીકરીના લગ્ન માટે મુરતિયો શોધવા નીકળે છે. ૩૦ વર્ષ સુધી શોધે નહીં તો લગ્નનો ઉત્સાહ ઓસરી જાય, પછી ગમે તે પાત્ર સાથે લગ્ન કરી લે છે.

મોડાં લગ્ન થતાં છોકરી ખૂબ ભણતર, નોકરીના પગાર, પોસ્ટના અહંકાર સાથે લગ્ન કરે છે. પાછું અંગ્રેજી માધ્યમનાં ભણતર દરમિયાન સંતોષ અને ત્યાગના સંસ્કાર મેળાવવાના રહી ગયા. સ્વચ્છંદ, સ્વતંત્ર બનવાની ભ્રાંતિ ઘૂસી ગઈ. છોકરીએ ૩૦ વર્ષ સુધી કરેલા પુરુષમિત્ર સાથે પોતાના પતિની સરખામણી ચાલુ થઈ જાય છે. આ જગતમાં કોઈ સર્વગુણ સંપન્ન નથી દરેકમાં દોષ છે જ. દોષ દેખાવા લાગે છે. દરેકને બીજાના દોષ જલ્દી દેખાય, પોતાના જલ્દી દેખાતા નથી. સાસુ-સસરાની સરખામણી દીકરી પોતાના માતા-પિતા સાથે કરવા લાગે છે. અસંતોષ વધતો જાય છે. છેવટે છૂટાછેડાની નોબત આવે છે. ભણતર દરમિયાન નિશાળમાં કે ઘરમાં મા-બાપ દ્વારા સમર્પણ, સેવાના સંસ્કાર સંતાનને મળે તો છૂટાછેડાની નોબત ન આવે.

અમુક માતાઓ આજે દીકરીઓને ગેરસમજ આપે છે કે અમે તો ખૂબ સહન કર્યું, રસોડું સંભાળ્યું, તારે સહન નથી કરવાનું કે રસોડું નથી સંભાળવાનું. નોકરી કરીને પોતાની કમાણી, પ્રતિભા કે પ્રતિષ્ઠા ઉભી કરજે, સાસુ-સસરા કે પતિને પહેલેથી જ દાબમાં રાખજે. જે માતા દીકરીને આવી ગેરસમજ આપે છે તે દીકરીની સૌથી મોટી દુશ્મન છે. ઘ ણા કિસ્સામાં તો લગ્ન થઈ ગયા પછી પણ દીકરીની માતા ફોન પર આવી ગેરસમજ આપી દખલગીરી ચાલુ રાખે છે જે છૂટાછેડા સુધી પહોંચે છે. લગ્નજીવન પતિ-પત્ની બન્નેના સમર્પણ, સંતોષ, સેવાથી જ સફળ થઈ શકે, બે વરતુ પણ ભેગી થાય તો એકબીજાના સહકારથી જ કાર્ય કરી શકે. છૂટાછેડા એ મહાન પાપ છે, તે લેતા નહીં અને સમજાવીને કોઈને લેવા દેતા નહીં.

સાહસ ગયું તો સમજી લેવું કે માણસની અડધી સમજદારી પણ ગઈ.

રજત ચંદ્રકોના પ્રાયોજક

ગુણવંતભાઈ ભોગીલાલ પારેખ

ગાયકવાડ સરકારના તળ અમરેલીમાં જન્મેલા ગુણવંતભાઈ ખુબ નાની વયેજ પિતાશ્રી સાથે મુંબઈ આવી મલાડમાં વસેલા. અભ્યાસની શરૂઆત લોકલ બોર્ડ સ્કૂલમાં કરી. ત્યાંનો સમય યાદ કરતા તેઓ કહે છે, 'ખેતરની બાજુમાં ચાર કલાસની એ સ્કૂલ હતી, બે શિક્ષક. ૧૯૫૪માં પંચમ જયોર્જના જન્મદિવસે અમને મિઠાઈ વહેંચવા આવેલ. ત્યાર પછી શેઠ એન. એલ. હાઈસ્કૂલમાં શાળેય અભ્યાસ પુરો કરી, માટુંગાની આર. એ. પોદ્દાર કૉલેજ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈકોનોમિક્સમાંથી ગ્રેજ્યુએશન પુરૂ કર્યું. તે વખતના એલ. એન. વેલીંગટન કે જેમના નામની અત્યારે મોટી ખ્યાતનામ ઈન્સ્ટીટ્યુટ ચાલે છે. ત્યાર પછી નોકરી સાથે અભ્યાસ પણ ચાલુ રાખ્યો. સિદ્ધાર્થ લાં કોલેજમાં એલ.એલ.બી.નું પ્રથમ વર્ષ, જ્યારે સેકન્ડ એલ. એલ.બી.નો અભ્યાસક્રમ ગવર્નમેન્ટ લાં કોલેજમાં કર્યો. પરંતુ એ દરમ્યાન એક અમેરિકન કંપનીમાં સર્વિસ મળતા આ અભ્યાસ અધવચ્ચે છોડ્યો. હાલમાં તેઓ સ્ક્રીન પ્રિન્ટીંગ અને સ્ક્રીન પ્રિન્ટીંગ મટીરિયલનો વ્યવસાય છેલ્લા ૫૦ વર્ષથી કરી રહ્યા છે. તેઓ સ્ક્રીન પ્રિન્ટીંગ એસોસિએશનના ફાઉન્ડર મેમ્બર અને પ્રમુખ રહી ચુક્યા છે. શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિમાં આદર્શ એજ્યુકેશન સોસાયટી, નાલાસોપારા તથા કપોળ વિધાનિધી ટ્રસ્ટ, કાંદીવલી ખાતે સંકળાયેલા હતા.

હાલ તેઓ મલાડ, કાંદીવલી એજ્યુકેશન સોસાયટીની શેઠ એન. એલ. હાઈસ્કૂલ અને ખાંડવાલા કોલેજના ટ્રેન્સર છે. તથા શેઠ એન. એલ. હાઈસ્કૂલ પાસ્ટ સ્ટુડન્ટ એસોસિએશનના સ્થાપક પ્રમુખ છે. તેઓશ્રી મલાડ કપોળ મંડળ (રજી.) ટ્રસ્ટનાં પ્રમુખ અને સંસ્થા કોંગ્રેસ સાર્વજનિક ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટી છે.

Winner of the Silver Medal for Excellence

Leena J. Jethwa
Vedic Hastrekha Vignata
1st Year

Jignesh B. Jani
Vedic Jyotish Pravesh
1st Year

Jayesh K. Parmar
Vedic Vastu Pravesh
1st Year

Manisha V. Patel
Vedic Jyotish Bhushan
2nd Year

Geeta A. Mistry
Vedic Vastu Bhushan - 2nd Year

Jyoti M. Bhatia
Vedic Jyotish Martand - 3rd Year

Rajesh S. Mehta
Vedic Swargyan Gnyata

ત્રણ વસ્તુને વેડફો નહિં - સમય, પૈસો અને યુવાની.

Well Wishers

Bhaskar Joshi

Suryakumar Mishra
C.A.

Apurva R. Parekh
Web Adviser

Nilay Chaubal
Web Designer

Mukesh Mehta

Hitendra Shah

Kamlesh Gandhi

Sarvil Vaidhya

Jayesh Desai
Souvenir Editor

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SATURDAY

Alpa H. Gala

Alpa M. Shah

Archana B. Shah

Archana R. Raool

Arti N. Sheth

Ashokkumar P. Jain

Beena K. Panchal

Bharti D. Gada

Bharti N. Upadhyay

Bhavana J. Dhakan

Bhavana R. Monani

Bhavik K. Nandani

Bhavin K. Shah

Bosky C. Surti

Chetana Soni

Devang B. Modi

બધી જ કલાઓમાં જીવન જીવવાની કલા બેસ્ટ છે, સારી રીતે જીવી જાણે એ જ સાચો કલાકાર.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SATURDAY

Dilip J. Joshi

Dinesh M. Rathod

Falguni H. Rajgor

Geeta B. Babariya

Haresh N. Trivedi

Harsha P. Suru

Hasmukh P. Savala

Hiral S. Sanghavi

Indira J. Rathod

Jagdish N. Sheth

Jignesh D. Suki

Jyoti H. Gada

Kailashben C. Mehta

Kalavati D. Limbachiya

Kanaiya D. Morjaria

Kiran A. Vaychal

કોઈનો સ્નેહ ક્યારેય ઓછો નથી હોતો, આપણી અપેક્ષાઓ જ વધારે હોય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SATURDAY

Kishori B. Raithattha

Mallika S. Mehta

Malti S. Sampat

Mamta B. Sheth

Manan K. Jhaveri

Neela N. Trivedi

Nirmal C. Jagawat

Pankaj K. Vora

Pankaj P. Rathod

Paresh S. Shah

Pravina G. Samani

Purnima B. Raval

Rajendra B. Sharma

Rajesh C. Joshi

Rajesh V. Joshi

Rajeshri A. Parikh

ઘેર્ય, ધર્મ, મિત્ર અને પત્ની - આ ચાહેયની પરીક્ષા વિપત્તિના વખતે જ થાય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SATURDAY

Raksha H. Parekh

Rameshchandra C. Bhathagara

Rita J. Joshi

Roshni A. Gaglani

Rupa B. Shah

Sarla A. Gohil

Savita J. Vagadia

Shikha B. Pandya

Shilpa H. Ganatra

Snehal H. Vindhara

Sonal M. Raithattha

Sonal S. Kamdar

Sushma M. Angre

Vaishali P. Dedhia

Vinod A. Parekh

Vipul R. Shah

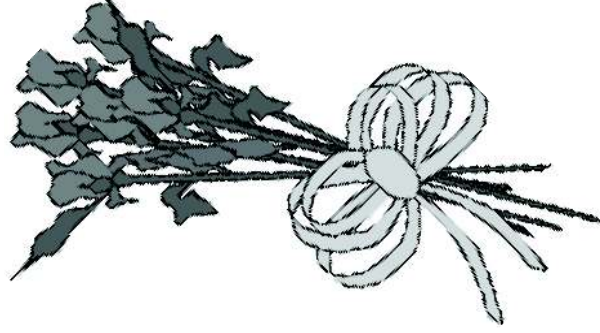
મોટાઈ અમીરીમાં નહીં, ઈમાનદારી અને સજ્જનતામાં સમાયેલી છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SATURDAY

Yogesh C. Gor

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SUNDAY

Amar S. Upadhyay

Anita G. Savala

Apurva K. Shah

Ashok C. Bhojak

Bhakti H. Desai

Bhakti U. Bhatt

Bhavik N. Vora

Bhavika A. Parmar

Darshan S. Desai

Falguni P. Tank

Hiten T. Sawala

Kanchan K. Bharkhada

બીજા સાથે એવી જ ઉદારતા રાખો, જેવી ઈશ્વરે તમારી સાથે રાખી છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SUNDAY

Krunal H. Karia

Manoj K. Bhanushali

Mehul K. Desai

Pallavi K. Shanishwara

Pooja P. Mehta

Rameshchandra H. Savala

Sangeeta D. Patani

Sanjay J. Bharmani

Saroj R. Kacha

Sunita M. Karia

Uttam N. Cholera

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SUNDAY (HINDI)

Ashoksingh S. Yadav

Asmita R. Satra

Avdhesh R. Mishra

Bhikchand Agrawal

मातांनी छाया अने पितांनी छत्रछाया असे तो जाणवून घ्यावे असे ही माया.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SUNDAY (HINDI)

Chetankumar Patel

Dharana S. Shah

Geeta R. Bhadoria

Hetal A. Poladia

Kashish A. Rawtani

Kundan S. Sawant

Kusham M. Agrawal

Meera S. Manjhi

Mohan R. Chakraborti

Mukesh R. Dayya

Navinkumar Bhatia

Pappusingh A. Rajpurohit

Paresh V. Shinde

Pramod M. Kurani

Punit K. Tyagi

Riddhi D. Waghela

ઈર્ષ્યા એવો અગ્નિ છે, જે જીવતા માણસને બાળે છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - SUNDAY (HINDI)

Sarojkumar S. Yadav

**Satguru
Prakash Tiwari**

Seema S. Tiwari

Shrikant A. Tiwari

Sneh Walecha

Sunita R. Sinha

Suresh M. Thakre

Sushil V. Jalan

Swapnil R. Powale

Vandna K. Paakhrija

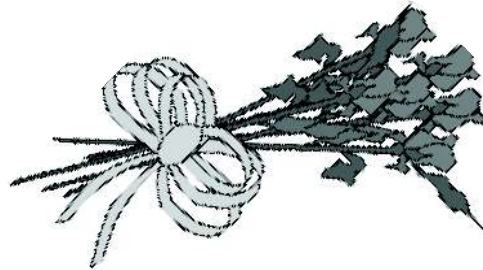
Vijay J. Tambe

Vinod R. Parik

Vinod S. Sharma

આપણે જ આપણા નસીબનું ઘડતર કરીએ છીએ અને તેને ભાગ્યનું નામ આપીએ છીએ.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - FIRST YEAR - MONDAY

Anjana A. Paleja

Devyani A. Joshi

Falguni R. Patel

Grishma R. Panchal

Heena R. Thakkar

Hetal K. Parekh

Jayshree K. Joshi

Mahesh K. Bhanushali

Manita S. Dalva

Nayana K. Bhatt

Neha A. Parekh

Samir M. Jani

Shilpa M. Alur

Sonal K. Desai

Yogesh P. Pandya

ભાગ્ય યોગાનુંયોગ નહિ, પોતાની પસંદ કહેલી બાબત છે. એ પ્રતીક્ષા કરવાની નહીં પ્રાપ્ત કરવાની ચીજ છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - SECOND YEAR - SATURDAY

Ameer R. Phuria

Arti S. Harsora

Bhaskar C. Thakar

Daksha C. Randeria

Dharmesh N. Joshi

Dilip M. Pandya

Dipti A. Desai

Geeta M. Mehta

Hashumati R. Parekh

Hemlata D. Prajapati

Hiral P. Gogri

Jayesh K. Parmar

Jayesh K. Oza

Kailashben G. Upadhyay

Kalpesh J. Mehta

Ketana V. Parekh

તૈયારી અને તકનો મેળાપ થાય ત્યારે જે બને તેનું નામ નસીબ.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - SECOND YEAR - SATURDAY

Manish H. Panchal

Nalini A. Raj

Nalini A. Gajjar

Nayna S. Mehta

Neena B. Kachaliya

Niranjana J. Chauhan

Priti N. Parajapati

Ranjan V. Makwana

Ronak C. Trivedi

Sejal P. Shah

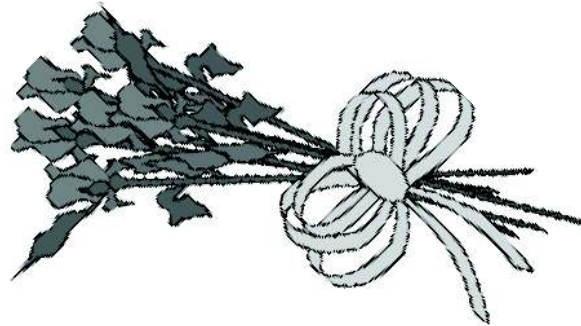
Sheetal M. Patel

Sunaina K. Gohil

Vivek B. Shah

मातांनी ममता ने पितानो प्रेम, आ जुवज्मर विसराय केम !

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - SECOND YEAR - SUNDAY

Amita D. Chondagar

Arvind N. Trivedi

Bhavesh K. Joshi

Chhaya K. Patkar

Divya R. Bosamia

Hardik P. Shah

Hasmukh Y. Mewada

Jawahar G. Mehta

Jignesh B. Jani

Lina J. Jethva

Nirav B. Sutaria

Pushpaben N. Sonpal

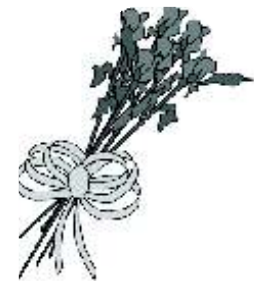
Rupal J. Damania

Sashikant M. Bathiya

Urvesh H. Karia

मातांनी ममता ने पितानो प्रेम, आ ज़ुवजन्मर विसराय केम !

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - SECOND YEAR - MONDAY

Bhavana H. Panchal

Dipak D. Mehta

Jayshree P. Goswami

OUR ARDENT STUDENTS - THIRD YEAR - SATURDAY

Bhavana D. Prajapati

Bhavana R. Mehta

Geeta A. Mistry

Geeta S. Borkhatia

Mahesh I. Gandhi

Malti D. Vala

Manisha P. Jadhav

Manisha V. Patel

Namrata K. Madhu

Neeta B. Vora

Parul B. Bhatt

Prakash R. Amarseda

નસીબ સાફે હોય તો ધૂળનું સોનું બની જાય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - THIRD YEAR - SATURDAY

Priti J. Thaker

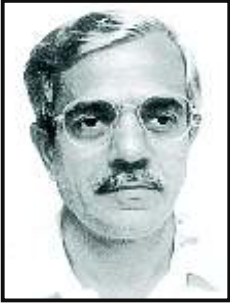
Rajendra H. Lia

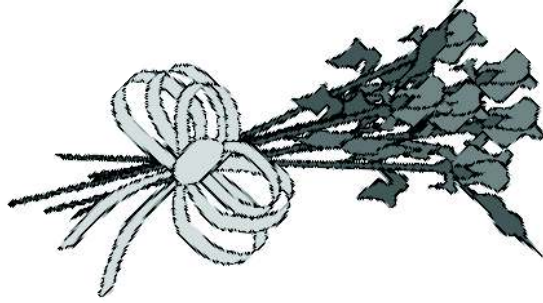
Rajesh S. Mehta

Ramesh M. Bhatt

Sudhir C. Sheth

OUR ARDENT STUDENTS - THIRD YEAR - SUNDAY

Bharat A. Sarvaiya

Devendra A. Dagma

Dipak B. Gaglani

Gajanan D. Gupta

Geetabharti A. Panchal

Harendra H. Shah

Hiral J. Khambata

Jayeshkumar G. Gor

नसीबथी धनवान् वनी शकाय परा बुद्धिशाली न वनी शकाय.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT STUDENTS - THIRD YEAR - SUNDAY

Khushbu M. Madia

Mahendra M. Joshi

Nitin R. Vora

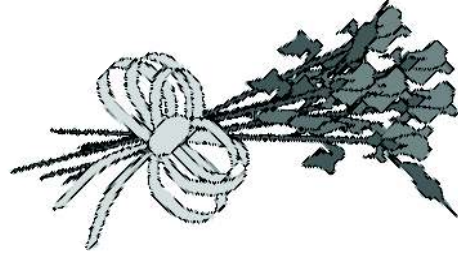
Roshni V. Nayak

Sameer N. Kawa

Sonal R. Panchal

ભાગ્ય સજ્જનનું મિત્ર, બુદ્ધિમાનનું પથદર્શક અને મુખ માટે અત્યાચારી તેમ જ દુર્જનનું શત્રુ હોય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT PAST STUDENTS - 2015

Ami H. Vyas

Amit H. Trivedi

Anil J. Kanani

Daksha S. Vora

Hemlata J. Sampat

Hetal B. Shah

Jagrut Y. Shah

Jarana Y. Mehta

Jayesh Bhatia

Jayshri A. Jolapara

Jitendra M. Vyas

Kishor N. Gidwani

Manisha K. Jaspara

Meghna N. Thakkar

Minakshi K. Budhhadev

Minakshi K. Vyas

ભાગ્ય સર્જનનું મિત્ર, બુદ્ધિમાનનું પથદર્શક અને મુખ માટે અત્યાચારી તેમ જ દુર્જનનું શત્રુ હોય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

OUR ARDENT PAST STUDENTS - 2015

Mona C. Shah

Mona C. Bajaria

Nilima D. Pandya

Nimisha N. Matthar

Prakash I. Desai

Pramila V. Panchal

Rinku P. Shah

Sanjay J. Vora

Seema J. Bhatt

Surendrakumar Tripathi

Vimal H. Gandhi

Vrajlal D. Chauhan

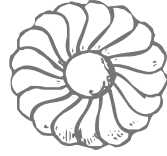

ભાગ્ય સર્જનનું મિત્ર, બુદ્ધિમાનનું પથદર્શક અને મુખ માટે અત્યાચારી તેમ જ દુર્જનનું શત્રુ હોય છે.

नक्षत्र ज्ञान माला

अश्विनि भरणी पद चार
कृतिका एक चरण है मेष ।
कृतिका तिन रोहिण्ये चार
दो पद मृग वृषभ विचार ।
मृग दो पद आर्द्रा चार
तिन पुर्नवसू मिथुन विचार ।
एक पुर्नवसू पूष्य श्लेष
जानिये कर्कट राशि विषेश ।
मघा पूर्वा उत्तरा पद एक
सिंह राशिका करो विवेक ।
उत्तरा तिन सकल पद हस्त
दो पद चित्रा कन्या जानो ।

दो पद चित्रा स्वाति चार
तिन विशाखा पद है तुल ।
एक विशाखा अनुराधा चार
ज्येष्ठा पूर्ण है वृश्चिक विचार ।
मूल पूर्वा उत्तरा पद एक
धनु राशिका करो विवेक ।
उत्तरा तिन श्रवण पद चार
दो धनिष्ठा मकर विभेद ।
दो धनिष्ठा शतभिष चार
पूर्वा तिन पद कुम्भं निर्धार ।
पूर्वा एक उत्तरा चार
सकल रेवति मीन विचार ।

तिथि दोहा

प्रतिपदा एकादशी षष्ठी नन्दा जान ।
दूज सप्तमी द्वादशी भद्रा मान ।
तृतीया अष्टमी त्रयोदशी जया जान ।
चौदशी चौथ नवमी येतो है रिक्ता मान ।
पंचदशी पंचमी तथा दशमी है पूर्णा मान ।
सब तिथियोके नाम सम जानो फल परिणाम ।

वैदिक ज्योतिष संस्थान (रजुस्टर्ड)

रजु. पत्रव्यवहारनुं सरनामुं :

१२१/४४ डी, विश्वकुंज सोसायटी, सेक्टर १, चारकोप, कांटीवली (वेस्ट), मुंबई-४०० ०६७.

मोबाईल : ९३२२२६१७०८ / ७०४५४७०६६१ • ईमेल : vjtvv1@gmail.com

ज्योतिषना निःशुल्क वर्गों

गुजराती माध्यममां हस्तरेणा, ज्योतिष, वास्तु अने स्वरज्ञानना वर्गोंमां प्रवेश
जन्युआरी थी नोरीवली अने मलाड जाते

गुजराती अने हिन्दी

१. प्रथम वर्ष- वैदिक ज्योतिष प्रवेश.	१. प्रथम वर्ष- वैदिक हस्तरेणा विज्ञाता
२. द्वितीय वर्ष- वैदिक ज्योतिर्भूषण.	३. तृतीय वर्ष- वैदिक ज्योतिषमार्तड
१. प्रथम वर्ष- वैदिक वास्तुप्रवेश	२. द्वितीय वर्ष- वैदिक वास्तुभूषण
१. वैदिक स्वरज्ञान ज्ञाता	४. चतुर्थ वर्ष- स्वाध्याय

नोंध :

भाषानुं ज्ञान धरावता कोर्ष पण उमरना
भाईओ तथा नहेनो प्रवेश मेणवी शके छे.

शास्त्रमां ज्ञान दानने श्रेष्ठ दान कहेवायुं छे जे आ संस्थानुं अेकमात्र द्येय छे.

दुःखमां पण प्रेम होय तो माएस सुप्तेथी जुवी शके छे.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

We are grateful to the Trustees, Committee and Management of the following Institutions for permitting us to utilize their premises for conducting our classes.

- 1. Sheth M.K.E.S. English High School, Malad (W)**
- 2. Anandibai Kale Vidyalay, Borivali (W)**

We are grateful to the Newspaper and advertisers for their best co-operation and support.

★ **Janmabhoomi**

★ **Divya Bhaskar**

★ **Mumbai Samachar**

★ **Gujarat Samachar**

★ **Sandesh Nirbhay**

★ **Nav Bharat Times Hindi**

મા-બાપને આપેલો સાચો વારસો પૈસા નહિં પણ પ્રમાણિકતા અને પવિત્રતા છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

- : અંગ્રેજી મીડીયમમાં બાળકોને મૂક્યા હોય તો આ વાંચો :-

મેં ભારતદેશના ઉત્તરથી દક્ષિણ અને પૂર્વથી પશ્ચિમના વિસ્તીર્ણ વિસ્તારોનું પરિભ્રમણ કર્યું છે. આ દેશ એટલો સમૃદ્ધ છે અને તેની પ્રજાનું નૈતિક મૂલ્યોનું સ્તર એટલું ઉન્નત છે કે મેં દેશમાં કોઈ નાગરિક એવો ન જોયો કે જે ભિક્ષુક હોય કે જે ચોર હોય. હું નથી ધારતો કે આવા ઉત્કૃષ્ટ નૈતિક મૂલ્યવાન દેશને આપણે ક્યારેય પણ જીતી શકીએ. સિવાય કે આ દેશની આધ્યાત્મિકતા અને સાંસ્કૃતિક વારસો કે જે રાષ્ટ્રની કરોડરજ્જુ સમાન છે તેનો આપણે નાશ કરી શકીએ.

અને આથી હું દરખાસ્ત કરું છું કે આપણે તેની ગૌરવસમી સદીઓ પુરાણી પ્રાચીન શિક્ષણ પ્રણાલી અને તેની સાંસ્કૃતિક પ્રથાઓને મૂળથી જ બદલીએ કે જેના પરિણામે હિન્દુસ્તાનીઓ માનતા થાય કે જે કંઈ વિદેશી છે અને ઇંગ્લીશ છે તે તેમના કરતા વિશેષ સારું છે અને મહાન છે અને આ કારણે તેઓ પોતાની ઓળખ તેમજ આત્મગૌરવ ગુમાવશે. પોતાનું નિજી સાંસ્કૃતિક સ્વરૂપ ગુમાવશે અને તેઓ એવા નાગરિકો બની જશે કે “ જેવા આપણે તેમને ઈચ્છીએ છીએ.” (કાળ અંગ્રેજો-સ્વૈચ્છિક ગુલામો)

એ ખરા અર્થમાં આપણા આધિપત્યવાળું ગુલામ રાષ્ટ્ર બની રહેશે.

આપણને ઇતિહાસ(કે ઉઠા) એવો ભણાવાયો કે આપણે અંધકાર યુગમાં જીવતા હતા.

કલકત્તા, ઓક્ટોબર ૧૨, ૧૮૩૬

પરમ પ્રિય પિતાજી !

આપણી શાળાઓ ખૂબ સરસ રીતે ઉન્નતિ કરી રહી છે. હિન્દુઓ પર આ શિક્ષણનો પ્રભાવ અદ્ભુત થયો છે. અંગ્રેજી શિક્ષણ મેળવ્યું છે એવો એક પણ હિન્દુ એવો નથી જે સાચા હૃદયથી પોતાના ધર્મને અનુસરતો હોય. થોડા એવા છે જે નીતિના વિચારથી પોતાને હિન્દુ કહે છે અને કેટલાક ખ્રિસ્તી બની રહ્યા છે. એ મારો વિશ્વાસ છે કે જો આપણી આવી જ શૈક્ષણિક નીતિ ચાલતી રહેશે તો અહીંની સન્માનિત જાતિઓમાં આગામી ત્રીસ વર્ષોમાં એક પણ એવો બંગાળી બાકી નહીં બચ્યો હોય જે મૂર્તિપૂજક હોય. આ એમને ખ્રિસ્તી બનાવ્યા વિના જ થઈ જશે. એમના ધર્મમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની આવશ્યકતા પણ નહીં રહે. આપણું (અંગ્રેજી) જ્ઞાન અને વિચારશીલતા વધારવાથી એ કામ આપમેળે થઈ જશે. આવી સંભાવના પરમને અત્યંત પ્રસન્નતા થઈ રહી છે.

વાંચવા પછી તમારું સ્વાભિમાન શું કહે છે ?

આપનો પ્રિય
ટી. બી. મેકોલ

મા-બાપને આપેલો સાચો વારસો પૈસા નહિ પણ પ્રમાણિકતા અને પવિત્રતા છે.

(ॐ) मंगला चरण (ॐ)

॥ श्रवण के आरंभ का मंगलाचरण ॥

ॐ सत्यं ज्ञानमनंतं यन्निष्कलं निष्क्रियं परम् ।

अद्वितीयं निर्विशेषं ब्रह्म तत्समुपास्महे ॥१॥

वह जो सत्यरूप, ज्ञानरूप, अनंत, प्राणादि कलाओसे रहित माया से रहित सूक्ष्म और व्यापक, द्वैत्य से रहित और नामादि विशेष से रहित ब्रह्म है, उनका हम अच्छी तरह से ध्यान करते हैं। (१)

शंकरं शंकराचार्यं केशवं बादरायणम् ।

सूत्रभाष्य कृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥२॥

विष्णुरूप भगवान् व्यास और महेश्वररूप श्री शंकराचार्य जो ब्रह्मसूत्र के शारीरिक भाष्य के कर्ता है, वह ऐश्वर्यादिवाले दोनों को मैं बार बार नमन करता हूँ। (२)

अज्ञान तिमिरांधस्य ज्ञानांजनशलाक्या ।

चक्षुरुमीलितं येन तस्मै श्रीगुरुवे नमः ॥३॥

अज्ञानरूप अंधकारसे अँधे बने हुए की अंतःकरणरूप आँखे जिन्होंने अंजन की सलाई द्वारा खोली वह श्री गुरु को मेरे प्रणाम हो। (३)

ब्रह्मामानन्दं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्ति,

द्वंदातितं गगनसदृश्यं तत्त्वमस्यादिलक्ष्यम् ।

ऐकं नित्यं विमलचलं सर्वधीसाक्षीभूतं,

भावातीतं त्रिगुणरहितं सदगुरुतं नमामि ॥४॥

वह जो ब्रह्मरूप आनंदवाले, शिष्यों को परमसुख देनेवाले, अविद्या से रहित, ज्ञानरूप, सर्व द्वंद्वोसे पर, गगन जैसे निर्लेप वह आप है, इत्यादि महावाक्यों के लक्ष्यार्थरूप, एक तीनों कालमें रहनेवाले, सर्व प्रकार की अशुद्धि से रहित, चलायमान से रहित, सब प्राणीओं की बुद्धि के साक्षीरूप, छह प्रकार के भावविकारों से मुक्त एवम् तीन गुणो से रहित है, वह सदगुरु को मैं वंदन करता हूँ।

सौजन्य आनंदश्रम मुमुक्षु मंडल ट्रस्ट

समाप्ति मंगलाचरण

॥ श्रवण के समाप्ति का मंगलाचरण ॥

नमस्ते सते ते जगत्कारणाय, नमस्ते चिते सर्वलोकाश्रयाय ।
नमोद्वैततत्त्वाय मुक्तिप्रदाय, नमो ब्रह्मणे व्यापिने शाश्वताय ॥१॥

सत्यरूप आपको प्रणाम, जगत के कारणरूप आपको प्रणाम, ज्ञानस्वरूप और सर्व लोक के आश्रयरूप ऐसे आपको प्रणाम, अद्वैत तत्त्वरूप को मोक्ष देनेवाले को प्रणाम, व्यापक और शाश्वत ब्रह्म को प्रणाम। (१)

त्वमेकं शरण्यं त्वमेकं वरेण्यं, त्वमेकं जगत्पालकं स्वप्रकाशम् ।
त्वमेकंजगत्कर्तृपार्तृप्रहर्तृ, त्वमेकं परं निश्चलं निर्विकल्पम् ॥२॥

एक आप शरण ग्रहण करने योग्य हो, एक आप श्रेष्ठ हो, एक आप संसार को पालनेवाले तथा स्वयं प्रकाश हो, एक आप मायासे पर, अचल और सर्व विकल्पो से रहित हो। (२)

भयानां भयं भीषणं भीषणानाम्, गतिः प्राणानां पावनं पावनानाम् ।
महोच्चैः पदानां नियन्तृ त्वमेकं, परेषां परं रक्षणं रक्षणानाम् ॥३॥

भय उत्पन्न करनेवालों के भयरूप, भयंकरों के बचकरूप, सर्व प्राणीओं की गतिरूप, पवित्र बनाने वालों को पवित्र बनाने वाले, एक आप उच्च पदों में रहनेवालों को नियम से रखनेवाले, आकाशादि पर रहनेवालों से पर रहनेवाले और रक्षा करनेवालों की रक्षा करनेवाले हैं। (३)

श्रुतिस्मृतिपुराणानामालयं करुणालयम् ।

नमामि भगवत्पादं शंकरं लोकशंकरम् ॥४॥

श्रुति स्मृतिको पुराणों के रूप को और ध्याना के भी घररूप और लोगों का कल्याण करनेवाले, जिनके चरणों में ऐश्वर्यादि रहे है ऐसे श्री शंकराचार्य को मैं वंदन करता हूँ। (४)

॥ वैदिक ज्योतिष संस्थानके गुरुपूर्णिमां २०१६ के अवसर पर कुंडलीमें पुष्कर नवांश तथा सर्वतोभद्रचक्रके चरणांश ॥

किसी भी कुंडलीमें २४ पुष्कर नवांश होते हैं। अग्नि तत्वकी राशिमें तुला एवं धन नवांश, पृथ्वी तत्वकी राशिमें मीन एवं वृषभ नवांश, वायु तत्वकी राशियोंमें मीन एवं वृषभ नवांश, जल तत्वकी राशियोंमें कर्क एवं तुला नवांश पुष्कर नवांश माने जाते हैं।

ईसी तरह बारह राशियोंमें पुष्करांश भी होते हैं जो अग्नि तत्वकी राशियोंमें २१ अंशो पर, पृथ्वी तत्वकी राशियोंमें १४ अंशो पर, वायु तत्वकी राशियोंमें २४ अंशो पर तथा जल तत्वकी राशिमें ७ अंशो पर पुष्करांश माना जाता है।

पुष्कर नवांश पर कोई ग्रह बैठा हो तो वह ग्रह वर्गोत्तमी जैसा फल देता है, यही पर सर्वतोभद्रचक्रकी बात करै तो चरणांश के नाम तथा नवांश सारेके सारे गुरु, चंद्र एवं शुक्रके देखे जाते हैं।

यहा (मेषमें) तुला - अभयांस, धन - धनांश, (वृषभमें) मीन - उत्कृष्ठांश, वृषभ - भोग्यांश, (मिथुनमें) मीन - उत्कृष्ठांश, वृषभ - भोग्यांश, (कर्कमें) कर्क - धनांश, तुला - शुरांश (सिंहमें) तुला - अभयांस, धन - उत्पन्नांश, (कन्यामें) मीन - शुभांश, वृषभ - भोग्यांश, (तुलामें) मीन - उत्पन्नांश, वृषभ - भोग्यांश, (वृश्चिकमें) कर्क - अर्थांश तुला - अभयांस, (धनमें) तुला - भोग्यांश, धन - उत्पन्नांश, (मकरमें) मीन - शोभनांश, वृषभ - भोग्यांश, (कुंभमें) मीन - सौम्यांश, वृषभ - भोग्यांश, (मीनमें) कर्क - धनांश, तुला - अभयांस के नाम से जाने जाते हैं।

ईन स्थानो पर हमारी कुंडली के लग्नअंश को गीनते हुए सूर्य से प्लुटो तथा हर्षल, नेप्चुयुन, प्लुटो, दशमबींदु, मांदी तथा भाग्यबींदु को मीलाकर १६ हुए ईनमेसे पुष्कर नवांसमें जितने अधिक बैठे होंगे उतनी यह कुंडली बनवान बनती है। तथा जातकको उचां ओहदा, शासन कर्ता, नेता या कीसीभी क्षेत्रमें बलवान तथा ताकतवर बनाता है।

यहा पर तालीकाके स्वरूपमें २७ नक्षत्रोके नाम, अंश, चरण, राशि तथा प्रत्येक चरणांशके नाम और पुष्कर नवांशो को अलग से अंकित करके दर्शाए गए हैं।

- आचार्य अशोक चौहान

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

નકશા	અંશ	કરણ	રાશિ	કર્યાણકા નામ	નકશા	અંશ	કરણ	રાશિ	કર્યાણકા નામ	નકશા	અંશ	કરણ	રાશિ	કર્યાણકા નામ	નકશા	અંશ	કરણ	રાશિ	કર્યાણકા નામ	નકશા	અંશ	કરણ	રાશિ	કર્યાણકા નામ		
અર્ધાની	૦૩.૨૦	૧	મેષ	વતકાગંધ	મધ્યા	૦૩.૨૦	૧	ચિંહ	તેમણાં	મૂળ	૦૩.૨૦	૧	ધન	વતકાગંધ	કેવુ											
અર્ધાની	૦૬.૪૦	૨	મેષ	આયંધા	મધ્યા	૦૬.૪૦	૨	ચિંહ	તેમણાં	મૂળ	૦૬.૪૦	૨	ધન	આયંધા	કેવુ											
અર્ધાની	૧૦.૦૦	૩	મેષ	પરિવેશ	મધ્યા	૧૦.૦૦	૩	ચિંહ	વિવેકાગંધ	મૂળ	૧૦.૦૦	૩	ધન	વિવેકાગંધ	કેવુ											
અર્ધાની	૧૩.૨૦	૪	મેષ	ધનસ	મધ્યા	૧૩.૨૦	૪	ચિંહ	ધનસ	મૂળ	૧૩.૨૦	૪	ધન	ધનસ	કેવુ											
મરતી	૧૬.૪૦	૫	મેષ	રૂપા	પૂર્ણ કાલપુત્રી	૧૬.૪૦	૫	ચિંહ	રાજવાસ	પૂર્ણ ઘટ્ટા	૧૬.૪૦	૫	ધન	રૂપા	લુક											
મરતી	૨૦.૦૦	૬	મેષ	સ્વરુકાગંધ	પૂર્ણ કાલપુત્રી	૨૦.૦૦	૬	ચિંહ	સ્વરુકાગંધ	પૂર્ણ ઘટ્ટા	૨૦.૦૦	૬	ધન	સ્વરુકાગંધ	લુક											
મરતી	૨૩.૨૦	૭	મેષ	૭ અન્વેશ	પૂર્ણ કાલપુત્રી	૨૩.૨૦	૭	ચિંહ	૭ અન્વેશ	પૂર્ણ ઘટ્ટા	૨૩.૨૦	૭	ધન	૭ અન્વેશ	લુક											
કુરતેકા	૨૬.૪૦.૦૦	૮	મેષ	પાપાંશ	પૂર્ણ કાલપુત્રી	૨૬.૪૦.૦૦	૮	ચિંહ	૯ અન્વેશ	પૂર્ણ ઘટ્ટા	૨૬.૪૦.૦૦	૮	ધન	પાપાંશ	લુક											
કુરતેકા	૩૦.૦૦.૦૦	૯	મેષ	૯ ઘનંત	પૂર્ણ કાલપુત્રી	૩૦.૦૦.૦૦	૯	ચિંહ	૯ અન્વેશ	પૂર્ણ ઘટ્ટા	૩૦.૦૦.૦૦	૯	ધન	૯ ઘનંત	લુક											
કુરતેકા	૦૩.૨૦	૧૦	વૃષભ	પાપાંશ	અતરા કાલપુત્રી	૦૩.૨૦	૧૦	કન્યા	પાપાંશ	અતરા ઘટ્ટા	૦૩.૨૦	૧૦	મકર	પાપાંશ	સૂર્ય											
કુરતેકા	૦૬.૪૦	૧૧	વૃષભ	ઝાંઝા	અતરા કાલપુત્રી	૦૬.૪૦	૧૧	કન્યા	ઝાંઝા	અતરા ઘટ્ટા	૦૬.૪૦	૧૧	મકર	ઝાંઝા	સૂર્ય											
કુરતેકા	૧૦.૦૦	૧૨	વૃષભ	૧૨ ગુલ્ફગાંધ	અતરા કાલપુત્રી	૧૦.૦૦	૧૨	કન્યા	૧૨ ગુલ્ફગાંધ	અતરા ઘટ્ટા	૧૦.૦૦	૧૨	મકર	૧૨ ગુલ્ફગાંધ	સૂર્ય											
રોહિની	૧૩.૨૦	૧	વૃષભ	સેવંશ	હસ્ત	૧૩.૨૦	૧	કન્યા	હસ્ત	હસ્ત	૧૩.૨૦	૧	મકર	સેવંશ	વંદ											
રોહિની	૧૬.૪૦	૨	વૃષભ	૨ અન્વેશ	હસ્ત	૧૬.૪૦	૨	કન્યા	૨ અન્વેશ	હસ્ત	૧૬.૪૦	૨	મકર	૨ અન્વેશ	વંદ											
રોહિની	૨૦.૦૦	૩	વૃષભ	શિવેશ	હસ્ત	૨૦.૦૦	૩	કન્યા	શિવેશ	હસ્ત	૨૦.૦૦	૩	મકર	શિવેશ	વંદ											
રોહિની	૨૩.૨૦	૪	વૃષભ	ધનંસ	હસ્ત	૨૩.૨૦	૪	કન્યા	ધનંત	હસ્ત	૨૩.૨૦	૪	મકર	ધનંસ	વંદ											
મૃગશીર્ષ	૨૬.૪૦.૦૦	૫	વૃષભ	રાજવંસ	ચિત્રા	૨૬.૪૦.૦૦	૫	કન્યા	વાર્ધાં	ધનિકટ	૨૬.૪૦.૦૦	૫	મકર	રાજવંસ	મંગલ											
મૃગશીર્ષ	૩૦.૦૦.૦૦	૬	વૃષભ	ચંદ્રશ	ચિત્રા	૩૦.૦૦.૦૦	૬	કન્યા	નયુસકાગંધ	ધનિકટ	૩૦.૦૦.૦૦	૬	મકર	ચંદ્રશ	મંગલ											
મૃગશીર્ષ	૦૩.૨૦	૭	મિથુન	આન્વેશ	ચિત્રા	૦૩.૨૦	૭	ગુણ	ઝંઝાગંધ	ધનિકટ	૦૩.૨૦	૭	ગુરુમ	આન્વેશ	મંગલ											
મૃગશીર્ષ	૦૬.૪૦	૮	મિથુન	નીચાંશ	ચિત્રા	૦૬.૪૦	૮	ગુણ	દરિદ્રાંશ	ધનિકટ	૦૬.૪૦	૮	ગુરુમ	નીચાંશ	મંગલ											
આશ્લા	૧૦.૦૦	૯	મિથુન	કૃપાંશ	સ્વાતિ	૧૦.૦૦	૯	ગુણ	અપ્તનાંશ	શતારાકા	૧૦.૦૦	૯	ગુરુમ	કૃપાંશ	મંગલ											
આશ્લા	૧૩.૨૦	૧૦	મિથુન	સ્વકગાંધ	સ્વાતિ	૧૩.૨૦	૧૦	ગુણ	અપ્તનાંશ	શતારાકા	૧૩.૨૦	૧૦	ગુરુમ	સ્વકગાંધ	મંગલ											
આશ્લા	૧૬.૪૦	૧૧	મિથુન	અપાંશ	સ્વાતિ	૧૬.૪૦	૧૧	ગુણ	અપાંશ	શતારાકા	૧૬.૪૦	૧૧	ગુરુમ	અપાંશ	મંગલ											
આશ્લા	૨૦.૦૦	૧૨	મિથુન	૧૨ અન્વેશ	સ્વાતિ	૨૦.૦૦	૧૨	ગુણ	૧૨ અન્વેશ	શતારાકા	૨૦.૦૦	૧૨	ગુરુમ	૧૨ અન્વેશ	મંગલ											
પુનર્વસુ	૨૩.૨૦	૧	મિથુન	અપાંશ	વિશાખ	૨૩.૨૦	૧	ગુણ	સૌરચંદ્ર	પૂર્ણ માદ્રવ	૨૩.૨૦	૧	ગુરુમ	અપાંશ	મંગલ											
પુનર્વસુ	૨૬.૪૦.૦૦	૨	મિથુન	૨ અન્વેશ	વિશાખ	૨૬.૪૦.૨૦	૨	ગુણ	૨ અન્વેશ	પૂર્ણ માદ્રવ	૨૬.૪૦.૨૦	૨	ગુરુમ	૨ અન્વેશ	મંગલ											
પુનર્વસુ	૩૦.૦૦.૦૦	૩	મિથુન	૩ અન્વેશ	વિશાખ	૩૦.૦૦.૦૦	૩	ગુણ	૩ અન્વેશ	પૂર્ણ માદ્રવ	૩૦.૦૦.૦૦	૩	ગુરુમ	૩ અન્વેશ	મંગલ											
પુનર્વસુ	૦૩.૨૦	૪	કર્ક	૪ ઘનંત	વિશાખ	૦૩.૨૦	૪	વૃષિક	૪ ઘનંત	પૂર્ણ માદ્રવ	૦૩.૨૦	૪	ગુરુમ	૪ ઘનંત	મંગલ											
પુષ્ય	૦૬.૪૦	૫	કર્ક	શુભા	અનુરાધા	૦૬.૪૦	૫	વૃષિક	શુભા	અનુરાધા	૦૬.૪૦	૫	મીન	શુભા	મંગલ											
પુષ્ય	૧૦.૦૦	૬	કર્ક	સૌમ્યાંશ	અનુરાધા	૧૦.૦૦	૬	વૃષિક	સૌમ્યાંશ	અનુરાધા	૧૦.૦૦	૬	મીન	સૌમ્યાંશ	મંગલ											
પુષ્ય	૧૩.૨૦	૭	કર્ક	૭ કુરુલ	અનુરાધા	૧૩.૨૦	૭	વૃષિક	૭ અન્વેશ	અનુરાધા	૧૩.૨૦	૭	મીન	૭ અન્વેશ	મંગલ											
પુષ્ય	૧૬.૪૦	૮	કર્ક	દરિદ્રાંશ	અનુરાધા	૧૬.૪૦	૮	વૃષિક	નીચાંશ	અનુરાધા	૧૬.૪૦	૮	મીન	દરિદ્રાંશ	મંગલ											
આશ્લેષા	૨૦.૦૦	૯	કર્ક	અપનાંશ	જ્યેષ્ઠા	૨૦.૦૦	૯	વૃષિક	અપનાંશ	જ્યેષ્ઠા	૨૦.૦૦	૯	મીન	અપનાંશ	મંગલ											
આશ્લેષા	૨૩.૨૦	૧૦	કર્ક	પાપાંશ	જ્યેષ્ઠા	૨૩.૨૦	૧૦	વૃષિક	પાપાંશ	રેવતી	૨૩.૨૦	૧૦	મીન	પાપાંશ	મંગલ											
આશ્લેષા	૨૬.૪૦.૦૦	૧૧	કર્ક	કૌપાંશ	લઘ્વેશ	૨૬.૪૦.૦૦	૧૧	વૃષિક	કૌપાંશ	રેવતી	૨૬.૪૦.૦૦	૧૧	મીન	કૌપાંશ	મંગલ											
આશ્લેષા	૩૦.૦૦.૦૦	૧૨	કર્ક	અપાંશ	જ્યેષ્ઠા	૩૦.૦૦.૦૦	૧૨	વૃષિક	શુભાંશ	રેવતી	૩૦.૦૦.૦૦	૧૨	મીન	અપાંશ	મંગલ											

ખરાબ સમયમાં સૌનો અસલી રંગ દેખાય છે... દિવસના અજવાળામાં તો પાણી પણ ચાંદી જેવું લાગે છે.

॥ गणेशमहिम्नः स्तोत्रम् ॥

अनिर्वाच्यं रूपं स्तवन-निकरोयत्र गणितस्तथा वक्ष्ये स्तोत्रं प्रथमपुरुषस्याऽत्र महतः ।
 यतो जातविश्वंस्थितमपि सदा यत्रविलयः स कीदृग्गीर्वाणः सुनिगमनुतः श्रीगणपतिः ॥१॥
 गणेशं गाणेशाः शिवमिति च शेवाश्चविबुधा रविं सौरा विष्णुं प्रथमपुरुषं विष्णुभजृकाः ।
 वदत्येके शक्ता जगदुदयमूलां परशिवां न जाने किं तस्मै नम इति परं ब्रह्म सकलम् ॥२॥
 तथेशं योगज्ञा गणपतिमिमं कर्म निखिलं समीमांसा वेदान्तिन इति परं ब्रह्म सकलम् ।
 अजां साङ्ख्योब्रूते सकलगुणरूपांच सततं प्रकर्तारं न्यायस्त्वथ जगति बौद्धा धियमिति ॥३॥
 कथंयोगो बुद्धेः परतर इयं बाह्यसरणिर्यथा धीयस्य स्यात् स च तदनु रूपो गणपतिः ।
 महत्कृत्यं तस्य स्वयमपि महान् सूक्ष्मगणुवद् ध्वनिज्योतिर्विन्दुर्गगनसदृशः किञ्च सदसत् ॥४॥
 अनेकास्योऽपाराक्षि-करचरणोऽनन्त-हृदयस्तथा नानारूपोविविधवदनः श्रीगणपतिः ।
 अनन्ताहः शक्तया विविध-गुणकर्मैक-समयेत्वसंख्यातानन्ताभिमत-फलदोऽनेकविषये ॥५॥
 न यस्याऽन्तोमध्योन च भवति चादिः सुमहतामलिप्तः कृत्वेत्थं सकलमपि खं वत्स च पृथक् ।
 स्मृतः संस्मर्तृणां सकलहृदयस्थः प्रियकरो नमस्तस्मै देवाय च सकलवन्द्याय महते ॥६॥
 गणेशाद्यं बीजं दहन-वनिता-पल्लवयुतं मनुश्चैकाणोऽयं प्रणवसहितोऽभीष्टफलदः ।
 सबिन्दुश्चाद्यं गणकत्रपिच्छन्दोऽस्य च निचृत्स देवः प्राग्बीजं वियदपि च शक्तिर्जपकृताम् ॥७॥
 गकारोहेरम्ब! सगुण इति पुंनिर्गुणमयो द्विधाऽप्येको जातः प्रकृतिपुरुषो ब्रह्म हि गणः ।
 स चेशश्चोत्पत्ति-स्थिति-लयकरोऽयंप्रथमकोयतो भूतं भव्यं भवति पतिरीशो गणपतिः ॥८॥
 गकारः कन्दोर्ध्वगजमुखसमोमर्त्यसदृशोणकारः कण्ठाधोजटरसदृशाकार इति च ।
 अधोभागः कट्यांचरण इति हीशोऽस्य च तनुर्विभातीत्यं नाम त्रिभुवनसमं भूर्भुवः स्वः ॥९॥
 गणेशेति त्रिर्णात्मकमपि वरं नाम सुखदं सकृत्सोच्चैरुच्चारितमिति नृभिः पावनकरम् ।
 गणेशस्यैकस्य प्रतिजपकरस्यास्य सुकृतं न विज्ञातो नाम्नः सकलमहिमा कीदृशविधः ॥१०॥
 गणेशेत्याहंयः प्रवदति मुहुस्तस्य पुरतः प्रपश्यंस्तद्वक्त्रं स्वयमपि गणस्तिष्ठति तदा ।
 स्वरूपस्य ज्ञानत्वमुक इति नाम्नाऽस्य भवति प्रबोधः सुप्तस्य त्वखिलमिह सामर्थ्यममुना ॥११॥
 गणेशोविश्वऽस्मिन्स्थित इह च विश्वं गणपतौ गणेशो यत्रास्ते धृति-मतिरनेश्वर्यमखिलम् ।
 समुक्तं नामैकं गणपतिपदं मङ्गलमयं तदेकास्यं दृष्टेः सकल-विबुधास्येक्षण-समम् ॥१२॥
 बहुक्लेशैर्व्याप्तः स्मृत उत गणेशे च हृदये क्षणात्क्लेशान् मुक्तो भवति सहसा त्वभ्रचंयवत् ।
 वने विद्यारम्भे युधि रिपुभये कुत्र गमने प्रवेशे प्राणान्ते गणपतिपदं चाऽऽशु विशति ॥१३॥
 गणाध्यक्षोज्येष्ठः कपिल अपरो मङ्गलनिधिर्दयालुर्हेरम्बो वरद इति चिन्तामणिरजः ।
 वरानीशो हुण्टिर्गजवननामा शिवसुतो मयुरेशो गौरीतनय इति नमानि पठति ॥१४॥
 महेशोऽयंविष्णुः सकविरविरिन्दुः कमलजः क्षितिस्तोयं वह्निःश्वसन इति खं त्वद्विरुदधिः ।
 कुजस्तारःशुक्रोगुरुदुबुधोऽगुध्र धनदोयमः पाशीकाव्यः शनिरखिलरूपो गणपतिः ॥१५॥
 मुखं वह्निः पादौ हरिरपि विधाता प्रजननं रविनेत्रे चन्द्रो हृदयमपि कामोऽस्य मदनः ।
 करौ शक्रः कट्यामवनिरुदरं भाति दशनं गणेशस्यासन् वै क्रतुमयवपुश्चैव सकलम् ॥१६॥
 अनर्ध्यालङ्कारैररुण-वसनैर्भूषित-तनुः करीन्द्रास्यः सिंहासनमुपगतो भाति बुधराट् ।

स्मितः स्यात्तन्मध्येऽप्युदित-रविबिम्बोपम-रुचिः स्थिता सिद्धिर्वमे मतिरितरगा चामरकरा ॥१७॥
समन्तात्तस्यासन् प्रवरमुनिसिद्धाः सुरगणाः प्रशंसन्तीत्यग्रे विविधनुतिभिः साऽञ्जलिपुटाः ।
विडौजाद्यैर्ब्रह्मादिभिरनुवृतो भक्तनिकरैर्गणक्रीडामोद-प्रमुद-विकटाद्यैः सहचरैः ॥१८॥
वशित्वाद्यष्टादश-दिगखिलाल्लोलमनुवाग्धृतिः पादूः खड्गोऽञ्जनरसबलाः सिध्य इमाः ।
सदा पृष्ठे तिष्ठन्त्यनिमिषदृशस्तन्मुखलया गणेशं सेवन्तेऽप्यतिनिकटसूपायनकराः ॥१९॥
मृगाङ्गास्या रम्भाप्रभृतिगणिका यस्य पुरतः सुसङ्गीतं कुर्वन्त्यपि कुतुकगन्धर्वसहिताः ।
मुदा पारोनाऽत्रेत्यनुपमपदे दोर्विगलिता स्थिरं जातं चित्तं चरणमवलोक्यास्य विमलम् ॥२०॥
हरेणाऽयं ध्यातस्त्रिपुरमथने चाऽसुरवधे गणेशः पार्वत्या बलिविजयकालेऽपि हरिणा ।
विधात्रा संसृष्टावुरगपतिना क्षोणिधरणे नरैः सिद्धौ मुक्तौ त्रिभुवनजये पुष्पधनुषा ॥२१॥
अयं सुप्रासादे सुर इव निजानन्दभुवने महान् श्रीमानाद्यो लघुतरगृहे रङ्कसदृशः ।
शिवद्वारे द्वाः स्थो नृप इव सदा भूपतिगृहे स्थितो भूत्वोमाङ्के शिशुगणपतिर्लालनपरः ॥२२॥
अमुष्मिन् सन्तुष्टे गजवदन एवापि विबुधे ततस्ते सनतुष्टास्त्रिभुवनगताः स्युर्वुधगणाः ।
दयालुर्हेरम्बो न च भवति यस्मिंश्च पुरुषे वृथा सर्वं तस्य प्रजननमतः सान्द्रतमसि ॥२३॥
वरेण्यो भूशुण्डि भृगु-गुरु-कुजा-मुद्गलमुखाः ह्यपारास्तद्भक्ता जप-हवन-पूजा-स्तुतिपराः ।
गणेशोऽयं भक्तप्रिय इति च सर्वत्र गदितं विभक्तिर्वत्रास्ते स्वयमपि सदातिष्ठति गणः ॥२४॥
मृदः काश्चिद्धातोऽष्टद-विलिखितावाऽपि दृषदः स्मृता व्याजान्मूर्तिः पथि यदि बहिर्येन सहसा ।
अशुद्धोऽध्वा द्रष्टा प्रवदति तदाह्वा गणपतेः श्रुतः शुद्धो मर्त्यो भवति दुरिताद्विस्मय इति ॥२५॥
बहिर्द्वारस्योर्ध्वं गजवदन-वर्षेन्धनमयं प्रशस्तं वा कृत्वा विविध-कुशलैस्तत्र निहतम् ।
प्रभावात्तन्मूर्त्या भवति सदनं मङ्गलमयंत्रिलोक्यानन्दस्तां भवति जगतो विस्मय इति ॥२६॥
सिते भाद्रे मासे प्रतिशरदि मध्याह्नसमये मृदो मूर्ति कृत्वा गणपतितिथौ दुण्डिसदृशीम् ।
समर्चन्त्युत्साहः प्रभवति महान् सर्वसदने विलोक्यानन्दस्तां प्रभवति नृणां विस्मय इति ॥२७॥
तथा ह्येकः श्लोकोवरयति महिम्नो गणपतेः कथं स श्लोकेऽस्मिन् स्तुत इति भवेत् संप्रपठिते ।
स्मृतं नामास्यैकं सकृद्विदमन्ताह्वयसमं यतो यस्यैकस्य स्तवनसदृशं नाऽन्यदपरम् ॥२८॥
गजवदन विभो यद्वर्णितं वैभवं ये त्विह जनुषि ममेत्थं चारु तद्दर्शयाशु ।
त्वमसि च करुणायाः सागरः कृत्स्नदाताऽप्यति तव भृतकोऽहंसर्वदा चिन्तकोऽस्मि ॥२९॥
सुस्तोत्रं प्रपठतु नित्यमेतदेव स्वानन्दं प्रतिगमनेऽप्ययं सुमार्गः ।
सञ्चिन्त्यं स्वमनसि सत्पदारविन्दं स्थाप्याग्रेस्तवनफलं नतीः करिष्ये ॥३०॥
गणेशदेवस्य महात्म्यमेतद् यः श्रावयेत्तद् यः श्रावयेद् वाऽपि पठेच्च तस्य ।
क्लेशालयं यान्ति लभेच्च शीघ्रं स्त्री-पुत्र-विद्यार्थ-गृहं च मुक्तम् ॥३१॥
इति श्रीपुष्यदन्तविरचितं गणेशमहिम्नः स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

श्री हेरम्ब मंत्र

- १, ॐ नमो हेरम्ब मदमोहित सर्व जनं मे वशमानय वशमानय हुं फट् स्वाहा ॥
- २, ॐ नमो हेरम्ब मदमोहित मम सर्व संकष्ट निवारय निवारय हुं फट् स्वाहा ॥
- ३, ॐ नमो हेरम्बमदमोहित मम सर्वकार्यसिद्धिं कुरु कुरु हुं फट् स्वाहा ॥

Poly cystic Ovarial syndroms Deceases (PCOD)

आज कल महिलाओं और कन्याओं में यह रोग ज्यादातर देखने मिलता है। इस का कारण असमतोल अंसतुलित भोजन, फास्ट फूड और शीत पेय का अतिरेक। यह रोग जब तक ठीक नहीं होता है तब तक गर्भ नहीं ठहरता क्योंकि यह रोग ओवरीझ (अंडाशय) में सिस्ट होने की वजह से होता है। अंडाशय में पानी जैसे प्रवाही से भरी गांठ जैसा होता है, इसका आकार छोटा बड़ा होता है और तब तक अंडाशय अपना बीज उत्पन्न नहीं कर सकता, और स्त्री अंड के निर्माण में बाधा आती है। डॉक्टरों की जानकारी के मुताबिक यह रोग एन्डोक्राईन ग्लेन्ड्स और होरमोन्स की असंतुलितता की वजह से होता है। होरमोन्स की ट्रीटमेन्ट लेने से यह संतुलित होता है, और बादमें अंड का निर्माण होता है और बच्चा होने की संभावना होती है। जन्मकुंडली से भी यह जान सकते हैं उसके लिए उदाहरण कुंडली स्त्री जातक दिनांक 07.08.99।

केतु ५	४	ल	मंगल गुरु २
		३	९ चंद्र
	६	१२	सूर्य
		९	बुध
७		शनि	शुक्र
८			११ राहु
			१०

ओवरीझ के लिए सप्तम भाव सप्तमेश तुला राशि ओर शुक्र ग्रह मुख्य है। सप्तम भावमें अष्टमेश शनि के उपर मंगल और राहु की द्रष्टि है, षष्ठेश मंगल गुरु के साथ द्वादश भाव में है। गुरु पानी या रसी से भरी गांठ देने वाला ग्रह है। संतान के लिए पांचवा भाव जिस पर मारक चंद्र

ओर राहु की द्रष्टि है राहु भी शनि की तरह गांठ दे सकता है, दोनो की असर सप्तम भाव पर है। चंद्र ओर गुरु गांठमें पानी सींचने का कार्य करते हैं, पंचमेश और सप्तम भावका कारक शुक्र पापकर्तरी में है और सप्तमेश गुरु के साथ परिवर्तन योगमें है। गुरु भी सप्तम भावका कारक है। पंचमेश शुक्र अस्तका होने के बावजूद अपनी उच्च की राशिमें फल देने को समर्थ है। इसके लिए मंगलकी ट्रीटमेन्ट लेझर सर्जरी द्वारा करने से फल मिल सकता है।

चंद्रकुंडली से देखने से तुला राशि सप्तम भावमें आती है जो ऊपर के मुताबिक फल दे सकता है और पंचम भावमें केतु लग्नेश मंगल की द्रष्टि में है और पंचमेश सूर्य शुक्र के साथ है, यह सब योग गर्भाशय और अंडाशय के रोगका निर्देश करते हैं। गुरु, शनि, चंद्र और राहु के कारण पानी की गांठ होने की वजह से यह रोग होता है। जातककी २२ साल की उम्र तक शुक्र की दशा है बादमें सूर्य, चंद्र, मंगल, राहु की दशा है।

राजेन्द्र एच. लीया
तृतीय वर्ष वैदिक ज्योतिष संस्थान (बोरीवली)

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

ફળાદેશમાં વક્રી ગ્રહોનું મહત્વ

પૃથ્વી તથા ગ્રહોની સાથે જ ગતિમાં ફેરફાર થાય ત્યારે ગ્રહ વક્રિ કે સ્થંભી થાય છે. આવા સમયે આ ગ્રહો પૃથ્વીની નજીક આવી જતા હોવાથી અને સૂર્યથી દુર હોવાને લીધે તે વક્રી કે સ્થંભી લાગે છે.

પંચાગ માં વક્રી ગ્રહો રાશી-અંશ-કળાંથી ઘટતાં બતાવાય છે. સૂર્યથી જ્યારે ગ્રહો ૬, ૭, ૮ આવે ત્યારે વક્રી બનતા હોય છે. સૂર્ય-ચંદ્ર હમેશા માર્ગી જ રહે છે. રાહુ-કેતુ હમેશાં વક્રી ચાલજ ચાલતા હોય છે.

:ગોચર માં ગ્રહો વક્રી રહેવાનો સમય :

- ૧) મંગળ દર વર્ષે લગભગ ૮૦ દિવસ
- ૨) બુધ વરસમાં ૩ થી ૪ વખત
- ૩) ગુરૂ વરસમાં લગભગ ૩ થી ૪ મહિના
- ૪) શુક્ર દર વર્ષે વક્રી થાય અને ૪૫ દિવસ વક્રી રહે.
- ૫) શની ૨ ૧/૨ વરસમાં ૨ વખત વક્રી થાય છે.

વક્રી ગ્રહોની અંતરદશા ના ફળમાં ઉતાર-ચઢાવ આવે છે. માટે સાંભળવું જરૂરી છે.

જન્મનો વક્રી ગ્રહ ગોચરમાં પણ જ્યારે જ્યારે વક્રી બને ત્યારે ફળ મળવું બોવા મળે છે. જન્મ સમયે જે ગ્રહ વક્રી હોય તે જન્મ પહેલા કયા દિવસથી વક્રી છે તે જુઓ જન્મ થયો ત્યારે વક્રી થયાને કેટલા દિવસ થયા તેની ગણતરી કરો. આ દિવસ બરાબરના વર્ષ પછી આ વક્રી ગ્રહ જાતકને ફળ આપતો જણાય છે.

ગોચરનો અશુભ વક્રી ગ્રહ જન્મનાં અશુભ વક્રી ગ્રહ પરથી પસાર થતા બળ સારું પણ ફળ અશુભ જ રહે છે. તેજ પ્રમાણે ગોચર વક્રી શુભ ગ્રહ જન્મનો શુભ વક્રી ગ્રહ પરથી પસાર થતાં શુભ બળવાન ફળ અનુભવાય છે. જ્યારે જ્યારે ગ્રહ ગોચરમાં સ્થંભી-વક્રી-સ્થંભી-માર્ગી થાય ત્યારે સારો બદલાવ અને પ્રગતિ આપે છે.

ગોચરમાં બુધ વક્રી હોતા : કોઈપણ કરાર પર સહી ન કરવી. વાતચીતમાં ધ્યાન રાખવું. નહીંતો ફરીથી વાટાઘાટ કરવી પડે છે.

શુક્ર વક્રી હોતા : પ્રેમ વધે છે. જીવનની કિંમત સમજાય છે.

મંગળ વક્રી હોતા : અહમ વધે છે. દલીલ બાજુ અકસ્માત વગેરે ફળ મળે.

ગુરૂ વક્રી હોતા : આધ્યાત્મિક - ફિલોસોફિક બનાવે છે. લોકોમાં મન સાંકડા થાય છે. ગુરૂજનોથી દુર રખાવે.

શની વક્રી હોતા : ધંધા-વ્યવસાયમાં તકલીફ આપે. જવાબદારી ન લેવી.

આત્મવિશ્વાસ, આત્મસન્માન અને આત્મસંયમ આ ત્રણ વસ્તુઓ જ જીવનને પરમ શક્તિ બનાવે છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

હર્ષલ વક્રી હોતા : સ્વતંત્રતા - આઝાદી માટે મન મજબુત થાય છે.
નેપચ્યુન વક્રી હોતા : સમજદારી વધે છે. ખરાબ લોકોથી દુર રહેવું.
પ્લુટો વક્રી હોતા : અસુખ અનુભવાય નવી રીતભાત અપનાવી.
ગોચરમાં પાપ ગ્રહો એકી સાથે વક્રી હોય તો સમાજમાં ગુના વધે છે.
ગોચરમાં વક્રી શની સત્તા આપે, શાસન આપે, શેરબજારમાં તેજુ આપે,
લોકચાહના વધારે અને જાતક યોગી બને.

કુંડળીમાં અલગ અલગ ગ્રહો વક્રી હોતાં ફળ જોઈએ :

મંગળ વક્રી હોતાં : ઘણી તકલીફ રહે, બધા કામ ઉલ્ટા થાય, જાતક ધમકી આપે ખાનગી વાત ન કરે, વિચિત્ર ગુસ્સો..... ખબર જ ન પડે ગુસ્સો શા માટે અને કેવી રીતે આવ્યો ? હાથમાં લીધેલા પ્રોજેક્ટ ધીમાં પડી જાય, ઘરની વ્યક્તિ જોડેનો લગાવ ઘટે. મંગળની દશામાં અગ્નિ, શત્રુનો ભય રહે, ત્રાસ પામે અને એકલા જ રહેવું ગમે છે. મંગળ અંહી શુભ હોય તો કામ કરવાની તીવ્ર ઈચ્છા અને મુકાબલો કરવાની તાકાત મળી રહે છે. વક્રી મંગળ પોતાનાથી ૩ જા ભાવનું ફળ દર્શાવતો હોય છે. શ્રીજે વક્રી મંગળ હોય તો નાના ભાઈ ન હોય, વક્રી મંગળ સાથે શની હોય તેનામાં કામ કરવાની આવડત સારી હોય.

બુધ વક્રી હોતાં : જાતક પોતાની બુદ્ધિ કરતાં છઠ્ઠી ઇન્દ્રીય પર વધું વિશ્વાસ રાખે. ધંધામાં સફળતાં મળે પોતાની વાત બીજાને સમજાવવાની આ લોકોને તકલીફ હોય છે. વક્રી બુધ પોતાનાથી ૪ ભાવનો પ્રભાવ બતાવે તેની દશામાં જાતક ધાર્મિક બને, અને પરિવાર સુઃખ પ્રાપ્ત કરે છે. પરંતુ પાંચમે વક્રી બુધ હોતા બુદ્ધિ ઓછી હોય એમ જણાયુ છે. વક્રી બુધવાળા અંતર્મુખ થઈ જાય છે. અને અગમ-નિગમ તરફ વળે છે. ગોચરમાં બુધ વક્રી થયા બજારમાં ગભરાટ પેદા થાય છે. કરાર પર સહી ન કરવી, વાતચીતમાં ધ્યાન રાખવું. ખરી રીતે જોતા બુધ વક્રી સ્થંભી હોતાં તે તક આપે છે. વેપાર કરવા માટે તે અભ્યાસમાં વધુ ધ્યાન આપવા કહે છે.

ગુરૂ વક્રી હોતા : જાતક ધર્મ, આધ્યાત્મ, નીતી વગેરે બાબતમાં તકલિફ અનુભવે. તેઓ અકળ હોય છે. જે કામ બધા છોડે તે આ વ્યક્તિ કરી શકે છે. રસ્તો કાઢતા આવડે. પોતાને મરજીનો માલિક સમજે સ્વતંત્ર પુરૂષાર્થમાં માને. વક્રી ગુરૂ તેની દશામાં શત્રુ વિજય અને પારિવારીક સુખ સમૃદ્ધિ આપે છે. વક્રી ગુરૂ જ્યાં બેઠો હોય ત્યાંથી ૫ ભાવનું ફળ દર્શાવે. વક્રી ગુરૂવાળા ખોટ કરતી કંપનીને હાથમાં લઈ ઉંચે લાવી શકે છે. ગુરૂ મોટા મગજ પર અમલ ધરાવે છે. ગુરૂ પ્રેમ - લાગણી આપનાર છે. તે વક્રી બનતા અવ્યવહારુ બનાવે. વક્રી ગુરૂ માર્ગી બને કે વક્રી બને. દેશ મોસમ પર પ્રભાવ નાંખે જ છે.

જેમ ખેતર વગર વાવેલુ બીજ નકામું બને છે તેવીજ રીતે પુરૂષાર્થ વગર પ્રારબ્ધ સિદ્ધી મેળવતું નથી.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

શુક્ર વક્રી હોતા : લાગણી ખુબજ ઉંડાઈથી સમજી શકતાં હોવા છતા જતાવી શકતા નથી અને આથી સંબંધ બાંધવામાં કે જાળવવામાં તકલિફ અનુભવે. આમનું લગ્ન જીવન આ થી સારું હોતું નથી. મંત્ર-તંત્રમાં રસ હોય છે. વક્રી શુક્ર પોતાથી ૭ ભાવનો પ્રભાવ ખતાવે છે. માન-સન્માન, સુવિધા મળતી જોવા મળે.

શનિ વક્રી હોતા : ગુપ્ત વિદ્યા તરફનું વલણ વધે. પણ તેમને ઉપરી અધિકારી સાથે ફાવટ રહેતી નથી. જવાબદારી લેતા નથી. તે જ્યાં બેઠો હોય ત્યાંથી ૭ માં ભાવનો પ્રભાવ ખતાવે છે. તે અપવ્યય અને માનસિક તણાવ આપે છે. માનસિક તણાવનાં લીધે એકાંત પ્રિય છે.

હર્ષલ વક્રી હોતા : પ્રેરણાં સારી થતી હોય છે. શરીર આત્માં સાથે સંબંધ થાય છે. પરિવર્તનવાદી જીવન શૈલી હોવાથી આવા જાતકો ઝઘડી પડતાં હોય છે.

નેપચ્યુન વક્રી હોતા : સ્વપ્ન સાથે જોડાઈ જતાં હોય છે. આ લોકો વાસ્તવિકતાથી દુર ભાગતા હોવાથી સર્જનાત્મક બની જતા હોય છે.

પ્લુટો વક્રી હોતા : આ લોકોમાં અહમ હોય છે. આ લોકો બિજાનો ભરોસો કરતાં નથી. પણ રાજનીતીમાં આ પ્લુટો ફળ આપી જતો જોવા મળે છે.

હરિ ૐ

- નિતીન ભટ્ટ

વૈદિક જ્યોતિષ સંસ્થાન
દ્વારા સમર્પિત
જીવન ગૌરવ સ્મૃતિચિન્હ

ગુરુ, મંત્ર, દેવતા, તીર્થ, ઔષધ, શાસ્ત્ર અને સત્પુરુષો - એ બધા શ્રદ્ધાથી ફળે છે, કેવળ તર્કથી નહીં.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

“સ્વસ્તિક ની શાસ્ત્રોક્ત સુવાસ’

સ્વસ્તિક એ ભારતીય સંસ્કૃતિનું શુભ પ્રતિક છે. સ્વસ્તિકનો સૂચક અર્થ “કલ્યાણ થાવ” એવો થાય છે. સ્વસ્તિકમાં સૂર્ય, ઈન્દ્ર, વાયુ, પૃથ્વી, લક્ષ્મી, વિષ્ણુ, બ્રહ્મદેવ, શિવ-પાવર્તી, ગણેશજી એમ અનેક દેવી-દેવતાઓનો વાસ છે.

કોઈપણ પૂજા કે માંગલિક પ્રસંગે સૌ પ્રથમ સ્વસ્તિક બનાવવામાં આવે છે. શાંતિ અને સમૃદ્ધિ તથા પવિત્રતાનો અહીં વાસ છે. સ્વસ્તિકને સૂર્યનું આસન પણ માનવામાં આવે છે. શોભા, સંવાદિતા, ઉત્સાહ, પ્રેમ, સૌન્દર્ય, આશીર્વાદ, કલ્યાણ અને શાંતિ પવિત્રતા વગેરે અનેક શુભ ગુણો સ્વસ્તિકમાં સમાવિષ્ટ છે.

સ્વસ્તિક એ ગતિનું ધોતક છે. તેની ચાર બાજુઓ ધર્મ-અર્થ કામ અને મોક્ષ છે. જે વિષ્ણુના ચાર હાથ છે. અને ચારેય દિશાઓનું પાલન રક્ષણ કરે છે. તેની આડી રેખા એટલે વિશ્વનો વિસ્તાર અને ઉભી રેખા વિશ્વની ઉત્પત્તિનું કારણ માનવામાં આવે છે. સ્વસ્તિકનું મધ્યખિંદુ શ્રી વિષ્ણુનું નાભિકમળ - બ્રહ્માજીનું ઉત્પત્તિ સ્થાન છે.

વાસ્તુ શાસ્ત્રીઓ પણ ગૃહના મુખ્ય દ્વારની શુભ દિશા નક્કી કરતી વખતે આ સ્વસ્તિકના ચિહ્નને જ માન્યતા આપતાં હોય છે. પૌરાણિક વાસ્તુ શિલ્પો અને મંદિરો આના સુંદર ઉદાહરણો પૂરાં પાડે છે.

ઈશ્વર પાસે સ્વસ્તિક બનાવનાર સ્ત્રીને વૈધવ્ય નો ભય રહેતો નથી - એવું પદ્મપુરાણ માં કહેવાયું છે.

ભારતીય નારીની મંગળ ભાવનાનું પ્રતિક એટલે જ સ્વસ્તિક !

સ્વસ્તિક એટલે - કલ્યાણનું કાવ્ય !

સર્વે દિશાઓમાંથી આવતી સૌરભ

માનવીના પુરુષાર્થનું બળ...

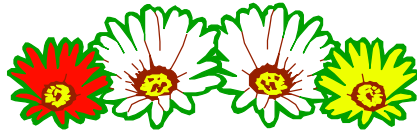
કુદરતની સહાયનો સંકેત...

અને દેશ કાળનું મિલન.

આવા વિવિધ પાસાંઓથી સુશોભિત, પાવન શુભચિહ્ન સ્વસ્તિક ને સહૃદય નમસ્કાર !!

- સાભાર સંકલન

- વર્ષા ધીરજ રાવલ

સહુથી ઓછા ખરચાવાળું મનોરંજન શ્રેષ્ઠ પુસ્તકોનાં અભ્યાસથી મેળવાય છે અને એ કાયમી હોય છે.

कुंडली मिलान

वर या वधु के कुंडली के लिए अनेक सूचनों का विचार विमर्श करना पड़ता है । सर्वप्रथम कुंडली में राजयोग, धनयोग इत्यादि दूसरा योग होते हैं कि नहीं ?

अगर सप्तमेश पुष्ट स्थान या तो दुष्ट भावमें याने के षष्ठेश, अष्टमेश या द्वादश में स्थित है । और सप्तमेश पापग्रह की युति में या दृष्टिमें स्थित हो या फिर पापग्रह के सप्तमेशमें स्थित है तो भी विवाहीत जिवन में बाधा उत्पन्न करता है । कुंडली में मंगलदोष है कि नहीं, या तो मंगलदोष का निवारण कैसे होगा वो जानना जरूरी है । सबसे पहले तो मंगल ग्रहका कुंडली मिलान में ध्यान रखना होता है ।

- यदि पहले, चतुर्थ, सप्तमेश या अष्टमेश एवम् द्वादश भावमें से कोई एक भाव में मंगल स्थित हो तो वो कुंडली मांगलिक बन जाती है ।
- परंतु लड़की की कुंडली में मंगल दोष स्थित हो और लड़के की कुंडली में १,४,७,८, १२ भाव में शनि बैठा है तो मिलान हो पाता है ।

मंगलदोष का अपवाद - याने दोष नहीं लगता है ।

- १) प्रथम भावमें मेष राशि का मंगल हो तो...
- २) चतुर्थ भावमें वृश्चिक राशि का मंगल हो तो...
- ३) सप्तम भावमें मकर राशि का मंगल हो तो...
- ४) अष्टम भावमें कर्क राशि का मंगल हो तो...
- ५) द्वादश भावमें धन राशि का मंगल हो तो....

मंगल स्थित हो तो भी मंगलदोष नहीं लगता और ये कुंडली मांगलिक नहीं बताई जाती, मांगलिक का दोष दूर हो जाता है ।

- १) अगर बलवान गुरु - शुक्र सप्तम भावमें स्थित हो तो भी मंगल दोष नहीं लगता ।
- २) वक्त्री, नीच, अस्त या शत्रु क्षेत्री मंगल का दोष नहीं लगता ।
- ३) वर-वधू दोनों की कुंडली में मंगलदोष हो तो फिर मंगलदोष नहीं लगता ।
- ४) या मंगल पर गुरु ग्रह की पूर्ण दृष्टि हो तो या फिर मंगल गुरु की युति में भी मंगलदोष नहीं लगता ।
- ५) मित्र राशि हो, गण भी एक समान हो और गुण ३० से अधिक मिलते हैं तो मंगल दोष को नहीं माना जाता ।

- चैताली परमार

बहुत सारे ऐसे जातक हैं जिन्हें हररोज कुछ न कुछ होते रहता है । आज पेटमें दर्द तो कल पीठ में और ऐसे जातक भी हैं जो सालोसाल डॉक्टर के पास भी न गये हो । कुछ लोग लोग बिमार होने के बाद दो से चार दिनमें ठीक हो जाते हैं तो कुछ लोगों को ठीक होने में काफी वक्त लगता है ।

किसी बीमार व्यक्ति के बारे में डॉक्टर अचानक से कह देते हैं कि, अंतीम समय चल रहा है, अपने रिश्तेदारों को बुलालो ! और सभी रिश्तेदार अंतिमदर्शन के लिए जमा हो जाते हैं । परंतु वही व्यक्ति आगे कई सालों तक अच्छा जीवन व्यतित करता है । कभी डॉक्टर कहते हैं कि चिंता करने की आवश्यकता नहीं और अचानक २-४ दिनों में ही रोगी की मृत्यु हो जाती है । ऐसा क्यों ?

ऐसे अनेक प्रश्नों का आज के वैदकशास्त्र के पास कोई जवाब नहीं । वैदकशास्त्र जहाँ निरुत्तर होता है वहाँ से ज्योतिषशास्त्रकी भूमिका शुरू होती है । इसी वजह से इस विषय पर सर्वांगीण, सधन और अथग अभ्यास हो तो ही ज्योतिषशास्त्रीने इस विषय पर बोलना चाहीये अन्यथा ज्योतिषी और ज्योतिषशास्त्र दोनो की बदनामी होती है । ज्योतिषशास्त्री ओको एक बात ध्यानमें रखनी आवश्यक है की एक शास्त्र ज्योतिषशास्त्रसे भी आगे है वो है ईश्वर, ईश्वर और प्रारब्ध । यह ईश्वर कोई भी चमत्कार कर सकता है ।

ज्योतिषीयों के पास आरोग्य, बीमारी या मृत्यु संबंधी प्रश्न आते ही वह फौरन लग्नकुंडली, चंद्रकुंडली, नवमांश, कुंडली वगैरे देखने लगते हैं । व्यक्ति का आज का दिन वक्त कैसा है वह देखने के लिए राशि गोचर और महादशा अंतदशा का विचार करते हैं । उसी के अनुसार लग्न और चन्द्र के बलाबलनुसार फलादेश करते हैं ।

सर्वसाधारण ज्योतिषी कुंडली का अध्ययन मर्यादित अर्थ से ही देखते हैं । ग्रहो का शभाशभुत्व, उचनीच को संकल्पना वह मर्यादामें देखते हैं । किन्तु प्रारब्ध तय करते समय सिर्फ लग्न या चन्द्र कुंडली से निश्चित नहीं करना चाहिए । यह तय करते वक्त सर्वग्रह अपना प्रभाव अपने अपने तरीके से देते हैं यह भी देखना जरूरी है ।

लग्नकुंडली व चन्द्रकुंडली का महत्व है किन्तु शरीर को क्या अनुकूल है वह

जानने के लिए सूर्यकुंडली की भी आवश्यकता होती है । वैसे ही बाकी सभी ग्रहों की कुंडलीयोका अध्ययन भी जरूरी है । लग्न और चन्द्र के साथ अन्य ग्रहों की कुंडलीयोका अभ्यास ज्योतिषी नहीं करते इसी वजह से फलकथन स्थूल होने की संभावना रहती है ।

गुरु जैसा शुभ ग्रह, शुभ राशिमें, शुभ स्थान में उच्चका है तो रोगी जल्दी ठीक हो जायेगा ऐसा कहने के बाद अगले तीन - चार दिन में ही रोगी की मृत्यु हो जाती है । शनि पाप ग्रह, शत्रु राशि में, अशुभ स्थान में है तो इस व्यक्ति का अंतिम समय नजदीक है ऐसा कहने के बाद वह रोगी एकदम से ठीक होके कई साल तक जीवित रहता है । इस प्रकार से ज्योतिषीयोका फलकथन गलत होने का कारण हम लोग चन्द्र से यातो जन्मराशिसे ही फलकथन करते है । चन्द्र के जैसा ही प्रत्येक ग्रह प्रत्येक ग्रहसे शुभाशुभ है की नहीं वह देखना जरूरी है, और यह सब अष्टकवर्ग द्वारा आप सरलता से देख सकते हैं ।

एकमात्र निश्चित ग्रह का बलाबल, शुभाशुभत्व का समतोल विचार अष्टकवर्गसे होता है । अष्टकवर्ग अचूक, विश्वासपूर्ण गणितीय और शास्त्रिय पद्धति है ।

बीमारी कीतनी गंभीर है, कितनी लंबी चलेगी, रोगी अच्छा होगा की नहीं और होगा तो कब, मृत्युका भय है की नहीं इन सब बातों का रहस्यभेद सिर्फ राशिगोचर या चन्द्र से नहीं हो सकता । राशिगोचर मूलतः अष्टकवर्गकाही १/८ भाग होने से सिर्फ राशिकुंडली अपूर्ण है ।

सर्वसाधारणतः लग्न (जन्म), अष्टम् (मृत्यु), षष्ठ(रोग), व्यय (अस्पताल खर्च) इन भावों को अष्टकवर्ग के हिसाब से २४ अंक से ज्यादा बिंदु प्राप्त हो तो डरने की था, बीना वजह टेंशन लेने की जरूरत नहीं है ।

उसी प्रकार से रोगप्रतिकारक शक्ति का कारक, आरोग्य का कारक लग्नेश रवि, मंगल को अष्टकवर्ग के हिसाब से उस भाव या राशिमें ४ से अधिक बिंदु प्राप्त हो तो चिंता डर या असुरक्षितताकी भावना नहीं रखनी चाहीये । अष्टकवर्ग के हिसाब से संबंधीत ग्रहों को ४ से कम और संबंधित भाव या राशि को २८ से (२८) कम बिंदु प्राप्त हो तो चिंता करने की जरूरत है यह ध्यान में रखीये और आनेवाले प्रसंग का सामना करने की तैयारी रखें ।

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

अपने प्रत्येक ग्रह की कौनसी राशिमें कम बिंदु प्राप्त है उसकी तालीका तैयार करके रखें और उस राशिस्वामीने निर्देशित कीये हुए शरीरके अवयव का (उदा. मेष, शिर, मकर-घूटने इत्यादी) उस समय ज्यादा ध्यान रखें और आगे होने वाले अनर्थ या पीडा से बचे ।

मरणासन्न व्यक्तिके लिए आजका दिन घातक है ? वह देखने के लिए चन्द्र आज जो राशिमें है, उस राशिमें चन्द्र को वर्ग के हिसाब से ४ से कम बिंदु प्राप्त हो तो चिंता का विषय है, अन्यथा डरने की जरूरत नहीं ।

व्यक्ति बिमार हो तब गोचर ग्रह अधिक बींदु युक्त व लग्न, षष्ठ, अष्टम और व्यय स्थानमें भ्रमण करता हो तो बीमारी से जल्दी ठीक हो जाता है । और पापग्रह कम बिंदुयुक्त भाव । राशिमें भ्रमण करता हो तो बीमारी बढ़ जाती है । विशेषतः कम बिंदुयुक्त अथवा शुन्य बिंदुयुक्त शनि सबसे ज्यादा धोखेदायक बनता है ।

व्यक्तिकी बीमारी में सर्व साधारण रूप से १,२,३,६,१०,११ इन भाव को अधिक बिंदु और अन्य भावको कम बिंदु हो तो भी बीमारी से जल्दी ठीक हो जाता है । अष्टकवर्ग से आरोग्य का विचार करने के लीये प्रत्येक ग्रह के साथ शरीरके कौनसे अवयवों का संबंध होता है वह समजना जरूरी है । प्रत्येक ग्राहको प्रत्येक राशिमें अष्टकवर्ग के हिसाब से कीतने बिंदु प्राप्त है उसकी माहिती होना जरूरी है ।

लग्न में कम बिंदु युक्त रवि होतो जातक का आरोग्य अच्छा नहीं रहता, चन्द्र कम बींदुयुक्त हो तो माता को बीमारी आती है । शुक्र कम बिंदुयुक्त होतो पत्नि के आरोग्य की चिंता रहती है ।

ग्रह कम बिंदुयुक्त होने से आरोग्य बिगड़ता है एसा हम कहते हैं, परंतु उस हिसाबसे चंद्र महिनेमें एक बार, रवि वर्षमें एक बार, गुरु वर्षमें एक बार और शनि तीस वर्षमें एक बार होता ही है । तब उस समय हमें कोई तकलिफ या बीमारी हुई या नहीं ? यह जानने के लिए इसकी एक तालीका अपने पास तैयार करनी चाहिए ।

ग्रह कम बिंदुयुक्त भावमेंसे भ्रमण करता हो तब जो महादशा - अंतर्दशा - सूक्ष्मदशा चलती होगी उनके दशास्वामी भी कम बिंदुयुक्त हो और मारक बाधक ग्रह भी कम बिंदुयुक्त हो तो विशेष ध्यान रखने की जरूरत है ।

अष्टकवर्गका आधार लेके सर्व ज्योतिषप्रेमी व वाचकवर्ग अपना व अपने परिचितोका आयुष्य आरोग्यमय बनाइये ।

- प्रदिप पी. जोषी

इकीसवीं सदी में अन्न, वस्त्र, मकान के साथसाथ शिक्षण क्षेत्र भी आज के समय के हिसाब से जरूरी बन गया है। जीवनमें करियर बनाने के लिए शिक्षण का महत्व समाजके सभी वर्गों तक पहुंचा है।

अपने संतानकी रूची जाने के लिए आजका पालकवर्ग अधिक जागृत और सजग होने से अलग अलग पद्धतियों द्वारा विद्यार्थीकी अधिष्मता (एप्टीट्युड टेस्ट) का परिक्षण कराने लगा है। एप्टीट्युड टेस्ट लेते समय विद्यार्थी के साथ चर्चा परामर्श करके, कई प्रकारके सवाल पुछ के उसीके अनुसंधान में उस विद्यार्थी का कौनसे विषय के प्रती झुकाव है वह जानने का प्रयत्न करते हैं। एक लेवल तक यह योग्य है, किंतु विद्यार्थीकी १५ से १९ की टीनएज ध्यान में रखते हुए वह विद्यार्थी अपनी अगल बगल की परिस्थितीसे भ्रमीत होने की, और समाज के दुसरे प्रतिष्ठित व्यक्ति जीस क्षेत्रमें ज्यादा पैसा नाम कमाते हैं, उसका मोह होने की शक्यता नकार नहीं सकते। विद्यार्थीके विचारो पर आधारित एप्टीट्युड टेस्ट में गलतीयाँ होने की संभावना नकार नहीं सकते।

ज्योतिषशास्त्र के माध्यमसे हमारा ऐसा स्पष्ट मत है की वह विद्यार्थीका इन्बिल्ट शिक्षण और करीयर क्या है उसका अंदाज उसके साथ चर्चा कीये बीना, उसे क्या चाहिए यह सोचे बीना उसके लीये क्या योग्य है, वह शास्त्रकी मर्यादामां रहके बताया जा सकता है।

यह युग स्पर्धात्मक युग है। इसी वजह से योग्य शिक्षण प्राप्त करने के लीये भी स्पर्धा करनी पडती है। कौनसी स्पर्धा में यशस्वी होंगे इसका अनुमान माता-पिता या शिक्षक प्रसंगोपात बता सकते हैं। किंतु अचुक और योग्य मार्गदर्शन ज्योतिषशास्त्र मात्र निश्चित ही बता देगा नहीं तो इंजीनीयरींग की पदवी प्राप्त करके सुपरवाइझरी के अनेक दुसरे काम करते हुए अनेक लोगों को हम देखते हैं। यह सब सटीक और योग्य कहनेवाला शास्त्र याने ज्योतिष शास्त्र जीसके द्वारा अनेक समस्याओंका सही जवाब हम प्राप्त कर सकते हैं।

यहाँ राशितत्व का विचार महत्वपूर्ण है। क्रांतीवृत्तके १२ समान भाग करके

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

राशि निर्माण हुई । उसके अग्नि पृथ्वी वायु और जलतत्व ऐसे चार विभाग बनाये गये । और उन तत्वों के गुणधर्मानुसार मनुष्य जातककी पसंद नापसंद भीन्न भीन्न रहेती है ।

कुल १२ राशि, १२ ग्रह, १२ भाव और ग्रहोके नक्षत्र इन सभी का विचार जन्म लग्न कुंडली देखते वक्त करना पडता है । जन्म लग्न कुंडली के प्रत्येक स्थान से जातकके जिवन संबंधीत हरेक पहलुं का विचार कीया जाता है ।

जन्मलग्न कुंडली से शिक्षण कीतना होगा, कैसे होगा, मुश्किलाते आयेगी या नहीं, या कौनसे शिक्षण क्षेत्र द्वारा जातक यशस्वी होगा ? अपने जीवन उसका उपयोग कब और कैसे करना है । यह सब जन्मकुंडली के पंचमस्थान, पंचमसे पंचम स्थान, गुरु ग्रह, गुरु का पंचम स्थान, उच्च शिक्षा का विचार करते वक्त पंचम स्थान से संगल्ल हो वैसा लग्न, पंचम, नवम इत्यादी स्थानो का विचार करना आवश्यक है । कुंडली के पंचम स्थान से बुद्धी, विद्या, संतती, उपासना, यश-कीर्ति वगैरे अनेक विषयों का बोध होता है । जन्म लग्न कुंडलीमें बुध / गुरु विद्याकारक ग्रह कहलाते हैं । वह अनुकूल है या नहीं उसका विचार भी करना आवश्यक है ।

कुंडली के ग्रहयोगनुसार जातकका जीस क्षेत्र की और झुकाव है, उसी क्षेत्र में वह प्रसिद्ध प्राप्त करेगा । संपूर्ण कुंडलीका अध्ययन करने के बाद ही योग्य निर्णय लेना चाहिए ।

उच्चशिक्षा योग देखना हो तो नवम स्थान प्रथम स्थान और नवमेश व लग्नेश का विचार करना भी जरूरी है । बुध से बुद्धी, रवि से आत्मा, चंद्र से एकाग्रता और गुरु से शिक्षण यह सभी ग्रह कुंडलीमें जीतने शुभ होंगे उतना शिक्षण योग उत्तम । शिक्षण योग देखते समय महादशा - अर्तदशा और गोचर देखना भी आवश्यक है ।

प्रथम कुंडली में शिक्षण योग कितने प्रमाणमें है वह देखना महादशा-अर्तदशा को देखना, गुरु-रवि, चंद्र-बुध, पंचमेश व नवमेश ग्रहोके शुभाशुभ का विचार करना, गोचर देखना उसके पश्चातही शिक्षण योग का निर्णय करना उचीत रहेगा ।

ज्योतिष शास्त्र के नियम कई सदीयों पहले बने हुवे है तो भी यह नियमो की नीव पंचभौतिक तत्वों में है और पंचमहाभूत यह वैश्वीक व सर्वकालीन होने की वजह से विश्व कितना भी परिवर्तीत हो फीरभी योग्य और सही मार्गदर्शन ज्योतिषशास्त्रद्वारा सहज मुमकीन है ।

तमारी आंख सारी हशे तो दुनिया तमने गमशे अने तमारी जुल सारी हशे तो दुनियाने तमे गमशे.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

उदा. कुंडली :

जातक - पुरुष, जन्म दिनांक १३.०७.१९८४; जन्म समय - ११:५५, जन्मस्थल : मुंबई.

८ के ६	७ में २१° १५' ने ६° ९' गु (व) १३' चं २९°	ल १६° ६ १२	५ ३ रवि २७° १	बु ४ शु ७° ५' २ रा ११°
१०	११	१२	१३	१४

यह जातक के पास संरक्षण विषयक अभ्यासक्रम और सीए/सीएस ऐसे दो परस्परसे भीन्न पर्याय थे, वह निर्णय नहीं कर पा रहा था, कींतु उसने स्वयं संरक्षण विषयक अभ्यासक्रम को अग्रता देने का मन बना लिया था ।

कुंडली का अध्ययन करते हैं तो १) लग्न-कन्या पृथ्वी तत्व और लग्न नवमांश वृषभ पृथ्वीतत्व, २) पंचमेश शनि तुलामें उच्च, वायुतत्वकी राशिमें और कुंभ-वायुतत्व के नवमांश में, ३) पंचमस्थान में बुध की दृष्टी, ४) नवमेश शुक्र कर्क राशि में सिंह नवमांश में बुध के साथ, ५) रवि मिथुन में बुध की राशिमें वर्गोत्तमी और चन्द्र धनु राशिमें वर्गोत्तमी गुरु के साथ, ६) लग्न और चन्द्र दोनो के दशममें मिथुन और कन्या बुधकी राशि और दोनो का दशमेश बुध कर्कराशी में धनु नवमांशमें ।

इन सभी बातों को सोचते हुए पृथ्वी तत्व अधिक बलवान है । जातकका चंद्र गुरु, धनुराशिमें अग्नितत्व की राशिमें होने से संरक्षण विषयक अभ्यासक्रममें उसकी रुची थी । परन्तु रवि मंगल यह अग्नितत्व के ग्रह वायुतत्व की राशि (मिथुन तुला) में स्थित है । मंगल शत्रुराशि तुला में शनि के साथ युति (५°) की है और दशम भाव स्थित रवि ग्रह भी मिथुन में वर्गोत्तमी होने से पृथ्वीतत्व, वायुतत्व की तुलना में अग्नितत्व का प्रभाव कम प्रतित होने से सीए/सीएस अभ्यासक्रम चुनने की सलाह देना ही उचीत होगा ।

आज यह जातक सीए और सीएस बनके विदेशमें अकाऊन्टसी ऑडीट इत्यादी संबंधीत परीक्षा भी उत्तम गुणों से पास होकर बहोत अच्छी प्रेकटीस करता है ।

- प्रदिप वि. जोषी

॥ ॐ ॥

सलाह અને મદદ... કોઈને આપી હોય તો ભૂલી જવી, પણ જો લીધી હોય તો ક્યારેય ન ભૂલવી.

: હસ્તરેખા :

જીવનરેખા (આયુષ્યરેખા)

જેનો જન્મ છે તેનું મૃત્યુ નિશ્ચિત છે. જે કુદરતનો અફર નિયમ છે. પરંતુ જ્યારે કોઈપણ વ્યક્તિ હસ્તરેખા વિશારદ ને તેનો હાથ બતાડશે ત્યારે બીજા પ્રશ્નોની સાથે એક પ્રશ્ન એ પણ હશે કે મારૂ આયુષ્ય કેટલું છે ? અથવા હું કેટલું જીવવાનો છું ?

દરેક વ્યક્તિના હાથમાં જીવનરેખા અથવા આયુષ્ય રેખા હોય જ છે. હાથમાંની મુખ્ય ત્રણ રેખામાંથી આ એક મહત્વની રેખા છે. આ રેખા વગરનો માનવી ભાગ્યેજ જોવા મળે છે. આ રેખા મનુષ્યના આયુષ્યનો અને તેના જીવનમાં બનનારી અણધારી ઘટનાઓનો સંદેશો આપે છે.

જીવનરેખા ગુરુના પર્વતની નીચેથી શરૂ થઈને નીચના મંગળને અને શુક્ર પર્વતનો ઘેરાવો લઈને છેક હાથની નીચેના ભાગમાં મણીબંધ સુધી અંગુઠાના મૂળ સુધી જતી હોય અને આ રેખા પર કોઈપણ અશુભ ચિન્હ ન હોય તો તે જાતકનું પૂર્ણ આયુષ્ય બતાવે છે. અંદાજે ૮૦ થી ૧૦૦ વર્ષનું.

જીવનરેખા પરથી જાતકના જીવનના વર્ષોની ગણના કરી શકાય છે. જે ગુરુના પર્વત નીચેથી શરૂ કરીને નીચે તરફ વધારતા જેવું આયુષ્ય રેખાને જે કોઈ રેખા ક્યાંક પણ કાપતી હોય તો તે વર્ષ દરમિયાન જાતકને ગંભીર બીમારી અથવા અકસ્તમાતનો ભય રહે છે. પરંતુ જાતકના જમણા હાથમાં આવું અશુભ ચિન્હ હોય અને ડાબા હાથમાં આ રેખા જોડાયેલી હોય તો બીમારી અથવા અકસ્માતથી બચાવ થાય છે જો બન્ને હાથમાં એક જ જગ્યાએ ચિન્હ હોય તો તે બનાવ બને જ છે.

આયુષ્ય રેખા પરથી આપણે ફક્ત આયુષ્યનો જ વિચાર નથી કરતા પરંતુ તેના જીવનમાં બનતા બનાવો પણ જાણી શકીએ છીએ જેમકે આયુષ્યરેખાના અંતમાં ઘણી બધી શાખાઓ બનતી હોય તો તેવી વ્યક્તિને વૃદ્ધાવસ્થા દરમિયાન ઘણું બધું કામ કરવું પડતું હોય છે. જે તેની માટે હાનીકારક પણ બને છે. આયુષ્ય રેખા પરથી નિકળી એક શાખા શની પર્વત તરફ જતી હોય તો તે વ્યક્તિને જીવનમાં રેસ-સટ્ટો, જમીનના ધંધામાંથી ફાયદો થાય છે. તે ધંધામાંથી પૈસા પણ મેળવે છે, અને સાથેસાથે વાહનસુખ પણ મેળવે છે.

આયુષ્ય રેખાના અંતમાં તેની બાજુમાં ૪-૫ રેખાઓ ઉપરની તરફ જતી હોય તો તેના ઘરમાં જીવન સાથીનું વર્યસ્વ વધુ રહે છે. આયુષ્ય રેખામાંથી શરૂ થઈ એક શાખા ચંદ્ર પર્વત તરફ જાય તો તેવી વ્યક્તિ વિદેશ પ્રવાસે જાય છે. આ રેખા પરથી એક સર્પાકાર રેખા શુક્ર પર્વત પર વચ્ચે અટકી જાયતો તેવો જાતક કઠોર

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

પ્રકૃતિનો, નિર્લજ્જ, અને કામાતુર હોય છે. આ રેખાની શરૂઆતમાં ત્રિશુલ ચિહ્ન જાતકને ભયભીત અને શંકાશીલ બનાવે છે.

જીવનરેખા હથેળીમાં મસ્તકરેખા સાથે લાંબે સુધી જોડાયેલી હોય તો તે વ્યક્તિ કોઈકના હાથ નીચે કામ કરવાનું પસંદ કરે છે. જો બન્ને જુદા હોય તો તે વ્યક્તિ સ્વતંત્ર મિજાજની હોય છે. આ રેખાની શરૂઆતમાં ચવ અથવા કાળુ બિન્દુ નું ચિહ્ન ગંભીર માંદગી અથવા ઝેરી તાવથી મૃત્યુનું સૂચન કરે છે.

ગુરૂ પર્વત પરથી શરૂ થતી રેખા (જીવનરેખા) જાતકને અત્યંત મહત્વકાંક્ષી, ધનવાન, સફળતા અને પ્રસિદ્ધી મેળવવાની ઈચ્છા રાખવાવાળા અને પ્રતિષ્ઠીત વ્યક્તિઓ જોડે તાલમેલ સાધવામાં પાવરદા બનાવે છે. આની સાથે જો વ્યક્તિ શાની પ્રધાન હોય તો જાતક મંત્ર-તંત્ર વિદ્યા, ભૌતિક શાસ્ત્રી, રસાયણ શાસ્ત્રિ, ચિકીત્સા વિજ્ઞાન અથવા કૃષિ વિશેષજ્ઞાતા બની શકે છે.

જીવન રેખા ઘણી વ્યક્તિના હાથમાં અંગુઠાની નજદીકથી પસાર થતી જોવા મળે છે. જેના કારણે શુક્ર પર્વત દબાયેલો દેખાય છે. આવા જાતકો અસંવેદન શીલ અને ઉદાસીન દેખાય છે. દબાયેલા શુક્રપર્વતને કારણે તેમની કામેચ્છા પણ ઘટી જાય છે. તેમનું આકર્ષણ પણ ઘટતું જાય છે. અને સંતાનની સંભાવના ઓછી થઈ જાય છે. સાથે આવી સ્થિતિવાળા જાતકો અલ્પાયુ હોવાનો સંકેત કરે છે.

જાળીદાર જીવનરેખા વાળી વ્યક્તિ જીવનભર બીમારીનો સંકેત કરે છે. આ રેખા પર ચવનું ચિહ્ન તે સમયે કાળ દરમ્યાન બીમારી રહેવાનો સંકેત કરે છે. આ રેખા પર થી નાની પ્રભાવ રેખા ઉપરની તરફ જતી જોવા મળે તો જાતક સ્વબળે પોતાની મેળે જીવનમાં આગળ આવે છે. પરંતુ જો આ રેખાઓ નીચે તરફ જતી દેખાય તો જાતકને નિરાશ બનાવે છે. અંગુઠાના મૂળથી શુક્ર પર્વત પર થઈને આયુષ્ય રેખા પર આવતી રેખા જાતકના જીવનમાં ઈતરેતર સંબંધ દર્શાવે છે.

જીવન રેખાનો અભ્યાસ આપણને જાતકના જીવન વિશે ઘણું બધું કહી જાય છે. જરૂર છે નિરંતર અભ્યાસની. હસ્તરેખામાં જેમ-જેમ અભ્યાસ વધે તેમ-તેમ ઘણું નવું જાણવા મળે છે તેથી જ જીજ્ઞાસુ વ્યક્તિઓએ આ શાસ્ત્ર જાણવું જરૂરી બને છે.

- :અસ્તુ :-

મિત્રનો ધર્મ હાર્યનો કોલાહલ વધારવામાં નથી, દુઃખનાં આસું લૂછવામાં છે.

पेप्टिक अल्सर (जठरमें जखम)

रोग के दो प्रकार है - एकतो जो दीर्घकाल तक दुःख देते हैं और दूसरे जो थोडे काल तक रहते है । परंतु शरीरका अंत दोनो ही कर सकते हैं । दीर्घ समय के जो ग्रह है वे यदि रोगपर सिद्ध हो तो रोग दीर्घकाल तक रहता है । जैसे षष्ठेश शनी अथवा राहु, इसी प्रकार यदि अल्पकाल के प्रतिनिधि ग्रहों द्वारा रोगका योग बनता है, तो वह रोग अधिक समय तक नहीं रहता, जैसे बुध, मंगल, शुक्र आदि परंतु यदि लग्न, लग्नेश, अष्टमेश, शनि आदि का बल देखकर अथवा अन्य किसी प्रकार से आयु अल्प (३२ से कम) निकलती हो तो अल्प कालिन ग्रह भी अपनी दशा - अन्तर्दशामें जीवनका अंत कर देते हैं और यदि आयु मध्यम (३२ से उपर और ६४ से नीचे) निकलती हो तो मारक ग्रहों कि दशा अन्तर्दशामें मृत्यु हो जाती है चाहे वे मारक ग्रह अल्पकाल अथवा दीर्घकाल के प्रतिनिधि हो इसी प्रकार यदि आयु दीर्घ निकलता हो अर्थात् ६४ वर्ष से उपर बनता हो तो भी मृत्यु दोनों प्रकार के मारक ग्रहों से हो जाती है . राहु, केतु अचानक रोग देते हैं ।

सिर्फ रोग का न होना स्वास्थ्य नहीं है । स्वयं स्थित यांने स्वास्थ्य में स्वस्थ शरीर, स्वस्थ मन सुखद जीवन । मनुष्य का शरीर वो मंदिर है, जिसमें भगवान न स्त्री है न पुरुष. हेल्थ का संबंध सिर्फ शरीर के साथ नहीं है, स्वास्थ्य यांने चित की संपूर्ण स्थिरता, शरीर और मन के बिच संबादिता । मंत्रोच्चार, मन और बुद्धिको संतुलित रखता है । मंत्रके उच्चारसे जो ध्वनि तरंग पैदा होता है इससे शरीर में सकारात्मक परिवर्तन होता है और हायपोटोलेमस और अन्य ग्रंथी अच्छी तरह काम करने लगती है मस्तिस्कको तनावमुक्त रखता है मंत्रोच्चार ।

हायपोथेलेमस, पिच्युटरी और पिनियाल मस्तिस्क मे है, थायरोईड और पेरा थाईरोईड कंठ में है, दो अंड्रिनैलिन ग्रंथि पेटमें किडनी (मुत्रपिंड) के उपर है उपरांत स्त्रीशरीरमें ओवरीझ और पुरुष शरीरमें टेस्टीस ग्रंथी है । अंतडीयोमे भी छोटी छोटी ग्रंथि होती है ।

शरीरमें मंदाग्नि रहने से कई उदर रोग उत्पन्न होते है । मानसिक दबाव और तनावभरी जिंदगी जीनेवालोके पाचन संबंधी रोग ज्यादातर दिखाई देते है। जिनमें अल्सर सबसे अधिक पायी जानेवाली व्याधि है । मानव शरीरमें आमाशय और ग्रहणी आहार नलीके सबसे महत्वपूर्ण भाग है, आमाशय आहारनलीका सबसे चौडा भाग है जो अन्न नलिका के अंतसे लेकर छोटी आंतके प्रारंभ के मध्य स्थित रहता है । आमाशय का

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

कार्य है आहार को ग्रहण करना अपने पाचक रसोको उसमें मिलाना, अपनी पेशियों द्वारा भोजनका मंथन करना और उसे आगे की तरफ धकेलकर ग्रहणीमें भेजना, ग्रहणी छोटी आंतका सबसे चौड़ा और प्रथम भाग है ।

जब आमाशय की भित्ति में व्रण (धाव) हो जाता है तो उसे आमाशय व्रण कहा जाता है, जब आमाशय और ग्रहणी दोनों में एक साथ धाव बन जाता है तो उसे गैस्ट्रोड्यूडेनल अल्सर कहा जाता है और जब यह धाव ग्रहणी की भित्ति में बनता है तो उसे ड्यूडेनल अल्सर के नामसे जाना जाता है । इन तिनो प्रकार के घावों के रचनात्मक रूपमें कई प्रकारकी विविधता है पर इन तिनो के कारण और उपभार लगभग एक जैसे ही है । अतः इन्हे सायान्यतः एक ही नाम पेपटिक अल्सर से संबंधित कर दिया जाता है । आमाशयमें हाईड्रोक्लोरिक एसिड की अधिकता के कारण आमाशय रसके घाव उत्पन्न हो जाते हैं । यह तो सर्वावदित है कि तीव्र एसिड (अम्ल) किसी भी प्रकार के मांसको गला सकता है ।

पेपटिक अल्सर की उत्पत्ति का सीधासा कारण आमाशय रसके पेपटिक और हाइड्रोक्लोरिक अम्ल द्वारा कब्ज का पच जाना ही होता है क्योंकि अल्सरकी उत्पत्ति के लिए अम्ल और पेपटिकी मौजूदगी आवश्यकता होती है ।

पेटिक अल्सर के उपचार के लिये औषधियों से अधिक आवश्यक परहेज है । अपनी बुरी आदतों और चीजों को जिवन के लिए छोड़ना पड़ता है । धूम्रपान, शराब और अन्य प्रकार के नशीले पदार्थों को त्यागकर संतुलित आहार पर ही रहना होगा । ओस्प्रिन और अन्य औषधियों को छोड़ना होगा । पद्मासन और सिद्धासन में बैठना जरूरी है । सुखासनमें भी बैठ सकते हो । कमर सीधी रखना, शरीर को झुकाके नाभी को देखना, ये क्रिया तिनसे पांच मिनट करना जरूरी है ।

ज्योतिषीय द्रष्टिसे काल पुरुष की कुंडलीमें पंचमभाव पेपटिक अर्थात् पाचन संस्थान का है और सिंह राशि इस संस्थानका नेतृत्व करती है । पाचन संस्थान में अग्नि, जिसके कारण पाचक रस उत्पन्न होता है, भोजन पचाने का कार्य करता है । इस संस्थानमें पाचक रस में एसिड की मात्रा अधिक होने के कारण पाचक संस्थानमें व्रण बन जाते हैं जो अल्सर कहलाते हैं । इसलिए एसिड जो अग्निकारक है उसका नेतृत्व मंगल और सूर्य करते हैं । इसलिए पंचम भाव, सिंह राशि, सूर्य और मंगल का दुष्प्रभावमें रहना पेपटिक अल्सरका वैद्यकिय कारण है ।

मेष लग्न : लग्नेश मंगल अस्त या वक्री हो, बुध पंचमभावमें शनिसे मुक्त हो तो

सरणता मानवीना हृदयमां श्रद्धानुं यथातर ऊरे छे. विश्वासमां विश्वांति छे.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

जातकको अल्सर होता है ।

वृषभ लग्न : पंचमेश बुध गुरु से द्रष्ट या मुक्त षष्ठ अष्टम और एकादश भावमें हो, सूर्य राहु या केतुसे द्रष्ट या मुक्त हो, लग्नेश शुक्र अस्त हो तो जातक को अल्सर जैसे रोग का मुकाबला करना पडता है ।

मिथुन लग्न : पंचमेश शुक्र मंगल से दृष्ट या मुक्त होकर षष्ठम या अष्टम भाव में हो, लग्नेश बुध वक्री हो और अस्त होकर शनिसे युक्त या दृष्ट हो तो जातक को अल्सर होता है ।

कर्क लग्न : लग्नेश चंद्र अग्नि कारक राशि में हो, पंचमेश मंगल षष्ठ भाव या दशम भावमें राहु या केतु से युक्त या द्रष्ट हो तो जातकको अल्सर होता है ।

सिंह लग्न : पंचमेश गुरु अग्नि कारक राशिमें वक्री हो, शनि राहु या केतुसे युक्त होकर तृतीय, अष्टम या द्वादश भावमें हो, लग्नेश सूर्य वायु कारक राशिमें होतो अल्सर होता है ।

कन्या लग्न : वक्री मंगल पंचम भावमें राहु केतु से दृष्ट या युक्त हो, पंचमेश शनि द्वितीय भावमें शुक्रसे युक्त हो, गुरु षष्ठ, अष्टम या दशम भावमें सूर्यसे युक्त या दृष्ट हो तो जातक को अल्सर होता है ।

तुला लग्न : गुरु वक्री होकर पंचम भावमें हो, अस्त शुक्र जो लग्नेश है, पंचमेश शनि षष्ठ या अष्टम भावमें मंगल से युक्त हो तो अल्सर होता है ।

वृश्चिक लग्न : लग्नेश मंगल पंचम भावमे बुधसे युक्त, सूर्य षष्ठ भावमें राहु या केतुसे युक्त या द्रष्ट, पंचमेश लग्न में शनिसे युक्त या द्रष्ट हो तो जातकको अल्सर होता है ।

धनु लग्न : पंचमेश मंगल वक्री होकर पंचम भावमें हो और राहु या केतुसे द्रष्ट या युक्त, लग्नेश गुरु अस्तका, शुक्र द्वितीय भावमें हो तो जातकको अल्सर होता है ।

मकर लग्न : पंचमेश शुक्र अग्निकारक राशिमें हो, गुरु पंचम भावमे राहु केतुसे मुक्त या दृष्ट हो, लग्न शनि षष्ठ या अष्टम भावमें हो तो जातकको अल्सर होता है ।

कुंभलग्न : पंचमेश बुध सूर्य से अस्त एवम् वक्री होकर पंचम भावमें ही हो, गुरु षष्ठभाव, अष्टम भाव, लग्न या द्वितीय भावमें राहु केतुसे युक्त या द्रष्ट होतो जातकको अल्सर होता है ।

मीन लग्न : पंचमेश चन्द्र अग्निकारक राशिमें हो, शुक्र द्वितीय भावमे, शनि पंचम भावमे, राहु-केतुसे युक्त या दृष्ट हो तो जातकको अल्सर होता है ।

ये सभी लग्नों मे भाव, भावेश और कारक, दशा अंतरदशा देखना जरूरी है । कारक है वो भावका कारक नहीं है, बल्कि वस्तु का कारक है ।

सारा मित्रो मणे तो समजतुं के नसीब भूल्यां. सारा दोस्तने बन्ने हाथे वणगी रहो.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

लिंग : पुरुष, जन्म दिनांक : २७.०९.१९५०, जन्म समय : २१.०२ जन्म स्थल : नवी दिल्ली

हर्षल ३			१
प्लुटो ४			चन्द्र १२
बुध	२	११	गुरु
शुक्र	५	८	
शुक्र शनि केतु नक्षत्र	६	७	१०
	मंगल		९

जन्म कुंडली

सूर्य २	१	प्लुटो केतु हर्षल ११	१०
		चन्द्र	शनि
	३	१२	शुक्र
	६	९	
४	५	मंगल	८
नक्षत्र			बुध गुरु

नक्षत्र कुंडली

राहुदशा २६.११.२००३ से २६.११.२०२१ राहु/विनस १३.०६.२०१५ से १३.०६.२०१८

जातक आंख और पेटिक अल्सर से पिडीत है दुसरा भावका दुषित होना आंखकी तकलिफ पेटिक अल्सर होने का प्रमुख कारण पांचवा भाव दुषित और उसमे बैठे ग्रहों है । ये किसीमें जातक षष्ठेश की दशा और पंचम भावमें बेठा कमजोर दुषित शनी की उत्तर दशा से पीडा भुगतता है । शुक्र कमजोर पंचमेशको नजदीकसे दुषित करता है, वृषभ राशी लग्न में उदित हुआ है । शुक्र तंदुरस्ती का मुख्य कारण है, लेकिन उसकी मूल त्रिकोन राशी लग्न में उदित नहीं हुई । शुक्र, गुरु, मंगल और राहु केतु ये कुंडली में पाप ग्रह का कार्य करते हैं । षष्ठीयांस कुंडली में वृश्चिक राशी उदित होती है और राहु केतु नीच राशी के हैं, राहु केतु जहाँ बैठा है और दृष्टी करते हैं उसको दूषित करते है । साथ में शनी मंगल भी दुषित करते है । गुरु और मंगल भी जो भावमें है और जो भाव पर दृष्टी करता है उसको दुषित करता है, शुक्र बुध को दुषित करता है, लग्न और शनी के उपर राहु केतु की घरीका दुषित दुसरे भावका संवेदनशील बिंदु पर मंगल और गुरु का पाप ग्रहका कार्य जातक को भिनभिन तकलीफ देता है ।

लग्नाधिपति केन्द्र में दुषित है, गुरु शुक्र है लेकिन अष्टम भाव का मालिक बनके लोनाधीपती का शत्रु बनता है । अष्टमेशका मालिक बनके राहुवाला मंगलसे द्रष्ट है । मंगल स्थायी रोग देता है । मंगल राहुकी नीच राशिमें है इसलिए हंमेश Maintain करना पडेगा । रक्त का कारक चन्द्र राहु के साथ है । शनी के साथ बिषयोग में है प्लुटो चन्द्रजो धर का मालिक है वो कर्क राशी को बिगाडता है । मंगल को शनी बिगाडता है । गलेमें खाने का शोश (तलब) पडता है खाने का कंट्रोल नहीं कर सकता है, इसलिए बारबार अल्सर होता है । पेट की राशी पांच अशुभ ग्रहो से दुषित है । सूर्य, शनि, केतु, राहु, मांदि मिथुन का राहु होगा तब ओपरेशन होगा क्योंकि तब मंगल की अष्टम द्रस्टी होगी मंगल गुरु को देखता है ।

॥ ॐ अस्तु ॐ ॥

DR. HARILAL MALDE

FRMP, GRMP, SBM, D. Pharm. Healer, Teletherapist.

परमेश्वरनी कृपा અને પ્રેમ કેવળ સદાચારી અને કર્તવ્ય પરાચણો માટે જ છે.

॥ श्री१॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

કાળસર્પ દોષ

જાતકની કુંડળીમાં અનેક શુભ-અશુભ યોગોની રચના થતી હોય છે. આ યોગ ગ્રહોના સ્થાન, ચુતિ, દ્રષ્ટિ સંબંધ દ્વારા રચાય છે. શુભ યોગ જાતકના જીવનમાં શુભ ફળનો નિર્દેશ કરે છે. જે જાતકને આર્થિક, ભૌતિક, સામાજિક, વ્યવહારિક સુખો ની પ્રાપ્તિનું સૂચન કરે છે. જ્યારે અશુભ યોગો જાતકના જીવનમાં દુઃખ, પીડા, કષ્ટ, ચિંતા, ભય તેમજ મુશ્કેલીઓ, અડચણોનો નિર્દેશ કરે છે. અહીં આપણે આવા યોગ વિષે જાણકારી મેળવીશું. કાળસર્પ દોષ યોગ કેવી રીતે કુંડળીમાં રચાય છે અને જાતકના જીવન પર તેની શી અસર થાય છે તેમજ તેની અસર ઘટાડવા, દૂર કરવા આપણે કયા ઉપાયો કરવા જોઈએ તેની સંક્ષિપ્તમાં જાણકારી મેળવીશું.

આ યોગમાં મુખ્ય ભૂમિકા રાહુ-કેતુની હોય છે. અને તેમાં ખાસ કરીને રાહુ મહારાજની કુંડળીમાં રાહુ-કેતુના સ્થાન નું ખૂબજ મહત્વ છે. જેના દ્વારા દોષ રચાય છે. રાહુ - કેતુ છાયા ગ્રહો છે, જેમાં રાહુ-શનિ જેવું અને કેતુ - મંગળ જેવું ફળ આપે છે. રાહુ કેતુનું સ્થાન એકબીજા ની સામ સામે હોય છે એટલે કે સાતમે સ્થાને હોય છે. રાહુને માત્ર મુખ છે, જ્યારે કેતુને ઘડ છે પરંતુ મુખ નથી આ પૌરાણિક દંત કથા છે.

રાહુ કેતુ વચ્ચે જ્યારે બધા ગ્રહો આવી જાય તેમજ દરેક ગ્રહનું ભ્રમણ રાહુના મુખ તરફનું હોય ત્યારે પૂર્ણ કાળસર્પ દોષ કુંડળીમાં રચાય છે. જે એક પણ ગ્રહ આ રાહુ-કેતુના કક્ષ ની બહાર આવી જાય તો કાળ સર્પ યોગનો ભંગ થાય છે. કાળસર્પ યોગમાં મુખ્યત્વે બે રીત અને તેના અનેક પ્રકાર છે.

૧) દૈશ્ય કાળ સર્પ યોગ : રાહુ પહેલા ભાવે અને કેતુ સાતમે હોય અને બીજા ગ્રહો વચ્ચેના ભાવ ૮-૧૨ માં હોય ત્યારે દૈશ્ય કાળ સર્પ યોગ બને છે. આ યોગ જાતકને ધન, સંપત્તિ, નોકરી, ભૌતિક તેમજ આધ્યાત્મિક - ધાર્મિક સુખનો આનંદ આપે છે.
૨) અદૈશ્ય કાળ સર્પ યોગ : કેતુ પહેલા ભાવે અને રાહુ સાતમાં ભાવે. બીજા ગ્રહો ૨-૭ ભાવમાં હોય ત્યારે અદૈશ્ય કાળ સર્પ યોગ બને છે. અહીં રાહુ-કેતુ શિવાયના બીજા ગ્રહો અદૈશ્ય ગોળામાં આવી જતા અને પૂર્ણ કાળ સર્પ બનતા જાતકને દુઃખ, ચિંતા, ભય, કષ્ટ અને મુશ્કેલીઓ ભરી જીંદગીનો સામનો કરવો પડે છે. સામાજિક - કૌટુંબિક પ્રશ્નો જીવનમાં ઉભા થાય છે.

કાળ સર્પના બાર પ્રકાર જેમાં રાહુના સ્થાન મુજબ જાતકના જીવનમાં વિવિધ તકલીફો ઉભી થાય છે.

કાર્ય એ રીતે કરો જાણો કે તમારે શતાયુ જીવવું છે. અને પ્રાર્થના એ રીતે કરો કે કાલે મરી જવાનું છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

- ૧) અનંત કાળ સર્પ યોગ : રાહુ - ૧ લે, કેતુ - ૭ માં ભાવે માનસિક ચિંતાઓ શારિરીક પીડા, માન સન્માન, પ્રતિષ્ઠા માટે સંઘર્ષ, અભેદ વ્યક્તિત્વ.
- ૨) કુલિક કાળસર્પ યોગ : રાહુ, ૨જે, કેતુ ૮મેં ભાવ કૌટુંબિક પ્રશ્નો-ચિંતાઓ, આર્થિક ધનની અસ્થિરતા, ગરદન-મુખ તેમજ ગુપ્તાંગ સંબંધી રોગ પીડા.
- ૩) વાસુકિ કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૩ જે - કેતુ - ૯ મે પરાક્રમી પરંતુ વગર વિચાર્યું કૃત્ય કરવામાં પ્રેરાય, ભાઈ-બહેન, પાડોશી સાથે સંબંધમાં ઉચ-નીચ રહે, વિદેશ પ્રવાસમાં નિષ્ફળતા, કષ્ટ, કાનુની-સરકારી કામોમાં અડચણો, મુશ્કેલી - ભાગ્યાદોય માટે સંઘર્ષ.
- ૪) શંખપાલ કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૪ થે - કેતુ ૧૦ મેં બીજા ગ્રહો વચ્ચે - જન્મભૂમિથી દુર રહેવાસ, નોકરી કરવી પડે, જે પોતાની ઇચ્છા થી વિરુદ્ધ હોય, ઘર વાહન-માતા સંબંધી પ્રશ્નો - ચિંતા-મુશ્કેલીઓ ઘરની કોઈ વ્યક્તિ ભૂત-પ્રેત થી પ્રભાવિત હોય.
- ૫) પદમ કાળ સર્પ યોગ : રાહુ ૫ મેં - કેતુ ૧૧ મેં બીજા ગ્રહો વચ્ચે - સંતાન, પ્રેમ, પ્રેમી, મિત્રો સંબંધી પ્રશ્નો - ચિંતા મુશ્કેલીઓ નો સામનો કરવો પડે. શૈક્ષણિક ક્ષેત્રે વિઘ્નો, અનૈતિકકાર્યો જેવા સદ્ગુણ, જુગાર, લોટરી કરવા પ્રેરાય.
- ૬) મહાપદ્મ કાળ સર્પ યોગ : રાહુ ૬ઠે કેતુ ૧૨ મેં બીજા ગ્રહો વચ્ચે - ગંભીર બીમારી, નોકરી, જાણ સંબંધી પ્રશ્નો, ગુપ્ત શત્રુઓ, પરંતુ તેના પર જાતક નો અંતે વિજય થાય.
- ૭) તક્ષક કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૭ મેં ૧ લે કેતુ - બીજા ગ્રહો વચ્ચે - વૈવાહિક, કોર્ટકચેરી, સામાજીક, ધંધાકીય પ્રશ્નો ઉદ્ભવે.
- ૮) કર્કોટક કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૮મે, કેતુ ૨ જે, બીજા ગ્રહો વચ્ચે, વિલ વારસો, શારીરિક, કૌટુંબિક પ્રશ્નો, અકસ્માત, અકાળ મૃત્યુ ભય, ગુપ્ત રોગ, અથવા ગંભીર બીમારીની શક્યતા રહે.
- ૯) શંખનાદ કાળ સર્પ યોગ : રાહુ ૯ મેં, કેતુ ૩ જે બીજા ગ્રહો વચ્ચે ભાગ્યોદય, વૈવાહિક, કોર્ટકચેરી સંબંધી પ્રશ્નો વેપાર-ધંધા-નોકરીમાં ઉન્નતિના પ્રશ્નો, રાહુની દશા માં જાતક અણધાર્યા લાભ મેળવે.
- ૧૦) પાતક કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૧૦ મેં, કેતુ ૪ થે, બીજા ગ્રહો વચ્ચે - નોકરીમાં અણધારી સફળતા, માતા પિતાના સુખની કમી, સંઘર્ષ સાથે સફળતાનો સ્વાદ ચાખવા મળે, વેપાર ધંધા ક્ષેત્રે મુશ્કેલીઓ.
- ૧૧) વિષાકત કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૧૧ મેં, કેતુ ૫ મે - સંતાન સુખની કમી, અનૈતિક ધન પ્રાપ્તિ, મિત્રો - મોટા ભાઈ તરફથી દગો.
- ૧૨) શેષનાગ કાળસર્પ યોગ : રાહુ ૧૨ મેં, કેતુ ૬ઠે - બીજા ગ્રહો વચ્ચે -

તમારી સંપત્તિ તમારી વિપત્તિ બની ન જાય તેનું ધ્યાન રાખજો.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

વિવાહિત જીવનનાં પ્રશ્નો, અજાણ શત્રુઓ, આંખના રોગ, ઓપરેશન, જન્મભૂમિથી દૂર જવું પડે, બુરી આદતોના શિકાર.

કાળ સર્પયોગ જાતક તેમજ તેના પૂરા પરિવાર ના જીવનમાં મુશ્કેલી, તકલીફો, અને દુઃખ આપે છે અને કષ્ટદાયક જીવન પસાર કરવું પડે છે. આમાં રાહુ, કેતુ - બળવાન હોય તો વધુ હાનિકારક બને છે. જ્યારે નિર્બળ બનતા થોડી રાહત મળે છે. આ યોગ શરૂઆતમાં નિષ્ફળતા અને ખૂબજ મહેનત બાદ સફળતા આપે છે. કુટુંબમાં કંકાસ, ઝઘડા, દ્વેષ, લાંબી બિમારી, નોકરી - ધંધા ક્ષેત્રે ખરકત નહીં. સંતાન વ્યાધિ આપે છે. જાતકને તેમજ તેના પરિવાર ના સભ્યોને માન-સન્માન મળતું નથી.

- હિરેન ભાવસાર

કાળ સર્પ દોષ નિવારણ ના ઉપાયો

- ૧) રાહુના મંત્ર જાપ કરવા, ૧૮૦૦૦ મંત્ર જાપ. ઐં રાં રાહવે નમઃ
બિજ મંત્ર : ઐં ભ્રાં ભ્રીં ભ્રૌં સઃ રાહવે નમઃ
- ૨) રાહુનુદાન : ગોમદે, કાળો ઘોડો, કાળા વસ્ત્રો, કાળી શાલ, કાળા તલ તથા લોટાનું પાત્ર દાનમાં બ્રાહ્મણનો અથવા ગરીબ વ્યક્તિ અથવા રાહુ નવગ્રહ મંદિરમાં આપવું.
- ૩) કાળ સર્પ દોષ નિવારણની વિધિ.
- ૪) નારાયણ - નાગબલિની વિધિ પણ કરાવી શકાય. ઘરમાં કોઈ પણ મંગલ કાર્ય થયું હોય કે થવાનું હોય તેની એક વર્ષની સમયમર્યાદામાં તો નારાયણ બલિ - નાગબલિ - કાળ સર્પ દોષ નિવારણ વિધિ ન કરાવવી - ગર્ભવતી મહિલાના પાંચ મહિના સુધી કાર્ય થઈ શકે, ત્યાર પછી કરવું નહીં.

મંગળ-રાહુ - ભાતૃદોષ - બુધ રાહુ - માતુલદોષ (મામા), શુક્ર-રાહુ, પત્નિદોષ, શનિ રાહુ - પિતરદોષ- ગુરૂ-રાહુ-બ્રાહ્મણ દોષ.

લી. હિરેન ભાવસાર

માનવી દાનવ બને એ એની હાર છે. માનવી મહાન બને એ એનો ચમત્કાર છે. પણ માનવી બને એ એની જીત છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

હસ્તાક્ષર અને તમારું વ્યક્તિત્વ

- ૧) જે લોકો હસ્તાક્ષર માં ફક્ત પોતાનું નામ લખે છે અટક નથી લખતા તે પોતે પોતાના સિદ્ધાંતો પર કામ કરનારા લોકો છે. તેઓ કોઈની સલાહ માનતા નથી. સામાન્ય રીતે સાંભળે બધાનું કરે પોતાના મનનું.
- ૨) જે લોકો જલ્દી જલ્દી અને અસ્પષ્ટ હસ્તાક્ષર કરે છે તો જીવનમાં ઘણી પરેશાનીઓનો સામનો કરે છે તેઓ સુખી જીવન વ્યતિત નથી કરી શકતા. પણ તેઓમાં સફળ થવાની કામના ઘણી હોય છે. અને માટે સફળ થવા પ્રયત્ન પણ ખૂબ કરે છે. આ લોકો સ્વભાવથી ચતુર હોય છે માટે કોઈ એમને ધોકો આપી શકતા નથી. પરંતુ તેઓ બીજાને ધોકો આપી શકે છે.
- ૩) જેઓ હસ્તાક્ષર તોડમરોડ કરીને કે ટુકડા ટુકડામાં કે અલગ અલગ હિસ્સામાં કરે છે, હસ્તાક્ષર ના શબ્દ નાના અને અસ્પષ્ટ હોય, જે સરળતાથી સમજી શકાતા નથી, સામાન્ય રીતે આવા લોકો બહુ જ ચાલાક હોય છે. તેઓ પોતાના કામ થી જોડાયેલી વાતો જાહેર નથી કરતા ક્યારેક તેઓ ખોટા રસ્તે ચઢી જાય અને કોઈકને નુકશાન પણ પહોંચાડી શકે.
- ૪) જેમના હસ્તાક્ષર કલાત્મક અને આકર્ષક હોય છે. તેઓ સ્વભાવે રચનાત્મક હોય છે તેઓને કોઈપણ કાર્ય કલાત્મક રૂપે કરવું પસંદ હોય છે. તેઓના કામ કરવાની રીત બીજાથી અલગ પડે છે. તેઓ કલાકાર કે પેંટર હોઈ શકે છે.
- ૫) જેઓ હસ્તાક્ષરની નીચે બે લાઈન ખેંચે છે, તેમનામાં અસુરક્ષાની ભાવના અધિક હોય છે. કોઈ કામમાં સફળતા માટે હંમેશા શંકાશીલ હોય છે. કંજૂસ હોય છે.
- ૬) જેઓ હસ્તાક્ષર કરતી વખતે નામનો પહેલો અક્ષર, થોડો મોટો અને પુરું ઉપનામ લખે છે. તેઓની પ્રતિભા અદભૂત હોય છે. જીવનમાં સુખ સુવિધા મેળવે છે. વૈવાહિક જીવન સુખી, ઈશ્વરમાં શ્રદ્ધા અને ધાર્મિક કાર્ય કરવાનો સ્વભાવ હોય છે.
- ૭) જેઓના હસ્તાક્ષર મધ્યમ આકારના અને લખાણ ઠીક હોય તેઓ દરેક કામ સારી રીતે કરે, દરેક કામમાં સંતુલન જાળવે. જેઓ સ્વભાવ હોય તેવું જ તેઓ પ્રદર્શન કરે.
- ૮) જેઓના હસ્તાક્ષર નીચે થી ઉપરની તરફ લઈ જાય છે. તેઓ આશાવાદી હોય છે ઈશ્વરમાં શ્રદ્ધા રાખે. જીવનમાં ઉદ્દેશ્ય પ્રગતિ કરવાનો હોય છે.
- ૯) જેમના હસ્તાક્ષર, ઉપરથી નીચે તરફ જાય છે. તેઓ નકારાત્મક વિચારોવાળા હોય છે. તેઓ દરેક કામમાં અસફળતા વિશે પહેલા વિચારે છે.

ચારિત્ર સારું ના હોય, તો મોટામાં મોટી વિધા પણ બેકાર છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

- ૧૦) જેઓના હસ્તાક્ષર એક જેવા લયબદ્ધ નથી દેખાતા તેઓ માનસિક રીતે અસ્થિર હોય છે તેમને માનસિક કાર્યોમાં ઘણી મુશ્કેલીઓનો સમાનો કરવો પડે છે. સાથે જ વિચારોમાં પરિવર્તન આવ્યા કરે. કોઈપણ વાતમાં અડગ રહેતા નથી.
- ૧૧) જેઓના હસ્તાક્ષર સામાન્ય રૂપે કપાયેલા દેખાય તેઓ નકારાત્મક વિચારોવાળા કોઈપણ કાર્યમાં અસફળતા ઉપર પહેલા નજરે આવે છે. તેથી કામ કરવામાં ખૂબ પરેશાની ભોગવવી પડે છે.
- ૧૨) જેઓ હસ્તાક્ષરના અંતે લાંબી લાઈન ખેંચે છે તેઓ ઉર્જવાન હોય છે તેઓ હંમેશા બીજાની મદદ કરવા તત્પર હોય છે. કામ પણ પૂરા મનથી કરી આપે અને સફળ થાય છે.
- ૧૩) જેઓ હસ્તાક્ષર કરતા સમયે પોતાનું મીડલ નામ પહેલા લખે તેઓ પોતાની પસંદ - નાપસંદ ને અધિક મહત્વ આપે છે ત્યારબાદ પોતાના કાર્ય ને પૂરા કરવામાં લાગી જાય છે.
- ૧૪) જેઓના હસ્તાક્ષર નો પહેલો અક્ષર મોટો અને બાકીના અક્ષરો થોડા નાના અને સુંદર લખાતા હોય. તેઓ પ્રતિભાશાળી હોય છે. પોતાના કાર્યમાં પારંગત હોય છે. જીવનમાં ધ્યેય હાંસિલ કરે છે. સુખ સુવિધાઓ ભોગવે છે.

- પ્રતિમા પંડ્યા

સમાધાન વૃત્તિ રાખો - તડબોડ કરવી તે જીવનનું સૂત્ર છે.

વક્રી ગ્રહો :

જ્યારે કોઈ ગ્રહ પોતાના માર્ગમાં આગળ વધવાને બદલે પાછળ જતો દેખાય ત્યારે તે ગ્રહ વક્રી થયો કહેવાય છે. સામાન્યરીતે રાહુ કેતુ અને સૂર્ય ચંદ્ર સિવાય ના ગ્રહો રાશિ ચક્રની દિશામાં એટલે કે મેષથી વૃષભ તરફ ગતિ કરે છે. રાશિ ચક્રની દિશામાં ગતિ કરતા ગ્રહોને માર્ગી ગ્રહો કહે છે. પરંતુ ક્યારેક મંગળથી શનિ (સૂર્ય, ચંદ્ર, સિવાયના) ગ્રહો રાશિ ચક્રથી ઉલટી દિશામાં એટલે કે મેષથી મીન તરફ જતા દેખાય છે. રાશિ ચક્રથી ઉલટી દિશામાં ગતિ કરતાં ગ્રહોને વક્રી ગ્રહો કહેવાય છે. અહીં હકીકતમાં ગ્રહ, પાછળ જતો નથી પરંતુ પૃથ્વી પરથી જોતા ગ્રહ પાછળ તરફ ગતિ કરતો હોય તેવો દૃષ્ટિ ભ્રમ થાય છે.

આ દૃષ્ટિ ભ્રમ શા કારણે થાય છે તે ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવે, ધારોકે આપણે એક ટ્રેનમાં મુસાફરી કરી રહ્યા છીએ. આપણી બાજુના પાટા પરથી બીજી ટ્રેન પસાર થઈ રહી છે. બીજી ટ્રેન આપણે જે દિશામાં જઈ રહ્યા છીએ તે જ દિશામાં જઈ રહી છે. પરંતુ તે ટ્રેનની ગતિ આપણી ટ્રેન કરતા ધીમી છે. એક સમય એવો આવશે કે આપણી ટ્રેન બાજુની ટ્રેનની સાથે થઈ જશે અને થોડી વારમાં બાજુની ટ્રેનને પાછળ મૂકીને આપણી ટ્રેન આગળ વધી જશે. જ્યારે આપણી ટ્રેન બાજુની ટ્રેનની સાથે થઈ જશે ત્યારે થોડી ક્ષણ પૂરતી બંને ટ્રેનની ગતિ સરખી લાગશે અને ટ્રેન સ્તંભી ગઈ હોય તેવું જણાશે. પરંતુ ધીમે ધીમે બાજુની ટ્રેન પાછળ તરફ જઈ રહી હોય તેવો ભ્રમ થશે. ગ્રહોના સંદર્ભમાં પણ કંઈક આવી જ ઘટના ઘટે છે. પૃથ્વી પરથી જોતા, પહેલાં ગ્રહ માર્ગી દેખાય છે. ત્યાર બાદ સ્થંભી દેખાઈને વક્રી થઈ જાય છે.

વેદિક જ્યોતિષમાં પૃથ્વીને કેન્દ્રબિંદુ ગણવામાં આવે છે અને દરેક અવકાશિય ઘટનાનું નિરીક્ષણ પૃથ્વીના સંદર્ભમાં કરવામાં આવે છે જ્યારે અંતર્વર્તી ગ્રહો બુધ અને શુક્ર; પૃથ્વી સૂર્યની વચ્ચે આવી જાય ત્યારે વક્રી બનતા જણાય છે. બુધ અને શુક્ર સૂર્યની બીજી તરફ એટલે કે જ્યારે ગ્રહ અને પૃથ્વી વચ્ચે સૂર્ય હોય ત્યારે આ ગ્રહો માર્ગી રહે છે.

બહિર્વર્તી ગ્રહો મંગળ, ગુરૂ અને શનિ, સૂર્યથી વિરુદ્ધ દિશામાં રહેલા હોય ત્યારે વક્રી બને છે. એટલે કે જ્યારે બહિર્વર્તી ગ્રહ અને સૂર્ય વચ્ચે પૃથ્વી આવી જાય ત્યારે જે - તે બહિર્વર્તી ગ્રહ, વક્રી બનતો જણાય છે.

સૂર્ય અને ચંદ્ર ક્યારેય વક્રી થતા નથી. એટલે કે હંમેશા માર્ગી રહે છે. જ્યારે રાહુ અને કેતુ (છાયા ગ્રહો) હંમેશા વક્રી રહે છે.

નીચે મુજબનાં દિવસો સુધી બુધથી લઈને શનિ સુધીના ૫ ગ્રહો વક્રી અને સ્થિર રહે છે (અંદાજિત સમય).

બુધ વક્રી - ૨૪ દિવસ; માર્ગી થતાં પહેલા અને વક્રી થતાં પહેલા સ્થિર ૧ દિવસ
શુક્ર વક્રી - ૪૨ દિવસ; માર્ગી થતાં પહેલા અને વક્રી થતાં પહેલા સ્થિર લગભગ ૨ દિવસ.
મંગળ વક્રી - ૮૦ દિવસ; માર્ગી થતાં પહેલા અને વક્રી થતાં પહેલા સ્થિર - ૩ થી ૪ દિવસ
ગુરૂ વક્રી - ૧૨૦ દિવસ; માર્ગી થતાં પહેલા અને વક્રી થતા પહેલા સ્થિર - ૫ દિવસ
શનિ વક્રી - ૧૪૦ દિવસ; માર્ગી થતાં પહેલા અને વક્રી થતાં પહેલા સ્થિર - ૫ દિવસ.

જન્મકુંડળીમાં બહિર્વર્તી ગ્રહો મંગળ, ગુરૂ અને શનિ જ્યારે સૂર્યથી પંચમ સ્થાને આવે ત્યારે વક્રી થવાની શરૂઆત કરે છે. અને ષષ્ઠ, સપ્તમ, અષ્ટમ સ્થાનોમાંથી પસાર થઈને નવમ સ્થાને આવે ત્યારે માર્ગી થાય છે. આથી આ ગ્રહો સૂર્યથી પંચમ અને નવમ સ્થાને ક્યારેક વક્રી હોય છે. જ્યારે ષષ્ઠ, સપ્તમ અને અષ્ટમ સ્થાને હંમેશા વક્રી હોય છે. અંતર્વર્તી ગ્રહો બુધ અને શુક્ર હંમેશા સૂર્યથી નજીક રહેનારા ગ્રહો છે. બુધ, સૂર્યથી ૨૦° ના અંતર પર વક્રી થવાની શરૂઆત કરે છે અને શુક્ર, સૂર્યથી ૨૯° ના અંતરે વક્રી થવાની શરૂઆત કરે છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

વક્રી બનેલો ગ્રહ સૂર્યથી દૂર હોય છે અને પૃથ્વીથી સૌથી નજીક હોય છે. પૃથ્વીથી નજીક હોવાથી પોતાનો ચુંબકીય અને ગુરુત્વાકર્ષણ બળ દ્વારા ગ્રહ પૃથ્વીને વિશેષ પ્રમાણમાં અસર કરે છે. કૃષ્ણમૂર્તિ પદ્મતિમાં આથી જ વક્રી ગ્રહને વધુ બળવાન ગણવામાં આવે છે, અને ફળકથનમાં વક્રી ગ્રહની ભૂમિકા અગત્યની બની રહે છે.

વક્રી ગ્રહ એક જ ભાવ / ભાવબિંદુ અને ભાવમાં રહેલા ગ્રહ પરથી બે-ત્રણ વાર પસાર થાય છે. પહેલી વખત માર્ગી ગતિથી પસાર થાય છે. ત્યાર બાદ વક્રી બનીને ફરી એજ ભાવબિંદુ પરથી પસાર થાય છે. અંતે ફરી માર્ગી બનીને એજ ભાવ / ભાવબિંદુને આવરે છે. આ રીતે એક જ ભાવ / ભાવબિંદુ અને ગ્રહ પરથી વધુ વાર પસાર થવાથી વક્રી ગ્રહને પોતાનું શુભ કે અશુભ ફળ આપવાની તક વધુ વાર પ્રાપ્ત થાય છે. આ કારણથી પણ વક્રી ગ્રહ ફળકથનમાં અગત્યનો બની રહે છે.

વક્રી ગ્રહો વિશે ઘણા મતમતાંતરો, વિદ્વાનોમાં તેના વિશેના ફળકથન માટે રહ્યા છે; અહીં આપણે વિવિધ ગ્રંથોના સંદર્ભ લઈ તેના વિશે ચર્ચા કરીશું.

પૃથ્વી પર સમયની સાથે જુદગી આગળ વધે છે. જ્યારે વક્રી ગ્રહો સમયની સાથે પાછળ ચાલે છે. (પૃથ્વી પર તેવું અનુભવાય છે) પાછળ ચાલતા હોવાથી વક્રી ગ્રહો જે ભાવના અધિપતિ હોય તે ભાવને લગતી બાબતોનું વિલંબથી ફળ આપે છે. દા.ત. સપ્તમેશ તરીકે વક્રી ગુરુ લગ્ન મોડા કરાવી શકે છે, પરંતુ ગુરુના કારકત્વને લગતી બાબતો જેવી કે સંતાન, વિદ્યા, ડહાપણ, જ્ઞાન વગેરેને લગતું કોઈ અશુભ ફળ મળતું નથી કે પ્રાપ્ત થવામાં કોઈ મુશ્કેલી પડતી નથી.

શુભગ્રહ વક્રી થાય ત્યારે મહાશુભ બને છે અને પાપગ્રહ, વક્રી થાય ત્યારે મહાપાપી બને છે. કુંડળીમાં ઉચ્ચનો ગ્રહ, વક્રી બને ત્યારે નીચના જેવું ફળ આપે છે અને નીચનો ગ્રહ વક્રી બને ત્યારે ઉચ્ચના જેવું ફળ આપે છે.

જે રીતે હંમેશા વક્રી રહેતા રાહુ-કેતુ ગત જન્મ સાથે સંકળાયેલા છે. તે જ રીતે કુંડળીમાં વક્રી રહેલો ગ્રહ ગત જન્મને જોડતી કડી છે. વક્રી ગ્રહ, ગત જન્મમાં અતૂપ્ત રહી ગયેલી તીવ્ર ઘસ્ટાનો નિર્દેશ કરે છે. વક્રી ગ્રહો પરંપરા ને અનુસરતા નથી અને અપરંપરાગત વલણ અને અલગ વિચારો ધરાવે છે. તેઓ જુદગીને બીજા કરતાં અલગ રીતે જુએ છે. અલગ રીતે જોવાં છતાં હકારાત્મક રીતે જોવામાં આવે ત્યારે તેઓ પરીવર્તનશીલ અને કંઈક નવું કરનાર બને છે. પરંતુ જો નકારાત્મક રીતે જોવામાં આવે તો તેઓ વિકૃત અને અપ્રમાણિક બની રહે છે. અને આથી જ વક્રી ગ્રહને હંમેશા સાઈં ફળ આપનારા કે હંમેશા ખરાબ ફળ આપનારા ન કહી શકાય. ગ્રહના વક્રત્વની ઘટના દષ્ટિ ભ્રમ છે અને ભ્રમ હંમેશા મનમાં ઉદ્ભવે છે. આથી જ વક્રી ગ્રહો જાતકના બાહ્ય જગત કરતા માનસિક કે આંતરિક જગતને વધુ અસર કરે છે. જે ગ્રહ વક્રી હોય તે ગ્રહના ગુણ આંતરીક રીતે ખીલે છે.

વક્રી ગ્રહ, જાતકના સ્વાસ્થ્યના દષ્ટિબિંદુથી જોતાં ક્યારેય શુભફળ આપનાર દેખાયા નથી. વક્રી ગ્રહ જે ભાવમાં બેઠા હોય તે ભાવ આધારીત જાતકના અંગોનું સ્વાસ્થ્ય તે ગ્રહની દર્શા, અંતર્દર્શા અને ગોચરમાં જોખમાતું હોય છે.

સારાવલીના મત પ્રમાણે વક્રી ગ્રહ, સુખ પ્રદાન કરવા વાળા હોય છે પરંતુ જો આ વક્રી ગ્રહો શત્રુ રાશિમાં કે બળહીન અવસ્થામાં હોય તો જાતકનું અનિષ્ઠ કરનારા અને વ્યર્થ ભ્રમણ કરવાનારા કહ્યા છે.

સંકેતનીધિના મત પ્રમાણે મંગળ વક્રી બનતા તે તેના ત્રીજા ભાવ પર દષ્ટિ કરે છે. તાકાત, આક્રમકતા અને ક્રોધને વધારે છે. ગુરુ વક્રી હોવાથી પોતાના સ્થાનથી પાંચમે દષ્ટિ

ગુસ્સો એ થોડીક પળો માટેનું પાગલપણું છે. ગુસ્સાને જીતનાર માણસ બધાને જીતી લે છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

કરે છે. બુધ પોતાના સ્થાનથી ચોથા ભાવ નો પ્રભાવ વધારે છે, શુક્ર પોતાના સ્થાનથી સાતમાં ભાવનો પ્રભાવ અને શનિ પોતાના સ્થાનથી નવમા ભાવનું પરીણામ આપે છે.

જાતક પારિજાત ના મત અનુસાર વક્રી ગ્રહ શિવાય, શત્રુ ભાવમાં કોઈ બીજા ગ્રહનું ભ્રમણ એક તૃતીયાંશ ફળ ગુમાવી દે છે.

ઉત્તર કલામૃત અનુસાર ગ્રહો જે રીતે ઉચ્ચ અથવા મૂળ ત્રિકોણ રાશિમાં હોય છે ઠીક તેવીજ રીતે વક્રી અવસ્થામાં હોય છે.

ફળ દિપિકામાંના મંત્રેશ્વરજીના કથન પ્રમાણે ગ્રહની વક્ર ગતિ તે ગ્રહના ચેષ્ટાબળને વધારનારી હોય છે.

કૃષ્ણમૂર્તિ પદ્ધતિ આધારીત પ્રશ્ન કુંડળી અનુસાર સંબંધિત ગ્રહનું વક્રી થવું કે વક્રી ગ્રહના નક્ષત્રમાં હોવું, તે પ્રશ્ન આધારીત નકારાત્મક ફળ સૂચવે છે, અર્થાત કામ ન થવાથી સંભાવના વધી જાય છે. જે સંબંધીત ગ્રહ વક્રી નથી, પરંતુ પ્રશ્નના સમયે વક્રી ગ્રહના નક્ષત્રમાં છે, તો તે કાર્ય, ગ્રહ જ્યાં સુધી વક્રી ગ્રહના નક્ષત્રમાં છે, ત્યાં સુધી પૂર્ણ નહીં થાય તેમ સૂચવે છે.

સર્વાર્થ ચિંતામણના આચાર્ય વેંકટેશના દશા, આંતરદશા અને વક્રી ગ્રહો માટેના વિવરણમાં જણાવ્યું છે કે મંગળ ગ્રહ વક્રી હોય અને તેની દશા કે અંતદર્શા ચાલતી હોય ત્યારે જાતક અગ્નિ અને શત્રુના ભયથી પરેશાન રહે છે. અને એકાંતવાસની ઈચ્છા કરનારો બને છે.

વક્રી બુધ જાતકને મૌન અને સંતર્મુખી બનાવી દે છે અથવા જાતક એકલાં પોતાની જાત સાથે વાતો કરવાની ટેવ ધરાવે છે. તેઓ માનસિક રીતે સક્રિય હોય છે. ઝડપી નિર્ણયો લઈ શક્તા નથી અથવા લીધેલા નિર્ણયોને વળગી રહેતાં નથી. લેખન અને વાંચનમાં રસ વધે છે. ઘણાં લેખકોની કુંડળીમાં વક્રી બુધ જોવા મળે છે.

વક્રી ગુરૂ વિશે કહેવાય છે કે જ્યાં બીજા લોકો અસફળ રહ્યા હોય ત્યાં વક્રી ગુરૂ ધરાવતા જાતકો સફળ થાય છે. તેઓ બીજાએ અધૂરા મૂકેલા કાર્યો પૂર્ણ કરે છે. નૈતિક મૂલ્યો, ધર્મ, તત્ત્વજ્ઞાન વગેરે અંગે આગવા વિચારો ધરાવે છે. પરંપરાગત વિચારો સ્વીકારી લેવાને બદલે પોતાની અંદરથી જવાબ શોધે છે.

વક્રી શુક્ર ધરાવતા જાતકો આનંદ - પ્રમોદ, સુંદરતા, પ્રેમ અંગે અલગ વિચારો ધરાવે છે. તેમને સર્વ સામાન્ય સુખ સાધનોમાં રસ પડતો નથી. સામાજિક ધારા ધોરણો અને સ્વીકૃત મૂલ્યો સ્વીકારતાં નથી. કેટલીક વાર સમાજ સુધારક બનવા નીકળી પડે છે.

વક્રી શનિ ધરાવતા જાતકો સત્તાને પ્રાપ્ત કરે છે, શાસન કરીને અપાર લોક ચાહના મેળવે છે. આ જ વક્રી શનિ સંસારથી અલિપ્ત કરીને વૈરાગી બનાવી દેવાનું સામર્થ્ય ધરાવે છે.

વિવિધ ગ્રંથો અને વેદિક સાહિત્યના આધારે વક્રી ગ્રહોના સંદર્ભમાં ઘણી બધી વિગતો સામે આવે છે, જેના આધારે જાતકનું ફળ કથન દેવજ્ઞોએ પોતાની વિવેક બુદ્ધિથી કરવું રહ્યું.

સંકલન - સ્વપ્નિલ કોટેયા

અભિમાનનું પરિણામ તો છેવટે માણસનું પતન જ છે. એટલે કોઈ વસ્તુનું ક્યારેય પણ અભિમાન ન કરવું જોઈએ.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

“ભ્રમણા અને અતૃપ્તિ - એક અભ્યાસ”

સૂર્યાદિ સાત ગ્રહોને આપણે આકાશમાં જોઈ શકીએ છીએ. પરંતુ રાહુ અને કેતુ એ બંને છાયાગ્રહો હોવાને કારણે આપણે જોઈ શકતા નથી. ચંદ્ર અને પૃથ્વીના ક્રાંતિવૃત્તના ઉત્તર દક્ષિણમાં પડછાયાના બે છેદનબિંદુ - એટલે જ ઉત્તરમાં કેતુ અને દક્ષિણમાં રાહુ !

પૌરાણિક કથા મુજબ સમુદ્ર મંથન વખતે શ્રી વિષ્ણુ મોહિની સ્વરૂપ ધારણ કરી દેવોને અમૃત પાન કરાવી રહ્યા હતા, ત્યારે સૈહિક્ય નામના દાનવને આની જાણ થઈ ગઈ અને તે દેવોના જૂથમાં અમૃત પાન કરવા ભળી ગયો. સૂર્ય ચંદ્રને આની જાણ થતાં, તેમણે પરમાત્માને જણાવ્યું. શ્રી વિષ્ણુએ તરત જ તલવારના એક ઘા માત્રથી તેનું માથું વાઢી નાખ્યું. સૈહિક્યનું માથું અને અને ઘડ ૧૮૦° ના અંતરે જઈ પડયા. તેથી જ રાહુ અને કેતુ હંમેશા એક મેકની સામ-સામે જ હંમેશા રહેલાં જોવાય છે. જો કે અમૃતનો એક ઘૂંટ તેના ગળમાં તો ગયો જ હતો, તેથી પરમાત્મા એ તેના ઘડ અને માથાંને નવગ્રહોમાંના બે છાયાગ્રહ તરીકે સ્થાન આપ્યું.

તામસ પ્રકૃતિના સૈહિક્ય નું માથું - રાહુ અને ઘડ-કેતુ બન્યા. તેથી બંનેને જ્યારે જ્યારે તક મળે ત્યારે સૂર્ય ચંદ્રનો ગ્રાસ કરી ગ્રહણ કરી જાય છે. પરંતુ બંને અડધા હોવાથી સૂર્ય ચંદ્ર દર વખતે તેમના પાશમાંથી છટકી ભ્રમણ કર્યા કરે છે. આમ આ રીતે રાહુ - કેતુ કુર ગ્રહો છે તેવો હિંદુ પુરાણમાં ઉલ્લેખ છે.

સદા કાળ માટે વક્ર ગતિએ ચાલતાં રાહુ - કેતુ ૨૪ કલાકમાં આશરે ૩ અંશ ગતિ કરે છે. બંને એક રાશિમાં ૧૮ મહિના નિવાસ કરે છે. અને તે પ્રમાણે આશરે ૧૮ વર્ષમાં એક રાશિ ચક્ર પૂર્ણ કરે છે. ઉત્તર પૂર્વ દિશાના ઈશાન કોણ નો સ્વામી કેતુ અને દક્ષિણ પશ્ચિમ દિશાના નૈઋત્યકોણનો સ્વામી રાહુ છે. કેતુ આકાશને ઢાંકે છે તેથી તે આકાશતત્વ નો અને રાહુ પૃથ્વીને ઢાંકે છે તેથી તે પૃથ્વીતત્વનો ગણાય છે. બંનેની પ્રકૃતિ વાયુ છે. બંને નાગ લોકી, સરીસૃપ વર્ણના છે. રાહુ અને કેતુ બંને સંધ્યા સમયે, રાત્રે, કૃષ્ણપક્ષમાં અને દક્ષિણાયને બળ પામે છે. આ બંને છાયા ગ્રહો કુંડળીના કોઈપણ ભાવનું સ્વામીત્વ ધરાવતાં નથી.

સામાન્ય પણ હંમેશા એકબીજાથી સાતમા ભાવે જોવાતાં આ બંને ગ્રહો જો કે હોરા, ષષ્ઠાંશ, અષ્ટમાંશ, સોડાયાંશ અને ત્રિશાંશ વિગેરે વર્ગકુંડળીઓમાં સાથે હોઈ શકે છે.

રાહુ શુદ્ર, મલેચ્છ જ્યારે કેતુ શંકર જાતિમાં ગણાય છે. રાહુનું સ્થાન રાફડો છે, તો કેતુ સ્મશાન, કબરસ્તાન માં વાસ કરે છે. જાદુ, મદારી, ગાર્ડી એ રાહુની વિદ્યા છે, તો ગુઢ વિદ્યા, ગુપ્તમંત્ર એ કેતુની વિદ્યા છે. રાહુ ઘૂમાડિયા રંગનો છે અને કેતુ કાબરચિતરો છે. ધાતુઓમાં સીસાં પર રાહુનું અને કાંસા પર

માનવી એટલો જ મહાન બનશે જેટલો એ પોતાના આત્મા સરચાઈ, ત્યાગ, દયા, પ્રેમ અને શક્તિનો વિકાસ કરશે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

કેતુનું પ્રભુત્વ છે. આર્દ્રા, સ્વાતિ અને શતભિષા એ રાહુના નક્ષત્રો છે. તેની વિંશોતરી મહાદશા ૧૮ વર્ષની હોય છે. કેતુના નક્ષત્રો અશ્વિની, મઘા મૂળ છે. તેની વિંશોતરી મહાદશા ૭ વર્ષની હોય છે. જ્યોતિષમાં રાહુ એ દાદા અને કેતુ એ નાના છે. રાહુના એક રાશિમાં વક્રગતિએ ભોગવવાના બાકી રહેલા અંશો તેનું મુખ ગણાય છે. અને રાહુ જે રાશિમાં સ્થિત હોય તેની સાતમી રાશિ તેની 'પુચ્છ' ગણાય.

ગુરુ - રાહુની યુતિ દ્વારા સર્જતો ગુરુ - ચાંડાળ યોગ થકી જાતક પાંખડી, નાસ્તિક બનતો જોવાય છે. જ્યારે ગુરુ સાથે કેતુની યુતિ થકી જાતક મોટો ઉપાસક બની રહે છે.

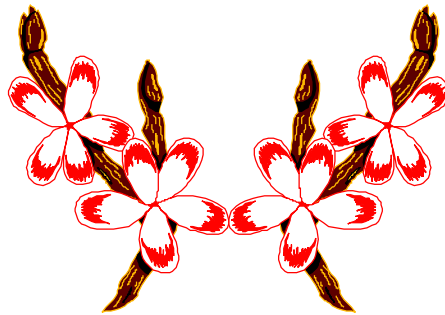
જન્મ કુંડળીના ૨-૫-૮-૧૧ માં ભાવે રાહુ બેઠો હશે તો એ દર્શાવે છે કે જાતકના પિતૃપક્ષના વડાવાઓમાંથી કોઈકના અપકૃત્યોનું ફળ તેમની ૭મી પેઢી સુધીનાં વારસદારોએ અવશ્ય ભોગવવું પડે છે.

રાહુ દ્વારા જાતક શંકાશીલ બને છે. જ્યારે કેતુ ફળ ભોગવવાની અતૃપ્તિનો અહેસાસ કરાવે છે. કેટલાંક જ્યોતિષીઓની માન્યતા પ્રમાણે રાહુ થી બાચમાં ભાવે જો બળવાન મંગળ સ્થિત હોય તો તે રાહુના ક્રુપ્રભાવને એવી રીતે રોકે છે જેવી રીતે એક મહાવત ગાંડાતુર હાથીને અંકુશમાં રાખતો હોય.

૧૩	૮	૧૫
૧૪	૧૨	૧૦
૯	૧૬	૧૧

રાહુના દુષ્પ્રભાવ માંથી મુક્તિ મેળવવા માટે
ૐ મ્રાં. મ્રીં. સઃ રાહવે નમઃ ના ૧૮૦૦૦ જાપ કરવા
સાથે સાથે ઘરમાં નૈઋત્ય કોણના દોષ નિવારણ
અર્થે આ ચંત્ર ચાંદી કે જસતમાં અંકિત કરી
વિધિવત પૂજન બાદ દાન કરી દેવું.

સંકલન - વર્ષા ધીરજ રાવલ

માનવ દેહમાં બેઠેલો આત્મા વિવેકથી વર્તે તો નર નારાયણ બની, બીજાને નારાયણ બનાવી શકે.

श्री गणेश स्तोत्रः

चतुर्भुजं रक्ततनुं त्रिनेत्रं,
पाशाङ्कशौ मोदक पात्र दन्तौ ।
करैर्दधानं सरसीरुहस्थं,
गणाधिनाथम् शशि चूडमंडि ॥

गणेश स्तुति बारह नाम की.

प्रणम्य शिरसा देवं, गौरीपुत्र विनायकम् ।
भक्तावासं ध्वरेन्नित्यं आयुः कामार्थ सिद्धये ॥
प्रथमं वक्रतुण्डं च द्वितीयकम् एकदन्तं ।
तृतीयं कृष्णपिंगाक्षं, चतुर्थकम् गजवक्रं ॥
पंचमं लम्बोदरं च षष्ठं विकटमेव च ।
सप्तमं विघ्नराजेन्द्रं, तथाष्टकम् धूम्रवर्णं ॥
नवमं भालचन्द्रं च दशमं तु विनायकं ।
एकादशं गणपति, द्वादशं तु गजाननम् ॥
द्वादशैतानि नामानि त्रिसंध्यं यः पठेन्नरः ।
न च विघ्नभयं तस्य सर्वसिद्धिकरम् प्रभो ॥

वैदिकज्योतिष संस्थान २०१६ गुरुपूर्णिमा के शुभ अवसर पर शनिदेव को पहचानिये

शनिग्रह:- सामान्यतः शनिग्रहको हम पाप ग्रह समझते हैं, लेकिन शनिग्रहकी विशेषताओ से हम अनभिग्न हैं। शनिदेव का वर्णन हमारे प्राचीन ग्रंथो के अनुसार न्याय एवं दंड नायकके रुपमें दर्शाये गए हैं। ज्योतिषशास्त्रमें जब भी आयुष्य का विचार करते हैं तब शनिदेवकी कुंडलीगत स्थिती जाने बीना दैवज्ञ किसी निष्कर्ष पर नही पहुँच पाते, इसी कारण हर कोइ शनिदेव के विविध फल जानने को उत्सुक रहते हैं। सभी ग्रहोमें एक मात्र शनिदेव हे जो गहन विचार शक्ति प्रदान करते है, आत्मचिंतन शक्ति, एकाग्रता से आत्मसात करवाना, धैर्यशक्ति की वृद्धी तथा एकांत प्रियता प्रदान करवाते हैं।

शनिदेवका संक्षिप्त परिवार परिचय :- शनिदेव सूर्यनारयणके पुत्र हैं, ईनकी माता छाया देवी हैं, ईनकी पत्नी रेहा देवी हैं, ईन के दो पुत्र हैं जो मांदी तथा गुलिक के नामसे जाने जाते हैं, यम देव भाई तथा यमुनाजी ईनकी बहन हैं, ईनका गौत्र काश्यप, देवता ब्रह्माजी एवं रुद्र याने नीलवर्णी शिव हैं, ईनकी विद्या यवनविद्या हैं, शनिग्रह के वयोवर्ष १०० बताये हैं।

शनिदेव के विविध नाम:- छायात्मक, छायासुत, अर्कज, असित, सौरी, कोण, कृषांग, नील, क्रुर, कपिलाक्ष, दीर्घ, पंगु, मंद, शुद्र इत्यादि तथा पाश्चात्य नाम सेटर्न हैं।

शनिग्रह की भौगोलिक परिस्थिति :- शनिग्रह सौर परिवार के मुख्य सूर्यसे ८८,६९,००,००० मील की दुरी पर रह कर अपने सौर पथ पर सूर्यका भ्रमण करते हैं, शनिग्रह का व्यास अनुमानत ७२,००० से ७५,००० मील का माना जाता हैं, शनिग्रहका घनत्व ०.६२माना जाता हैं, नील वर्णी शनिग्रह को आकाशमें बिना कीसी दुरबीन के भी देख सकते हैं, ये संपूर्ण वायुका बना पिंड हैं, खगोल शास्त्रीके मत से यह पिंड हाइड्रोजन, एमोनिया, तथा मिथेन नामकी वायु (गेस) के संयोजन द्वारा बना हैं, यहा पर वातावरण में शीशे (लेड) की भापनुमा (धूँआ-धुंधला) हैं, जो विषेला याने विषमय माना जाता हैं, यहा की सतहका तापमान १३० डिग्री सेन्टीग्रेड माना जाता हैं, शनिग्रहके २९ चंद्र हैं जनमे सबसे बडा टाईटन के नाम से जान जाता हैं यह सौर मंडल के बुधग्रह से भी बडा है, शनि ग्रह के चारो और वलय(रिंग) बनी हुए हैं जो शनिग्रह की सुंदरता को और बढ़ाती हैं, इसी कारण सौरमंडलमें अन्य ग्रहो कि आपेक्षा अत्याधिक सुंदर दीखता हैं।

शनिग्रहका मनुष्यो पर प्रभाव :- प्रकृति: वायु, तमो वृत्ति, नश-नाडि, स्नायु, शरिर के सारे जोड, कृष, दुर्बल, दीर्घ अवयव, विकृत जबडे, लंबे भुखरे केष, कृष्ण शरिर, नीची भौएं, वृद्ध सा भाषे।

दर्व : संधिवात, पक्षधात, शुष्कता, कमजोरी, अकाल वृद्धत्व, मंदबुद्धि. कंपवात, नपुंसकता, लंबी चलती बिमारीयाँ।

स्वभाव: निजानंदी, एकांतप्रिय, उद्यमि, सेवक, धैर्यवान, अनुभवी, वयस्क, नकारत्मक, निंदक, व्यंगकार, कंजुस, उदासीन, आलस्य, निराशावादी, निर्दयी, असभ्य तथा चुगल खोर।

व्यवसाय: खनिज, खदान, लोहा, कृषिधातु, यंत्रो, यंत्रसामग्री, तेल, तेल देने वाली सारी कृषी पैदाइस तथा वनस्पति, किसान, कृषीकर्म, मझदुर-मझदुरी, जमीन, जमिंदारी, रबर, चमड़ा, लघुउद्योग, गृहउद्योग।

शनिग्रह का ज्योतिष शास्त्र से संबंध : शनिग्रहको मकर तथा कुंभराशि का मालिक कहा गया है, कुंभराशि मूल त्रिकोण राशि है, यह तुला राशिमें उष्ठका बनता है, मेषराशिमें निचत्व पाते हैं, शनिग्रह द्वारा भाग्योदय ३६ वर्ष है, शनिके बुध, शुक्र, राहु मित्र हैं, गुरु सम तथा सूर्य, चंद्र, मंगल शत्रु हैं, कुंडलीमें शनिग्रहको छठे-आठवे-बारहवे स्थानो का कारकत्व दीया गया है, शनिके पुष्य, अनुराधा तथा उत्तरा भाद्रपद नामक नक्षत्र हैं, शनि द्वारा दशा काल १९ वर्षहोते हैं, ऋतु शीशिर है तथा पश्चिमदिशा का मालिक माना जाता है।

शनिग्रह की साढेसाती (पनौती) की समझ :- साढेसाती का संबंध चंद्र तथा शनि से बनता है। यहा पर चंद्र मन, विचारशक्ति, तथा इच्छा शक्ति का ग्रह है, कर्म तथा कर्मफल पर शनिदेवका प्रभत्व तथा अधिकार होने के कारण जब मनुष्य इच्छाशक्ति के आधिन होकर अच्छे बुरे जोभी कर्म करता है वो सारी बातोका न्यायाधिकार शनिदेव के पास होनेके कारण शनि इन साढे सात सालो में जन्मचंद्र के दोनो तरफ के भ्रमण दरम्यान मनुष्य द्वारा किये कर्मो के फल स्वरुप परिस्थितियाँ खडी करता है।

अब हम देखेंगे की जन्मके चंद्र से बारहवे पहले तथा दुसरे भावो की राशियाँ से जब गोचर शनिका गोचर भ्रमण होता है इसे साढेसाती कहा जाता है। एक राशि पूर्ण करने में शनिको ढाईवर्ष लगते हैं। जन्मचंद्रके दोनो तरफ की राशियाँ पार करने मेजो साढेसात वर्ष लगते वहि साढेसाती है। यहा तीन ढाई ढाई वर्षके हिस्से होते हैं पहला सिरसे दुसरा छाती पर से तीसरा पैरो पर से।

(जन्म चंद्र के अंश से ४५ अंश पीछे तथा ४५ अंश आगे शनिका भ्रमण साढेसाती कहा जाता है।)
वैसे साढेसाती से लोग बीना कारण ही डरते है परंतु वास्तवमें ये एक प्रकारकी शुद्धिकरणकी प्रक्रीया है। जैसे सुवर्णको जीतना तपाया जाए उतनाही शुद्ध होता है। वैसेही यहा शनिमहाराज मनुष्यको कीए हुए अच्छे बुरे कर्मो की याद, कीसीका किया हुआ अपमान, राग-द्वेष, अपने परायो की परख, मृत्यु नही परंतु मृत्यु तुल्य मानसिक परिस्थितियाँ निर्माण होना, जीवन में की हुई गलतियो की अनुभुति (प्रतिति) होना, यह सब द्रष्टी के सामने आता है, पश्चाताप के ताप से तपाकर शनिदेव दंडनायक न्यायोचीत शुद्धिकरण करते हैं।

मनुषयो के जीवन कालमें साढेसाती हर तीस साल के अंतरालमें आती है, प्रथम बचपनमें जो जातक के पिताको फल प्रदान करती है, दुसरी युवा अवस्थामें जो जातक को स्वतः भोगनी होती

हैं, तीसरी वृद्धावस्थामें जो संतानो को भोगनी होती हैं। वास्तवमें जीवन के सफरमें खरे अर्थमें आने वाले तीन पडाव हैं या सीमाचिन्ह हैं जो मनुष्यो को आगेका जीवन जीनेमें कीस तरह से सावधानी बरतने की चेतावनी मीलती हैं।

साढेसाती के पायो की समझ :- सोने का पाया : साढेसाती बैठने वाले दिन जन्मकेचंद्र से गोचर चंद्रमां का भ्रमण १,६, ११वे पर से हो तो सोने के पाये से समझना हैं जो चिंता कारक फल देती हैं। चांदी का पाया: साढेसाती बैठने वाले दिन जन्मके चंद्र से गोचर चंद्रमां का भ्रमण २,५, ९वे पर से हो तो चांदी के पाये से समझना हैं जो धन तथा लाभ कारक फल देती हैं।

तांबे का पाया: साढेसाती बैठने वाले दिन जन्मके चंद्र से गोचर चंद्रमां का भ्रमण ३,७, १०वे पर से हो तो तांबे के पाये से समझना हैं जो सभी प्रकार के शुभ तथा स्वास्थ्य का शुभ फल कारक फल देती हैं।

लोहे का पाया: साढेसाती बैठने वाले दिन जन्मके चंद्र से गोचर चंद्रमां का भ्रमण ४,८, १२वे पर से हो तो लोहे के पाये से समझना हैं जो कठोर परिश्रम के बाद अल्प मात्रा कारक फल देती हैं।

छोटी पनौती (ढय्या)की समझ:- जन्म के चंद्र से गोचर शनि का भ्रमण ४थे या ८वे पर हो तो छोटी पनौती (ढय्या) बैढती हैं जो ढाई वर्ष चलती हैं।

(यहा भी पाये की समझ के नियम उपरोक्त अनुसार लेवे)

(कुछ शास्त्रकारोके मत अनुसार साढेसाती चंद्र से मनकी, सूर्य से आत्माकी तथा लग्न से तनकी देखनी चाहीए)

साढेसाती व शनि के कष्ट निवारण एंव उपाय :-

दान द्वारा: नीला वस्त्र, काले उडद, लोहेकी वस्तु(कटोरा), काली सरसो,काले तील, काली कम्बल, सरसोका तेल, ये सारी सामग्री शनिचर या अमावस्या सांझ को कीसी वृद्ध भिक्षुक को, शुद्रको देकर उसे भोजन भी प्रदान करे। उपलब्धना हो तो कीसी पिपल के वृक्ष तले रख देवें, पिपल के वृक्षको तिल या जौ मिश्रीत जल चढाएं, कौऔको गाढीयाँ खिलावे,काले चतुष्पाद प्राणी यो को चारा देवें, बडे व वृद्धो का सम्मान करे, श्मसान,वृद्धाश्रम, तथा अनाथालयमें यथा योग्य दान करे, तीनरत्तीभार नीलम रङ्गको दैवज्ञ की सलाह अनुसार मंत्रो से सिद्ध कर मध्यामां अंगुलमें धारण करे, व्यसनी तथा कुसंगी से दूर स्वतः को दूर रखे।

मंत्र :१, “ ॐ शं शस्त्ररायै नमः”

२, “नीलांजनां समाभासं रवि पुत्र यमाग्रजम।

छाया मातंडं संभूतं तं नमामि शनेश्वरम् ॥”

जप संख्या ९२,०००.

जप अवधि आठ शनिवार में पूर्ण कर सकते हैं।

संकलन कार ज्योतिषाचार्य - “ ज्योतिषालंकार ” आचार्य अशोक चौहान.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN**RESULT****VEDIC JYOTISH PRAVESH**

No.	Name of the Student	Class	Marks
1	JIGNESH B JANI	DISTINCTION	90
2	JAYESH K OZA	DISTINCTION	88
3	ANITA D CHONDAGAR	DISTINCTION	85
4	LINA J JETHVA	DISTINCTION	78
5	BHASKAR C THAKAR	DISTINCTION	76
6	BHAVANA H PANCHAL	FIRST	74
7	PARUL B BHATT	FIRST	73
8	RUPAL J DAMANYA	FIRST	70
9	DIPTI A DESAI	FIRST	66
10	JAYASHRI P GOSWAMI	FIRST	65
11	URVESH H KARIA	FIRST	65
12	VIVEK B SHAH	FIRST	65
13	KALPESH J MEHTA	FIRST	63
14	KAILASHBEN G UPADHYAY	FIRST	62
15	SHEETAL M PATEL	FIRST	62
16	HIRAL P GOGRI	SECOND	59
17	NIRANJANA J CHAUHAN	SECOND	59
18	ARVIND N TRIVEDI	SECOND	58
19	KETANA V PAREKH	SECOND	58
20	PRITI N PRAJAPATI	SECOND	58
21	HEMLATA D PRAJAPATI	SECOND	57
22	JAWAHAR G MEHTA	SECOND	57
23	GEETA M MEHTA	SECOND	56
24	JAYESH K PARMAR	SECOND	55
25	DAKSHA C RANDEIRA	SECOND	54
26	HASMUKH Y MEWADA	SECOND	54
27	DIPAK D MEHTA	SECOND	54
28	SANJAY J VORA	SECOND	53
29	KIRTI PRAJAPATI	SECOND	53
30	DHARMESH JOSHI	SECOND	52
31	AMEE R PHURIA	SECOND	51
32	HARDIK P SHAH	SECOND	51
33	JASHUMATI R PAREKH	SECOND	48
34	JITENDRA M VYAS	SECOND	47
35	PUSPABEN N SONPAL	SECOND	47
36	SHASHIKANT N BATHIYA	SECOND	45

જીવનમાં સુવાસ અને પ્રભુમાં વિશ્વાસ - આ સૂત્રને જો આપણે જીવનમાં ચરિતાર્થ કરી શકીએ તો જીવન ધન્ય બની શકે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

RESULT

VEDIC JYOTISH PRAVESH

No.	Name of the Student	Class	Marks
37	CHHAYA PATKAR	SECOND	44
38	MANISH H PANCHAL	PASS	36
39	NIMISHA N MATTHAR	PASS	36
40	SUNAINA K GOHIL	PASS	36

VEDIC HAST REKHA VIGNYATA

No.	Name of the Student	Class	Marks
1	LEENA J JETHWA	DISTINCTION	93
2	ANITA D CHONDAGAR	DISTINCTION	89
3	DIPTI A DESAI	DISTINCTION	88
4	KAILAS G UPADHYAY	DISTINCTION	87
5	RUPAL J DAMANIA	DISTINCTION	82
6	BHAVANA H PANCHAL	DISTINCTION	81
7	DIPAK D MEHTA	DISTINCTION	81
8	URVESH H KARIA	DISTINCTION	79
9	BHASKAR C THAKER	DISTINCTION	76
10	HARDIK P SHAH	DISTINCTION	76
11	JAYESH K OZA	DISTINCTION	76
12	JIGNESH B JANI	DISTINCTION	76
13	JAYESH K PARMAR	DISTINCTION	76
14	NIRANJANA J CHAUHAN	FIRST	74
15	AMEE R FURIA	FIRST	73
16	SHITAL M PATEL	FIRST	73
17	VIVEK B SHAH	FIRST	73
18	HASMUKH Y MEWADA	FIRST	72
19	HIRAL P GOGRI	FIRST	71
20	JAWAHAR G MEHTA	FIRST	70
21	PRITI N PRAJAPATI	FIRST	70
22	JAYSHREE P GOSWAMI	FIRST	69
23	KALPESH J MEHTA	FIRST	67
24	DAKSHA C RANDERIA	FIRST	67
25	ARVIND N TRIVEDI	FIRST	66
26	HEMLATA D PRAJAPATI	FIRST	66
27	JITENDRA M VYAS	FIRST	65
28	PUSHPA N SONPAL	FIRST	65
29	KETANA V PAREKH	FIRST	65

गुरुसो अने निराशानां हलेसा वडे जिंदगीनी नाव यालशे नहि.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN**RESULT****VEDIC HAST REKHA VIGNYATA**

No.	Name of the Student	Class	Marks
30	KIRTI B PRAJAPATI	FIRST	64
31	GEETA M MEHTA	FIRST	63
32	SASHIKANT N BATHIIA	FIRST	63
33	JAGRUT Y SHAH	FIRST	61
34	SANJAY J VORA	FIRST	61
35	CHHAYA K PATKAR	SECOND	55
36	DHARMESH JOSHI	SECOND	55
37	NIMISHA N MATTHAR	SECOND	51
38	HASHUMATI R PAREKH	SECOND	47
39	MANISH H PANCHAL	PASS	36

VEDIC VASTU PRAVESH

No.	Name of the Student	Class	Marks
1	JAYESH K PARMAR	FIRST	73
2	VIVEK B SHAH	FIRST	71
3	RONAK C TRIVEDI	FIRST	68
4	SASHIKANT N BATHIYA	FIRST	68
5	BHASKAR C THAKAR	FIRST	67
6	HARDIK P SHAH	FIRST	67
7	KETANA V PAREKH	FIRST	67
8	RUPAL J DAMANYA	FIRST	67
9	KALPESH J MEHTA	FIRST	66
10	MANISH H PANCHAL	FIRST	66
11	DAKSHA C RANDERIA	FIRST	65
12	HIRAL P GOGRI	FIRST	65
13	SANJAY J VORA	FIRST	65
14	ARTI S HARSORA	FIRST	64
15	NALINI A RAJ	FIRST	64
16	LINA J JETHVA	FIRST	63
17	NEENA B KACHALIA	FIRST	63
18	NIRANJANA J CHAUHAN	FIRST	63
19	RINKU P SHAH	FIRST	63
20	ANITA D CHONDAGAR	FIRST	62
21	GEETA M MEHTA	FIRST	62
22	HASMUKH Y MEWADA	FIRST	62
23	SEJAL P SHAH	FIRST	62

માનવીનું પહેલું ભણતર એ છે, એણે સહુથી પહેલાં સત્યતાથી બોલતા શીખવું.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

RESULT

VEDIC VASTU PRAVESH

No.	Name of the Student	Class	Marks
24	DILIP M PANDYA	FIRST	62
25	DIVYA R BOSAMIA	FIRST	61
26	NAYNA S MEHTA	FIRST	61
27	CHHAYA K PATKAR	SECOND	59
28	ROHIT A MISTRY	SECOND	59
29	DHARMESH JOSHI	SECOND	58
30	JITENDRA M VYAS	SECOND	57
31	KIRTI B PRAJAPATI	SECOND	57
32	SHEETAL M PATEL	SECOND	57
33	NIMISHA N MATTHAR	SECOND	47
34	SUNAINA K GOHIL	PASS	39

VEDIC JYOTISH BHUSHAN

No.	Name of the Student	Class	Marks
1	MANISHA V PATEL	DISTINCTION	81
2	NAMRATA K MADHU	DISTINCTION	78
3	RAJENDRA H LIA	FIRST	74
4	PARUL B BHATT	FIRST	73
5	SUDHIR C SHETH	FIRST	72
6	DIPAK B GAGLANI	FIRST	71
7	GEETA S BORKHATIA	FIRST	68
8	MAHENDRA M JOSHI	FIRST	67
9	PRITI J THAKAR	FIRST	67
10	BHAVANA R MEHTA	FIRST	66
11	RAJESH S MEHTA	FIRST	66
12	ROSHNI V NAIK	FIRST	65
13	MANISHA P JADHAV	FIRST	64
14	GEETA A MISTRY	FIRST	64
15	JAYESHKUMAR G GOR	FIRST	64
16	GEETABHARTI A PANCHAL	FIRST	63
17	MALTI D VALA	FIRST	63
18	MANISHA K JASPARA	FIRST	63
19	PRAKASH R AMARSEDA	FIRST	62
20	SAMEER N KAWA	FIRST	62
21	SONAL R PANCHAL	FIRST	62
22	MEGNA N THAKKAR	FIRST	61
23	HIRAL J KHAMBATA	FIRST	61

સારા મિત્રોની સોબત ન મળે તો મુંગશો નહિ. તમે તમારી આ ખોટ સારાં પુસ્તકો વાંચીને પણ પુરી કરી શકો તેમ છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

RESULT

VEDIC JYOTISH BHUSHAN

<i>No.</i>	<i>Name of the Student</i>	<i>Class</i>	<i>Marks</i>
24	JINAL L GALA	FIRST	61
25	MONA C BAJARIA	FIRST	61
26	BHAVANA D PRAJAPATI	SECOND	59
27	BHARAT A SARVAIYA	SECOND	59
28	GAJANAN D GUPTA	SECOND	58
29	ANIL J KANANI	SECOND	57
30	JARANA Y MEHTA	SECOND	54
31	RAMESH M BHATT	SECOND	52
32	DEVENDRA A DAGHA	SECOND	50
33	MAHESH I GANDHI	SECOND	49
34	NITIN R VORA	SECOND	47
35	DAKSHA S VORA	SECOND	45
36	KHUSHBU DOSHI	PASS	36

VEDIC JYOTISH MARTAND

<i>No.</i>	<i>Name of the Student</i>	<i>Class</i>	<i>Marks</i>
1	JYOTI M BHATIA	DISTINCTION	78
2	Dr.HIMANSHU VYAS	DISTINCTION	77
3	SWAPNIL KOTECHA	DISTINCTION	76
4	DHARMESH PATEL	FIRST	70
5	HEMLATA J SAMPAT	FIRST	68
6	MINAXI K VYAS	FIRST	68
7	PRATIMA B PANDYA	FIRST	68
8	MONA C BAJARIA	FIRST	66
9	AADITAYAKUMAR P JAIN	FIRST	66
10	NITIN I BHATT	FIRST	66
11	PRAMILA V PANCHAL	FIRST	67
12	SIMA J BHATT	FIRST	63
13	MONA C SHAH	FIRST	61
14	TEJAS JAIN	FIRST	61
15	JAYSHRI A JOLAPARA	SECOND	56
16	VIMAL H GANDHI	SECOND	56
17	SURENDRA KUMAR TRIPATHI	SECOND	56
18	KISHORE N GIDWANI	SECOND	52
19	JAYESH BHATYA	SECOND	50
20	HETAL B SHAH	SECOND	48

પુસ્તકો એ જીવતા જાગતા દેવતા છે. જેમની સેવા કરીને તરત જ વરદાન મેળવી શકાય છે.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN

RESULT

VEDIC VASTU BHUSHAN

No.	Name of the Student	Class	Marks
1	GEETA A MISTRY	DISTINCTION	84
2	ROSHNI V NAIK	DISTINCTION	79
3	MANISHA V PATEL	DISTINCTION	78
4	NAMRATA K MADHU	DISTINCTION	76
5	NEELIMA D PANDYA	FIRST	68
6	BHAVANA R MEHTA	FIRST	66
7	ANIL J KANANI	FIRST	65
8	DIPAK B GAGLANI	FIRST	65
9	MAHENDRA M JOSHI	FIRST	65
10	GAJANAN D GUPTA	FIRST	64
11	KHUSHBU DOSHI	FIRST	64
12	MANISHA K JASPARA	FIRST	64
13	PRAKASH R AMARSEDA	FIRST	64
14	SAMEER N KAWA	FIRST	64
15	MANISHA P JADHAV	FIRST	63
16	VRAJLAL D CHAUHAN	FIRST	63
17	GEETA S BORKHATIA	FIRST	62
18	MALTI D VALA	FIRST	62
19	NITIN R VORA	FIRST	62
20	RAJENDRA HLAL LIA	FIRST	62
21	AMIT H TRIVEDI	FIRST	61
22	MINAKSHI K BHUDDHDEV	FIRST	61
23	AMEE R FURIA	SECOND	59
24	JARANA Y MEHTA	SECOND	58
25	KISHORE N GIDWANI	SECOND	56
26	MEGNA N THAKKAR	SECOND	56
27	JINAL L GALA	SECOND	55
28	PRAKASH I DESAI	SECOND	54
29	JAYESHKUMAR G GOR	SECOND	53
30	DEVENDRA A DAGHA	PASS	39

सङ्गता भेणवी होय तो गमा-अणगमानो क्यारेय आग्रह न राणवो.

VEDIC JYOTISH SANSTHAN**RESULT****VEDIC SWARGYAN GNYATA**

<i>No.</i>	<i>Name of the Student</i>	<i>Class</i>	<i>Marks</i>
1	RAJESH S MEHTA	DISTINCTION	85
2	MANISHA V PATEL	DISTINCTION	83
3	SONAL R PANCHAL	DISTINCTION	80
4	GEETA A MISTRY	DISTINCTION	78
5	RAJENDRA H LIA	FIRST	72
6	ROSHNI V NAIK	FIRST	69
7	DIPAK B GAGLANI	FIRST	68
8	GEETABHARTI A PANCHAL	FIRST	67
9	PARUL B BHATT	FIRST	67
10	NAMRATA K MADHU	FIRST	66
11	AMIT H TRIVEDI	FIRST	66
12	BHAVANA D PRAJAPATI	FIRST	66
13	GEETA S BORKHATIA	FIRST	66
14	MANISHA K JASPARA	FIRST	66
15	MEGNA N THAKKAR	FIRST	66
16	MINAKSHI K BHUDDHDEV	FIRST	66
17	NEELIMA D PANDYA	FIRST	66
18	PRAKASH R AMARSEDA	FIRST	66
19	KISHORE N GIDWANI	FIRST	64
20	MAHESH I GANDHI	FIRST	64
21	BHAVANA R MEHTA	FIRST	63
22	PRITI J THAKAR	FIRST	63
23	MANISHA P JADHAV	FIRST	62
24	MAHENDRA M JOSHI	FIRST	62
25	SUDHIR C SHETH	FIRST	62
26	VRAJLAL D CHAUHAN	FIRST	62
27	NITIN R VORA	FIRST	62
28	DEVENDRA A DAGHA	FIRST	62
29	SAMEER N KAWA	FIRST	62
30	ANIL J KANANI	FIRST	61
31	DAKSHA S VORA	FIRST	61
32	GAJANAN D GUPTA	FIRST	61
33	JARANA Y MEHTA	FIRST	61
34	MALTI D VALA	FIRST	61
35	KHUSHBU M MADIA	SECOND	59
36	JAYESHKUMAR G GOR	SECOND	56

માનવી દાનવ બને એ એની હાર છે. માનવી મહાન બને એ એનો ચમત્કાર છે. પણ માનવી બને એ એની જીત છે.

❁❁ अन्तरराष्ट्रीय योग दिवस समारोह ❁❁

❁ આકાશ દર્શન ૨૦૧૫ ❁

आकाशदर्शन - २०१६

बचपन में चाँद-सितारों की कहाँनिया हमें बड़ी प्रभावित करती थी। हम ऐसी कहाँनियों से इतने प्रभावित होते थे की हमें आसमान में उड़ने का मन करता था। पर जरा सोचिए... अगर आपको आज कोई आसमान की सैर करवाए तो आप कैसा अनुभव करेंगे ?

आप सभी आसमान की सैर कर सके ऐसी एक छोटीसी कोशिश वैदिक ज्योतिष संस्थान ने शनिवार, दि. २७-२-२०१६ की शाम को M.K.E.S. में आकाशदर्शन कार्यक्रम के आयोजन द्वारा की थी। जहाँ संस्था के विद्यार्थीओने अपने परिवारजनों के साथ आसमान की सैर का आनंद लिया।

नैहरु प्लानेटोरीयम से आए खगोलशास्त्रीओने आसमान के विविध रूपों को प्रस्तुत किया। Slide-Show के माध्यम से आसमान के रहस्यों और विभिन्न अवकाशी कलाकृतीओं को दर्शाया।

आसमान में स्थित और लगातार घुमते ग्रह और तारों की पहचान दी। जिस ग्रहों और नक्षत्रों से हम कोसो दूर है, उन्हें टेलिस्कोप की मदद से हमारे करीब देखने का मौका दिया। रात्रि में पृथ्वी को प्रकाशित करने वाले चंद्र को टेलिस्कोप की मदद से देख कर वहाँ उपस्थित छोटे-बड़े सभी आनंदित हुए।

अवकाश मंडल में अपने महाकाय रूप से प्रसिद्ध ग्रह - गुरु ने सभी का दिल जीत लिया। शनि, मंगल और प्रेम के प्रतीक शुक्र को देखने का मौका सभी को मिला।

आसमान में स्थित सप्तर्षि, कृत्तिका नक्षत्र और ध्रुव के तारे की पहचान खगोलशास्त्रीओने सभी को दी। इस उपरांत संस्था के अध्यापकोने ज्योतिष और वास्तु संबंधित जानकारी भी लोगों को दी। मंगल ग्रह की पहचान, गुरु द्वारा बनते योग, मेडिकल अस्ट्रोलोजी, हस्तरेखा तथा वास्तु के महत्व को समझाया। तथा स्वरज्ञान संबंधित कई बातें बताई।

सुबह के ब्रह्म मुहूर्त में सभी ने साथ मिलकर ॐकार का उच्चारण किया और ॐकार की ध्वनि से आसपास के वातावरण में सकारात्मक ऊर्जा का निर्माण किया। रातभर चल रहे निःशुल्क आकाशदर्शन कार्यक्रम का विशेष अनुभव वहाँ उपस्थित छोटे-बड़े सभी ने लिया।

हर वर्ष की तरह वैदिक ज्योतिष संस्थान ने इस छट्टे वर्ष में भी कार्यक्रम को बहुत ही सुंदरतापूर्वक आयोजित किया। आकाशदर्शन कार्यक्रम को सफलतापूर्वक पूर्ण करने का श्रेय वहाँ उपस्थित संस्था के विद्यार्थी, उनके परिवारजनो तथा संस्था के सभी कार्यक्रम में योगदान देनेवाली व्यवस्थापक समिति को जाता है, जिनका वैदिक ज्योतिष संस्थान हार्दिक आभार व्यक्त करती है।

आकाशदर्शन कार्यक्रम को इस छोटे से लेख द्वारा दर्शाना बहुत मुश्किल है। क्योंकि यह कार्यक्रम बहुत अद्भुत और अविस्मरणीय था।

वैदिक ज्योतिष संस्थान द्वारा आयोजित होनेवाले ऐसे कार्यक्रम हमारे समाज में ज्योतिष शास्त्र और वास्तुशास्त्र जैसे प्राचीन शास्त्रों को जीवित रखते हैं। और इसे समाज के सभी व्यक्ति तक पहुँचाने में सहायता करता हैं।

॥ हरि ॐ ॥

झंखना दवे
वैदिक ज्योतिष संस्थान

खुश रहा करो, क्योंकि परेशान होने से कल की मुश्किल दूर नहीं होती, बल्कि.... आज का सुकन भी चला जाता है।

❀❀ ગુરૂ પૂર્ણિમા મહોત્સવ ૨૦૧૫ ❀❀

